

Bundel - B&W van 10 februari 2026

Besluitenlijst d.d. 10 februari 2026

Agenda BW d.d. 10 februari 2026

B.3 BW (836084) Principeverzoek 8 appartementen Kersenstraat

B.3 RB (837273) Raadsbrief - principeverzoek 8 appartementen Kersenstraat Almelo

B.4 BW (837219) Prioritaire Agenda Jeugdzorg

B.4 INT (837759) Prioritaire Agenda Jeugdzorg 2026-2032

B.4 RB (839737) Raadsbrief - Prioritaire Agenda Jeugdzorg

B.6 BW (843359) Beantwoording vragen interpellatiedebat toegang tot het stadhuis

B.6 UIT (842306) Beantwoording vragen interpellatiedebat toegang tot stadhuis

- B.1 BW (838057) Voortzetten hoger beroepsprocedure

- B.1 INT (20260212) Bijlage RvSt Gronden hoger beroep - Gronden hoger-beroepschrift
Stadstheater Geanonimiseerd

- B.1 RV (842362) Doorzetten hoger beroepsprocedure tegen het Stadstheater

Agenda College van B&W openbaar

Datum 10-02-2026
Tijd 9:30 - 13:00
Locatie B&W kamer
Voorzitter R.T.A. Korteland

A	Algemeen
A.1	Vaststelling besluitenlijst d.d. 10 februari 2026
B	Bespreekpunten
B.4	Prioritaire Agenda Jeugdzorg (837219)
B.5	Planning proces evenementenvisie- en beleid (841386)
B.6	Beantwoording vragen interpellatiedebat toegang tot het stadhuis (843359)
C	Conformstukken
C.1	Wijziging concessieovereenkomst in overeenkomst van opdracht Sportbedrijf Almelo BV (837606)
C.2	Afwijking inkoopvoorwaarden t.b.v. vervanging verlichting tunnels Nijreessingel (839983)
C.3	Principeverzoek voor realisatie van een stadsvilla met 8 appartementen aan de Kersenstraat (836084)

Collegevoorstel

Onderwerp	Principeverzoek voor realisatie van een stadsvilla met 8 appartementen aan de Kersenstraat
Eenheid/team	SO Stedelijke Ontwikkeling
Zaakkenmerk	Z/25/254464
Documentkenmerk	D/26/836084
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	J.M. van Rees
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Op 8 december 2025 heeft BJZ.nu een principeverzoek ingediend om een stadsvilla met 8 appartementen te realiseren aan de Kersenstraat. Het projectgebied betreft een braakliggend terrein. Binnen het projectgebied is in de huidige situatie alleen een bouwkeet aanwezig. Het overige deel van het terrein is begroeid. Het perceel is gelegen ten oosten van de Wierdensestraat. Het omgevingsplan staat de beoogde ruimtelijke ontwikkeling niet toe. Het college heeft besloten om in principe medewerking te verlenen aan het verzoek om af te wijken van het omgevingsplan.

Voorgesteld besluit

1. In principe medewerking te verlenen aan het verzoek om af te wijken van het omgevingsplan voor het realiseren van een stadsvilla met 8 appartementen ter plaatse van het braakliggende perceel aan de Kersenstraat. Aan dit principebesluit worden de volgende voorwaarden verbonden:
 - o Binnen een jaar na bekendmaking van dit besluit dient de ruimtelijke procedure te zijn opgestart, zo niet dan vervalt het principebesluit;
 - o De initiatiefnemer laat een BOPA opstellen volgens het format van de gemeente. Als hiervoor onderzoeken nodig zijn, dan dienen deze op kosten van de initiatiefnemer door erkende bureaus uitgevoerd te worden;
 - o De directe omgeving dient te worden betrokken bij het plan, conform gemeentelijke participatiebeleid;
 - o Door initiatiefnemer wordt een overeenkomst nadeelcompensatie ondertekend;
 - o Het risico dat het plan geen doorgang vindt, doordat eventuele bezwaren worden gehonoreerd, is voor rekening van initiatiefnemer.
2. De raad hierover te informeren met de bijgevoegde raadsbrief (D/26/837273).
3. De initiatiefnemer hierover te informeren met een uitgaande brief (D/26/837554).

Inleiding

Het voornemen is om ter plaatse van het projectgebied een stadsvilla met 8 appartementen te realiseren aan de Kersenstraat. Het gebouw krijgt een stedenbouwkundige uitstraling die aansluit bij de historische kenmerken van het beschermd stads- en dorpsgezicht. Ter plaatse kan worden voorzien in vijf parkeerplekken op eigen terrein en een overdekte fietsenstalling.

Het projectgebied ligt ten oosten van Wierdensestraat 127 en staat kadastraal bekend als gemeente Ambt-Almelo, sectie G nummer 7220

ligging projectgebied

luchtfoto situatie projectgebied

Het projectgebied betreft een braakliggend terrein. Binnen het projectgebied is in de huidige situatie alleen een bouwkeet aanwezig.

De acht appartementen bestaan uit 4 koopappartementen en 4 huurappartementen. Er is een appartement van 75 m², twee appartementen van 72 m², twee appartementen van 70 m², een appartement van 64 m² en een appartement van 60 m². Twee appartementen worden voorzien van een eigen tuin met buitenberging, twee appartementen worden voorzien van een balkon en de overige appartementen hebben de beschikking over een logia.

Dit plan is in strijd met het omgevingsplan. Daarom is een principeverzoek nodig waarin het college wordt gevraagd om toestemming om af te wijken van het omgevingsplan.

Beoogd effect

Te besluiten op het principeverzoek van de initiatiefnemer, zodat de plannen verder kunnen worden uitgewerkt.

Argumenten voor

1.1. Het initiatief voldoet aan de voorwaarden van het woonbeleid van de gemeente Almelo

De stadvilla telt 7 appartementen die een gebruiksoppervlakte hebben tussen de 60 en 72 vierkante meter en 1 appartement van 75 vierkante meter. In het omgevingsplan is opgenomen dat woningen een minimale gebruiksoppervlakte van 75 vierkante meter moeten hebben. In de beleidsnotitie minimale gebruiksoppervlakte wooneenheden is opgenomen dat hiervan kan worden afgeweken tot een minimum van 50 vierkante meter indien de gemiddelde oppervlakte in een gebouw minimaal 60 vierkante meter bedraagt. Aan deze voorwaarde voldoet het initiatief.

1.2. Door het realiseren van een stadvilla wordt er kwaliteit toegevoegd.

Er ontstaat een betere ruimtelijke situatie in de omgeving. Er wordt invulling gegeven aan een braakliggend, verloederd perceel.

1.3 Het initiatief voldoet aan de betaalbaarheidsgrens voor koop en huur.

Er worden vier koopappartementen en vier huurappartementen in het middensegment gerealiseerd.

1.4 Er wordt voldaan aan de parkeernormering CROW.

De parkeernormering van het CROW gaat uit van bruto vloeroppervlakte. Alleen het bruto vloeroppervlak van de twee kleinste appartementen is kleiner dan 75 vierkante meter en de overige appartementen zijn tussen de 75 en 100 vierkante meter groot. De Kersenstraat is gelegen in de schil centrum waarin het parkeercijfer voor sterke stedelijkheidsgraad van toepassing is. Hierdoor zijn er 5 parkeerplaatsen benodigd op eigen terrein. Hierin kan worden voorzien.

Type woning	Aantal woningen	Parkeernorm	Aantal pp
Koopapp; tussen 75 en 100 m ² bvo	4	0,7	2,8
Huurapp; tussen 75 en 100 m ² bvo	2	0,3	0,6
Huurapp; kleiner dan 75 m ² bvo	2	0,2	0,4
Bezoekers	8	0,1	0,8
Totaal			4,6

1.5 Parkeervoorziening kan op eigen terrein worden gerealiseerd

De stadvilla wordt volledig in het bouwvlak gesitueerd waardoor er voldoende ruimte overblijft voor parkeren op eigen terrein.

1.6 Het perceel is voorzien van de activiteit 'Wonen'

Het perceel aan de Kersenstraat is een kavel van 453 vierkante meter met een woonbestemming. Het omgevingsplan van rechtswege is het bestemmingplan 'Kerkelanden e.o.' (door de raad vastgesteld op 15 november 2012) en is voorzien van de activiteit 'Wonen'. Op het perceel is een bouwvlak aanwezig.

1.7 Het verzoek is in strijd met het omgevingsplan van rechtswege

Binnen het bouwvlak is een woning toegestaan.

2.1 Hiermee wordt voldaan aan de actieve informatieplicht

Het is gebruikelijk om de raad actief te informeren over besluit omtrent ruimtelijke ontwikkelingen.

3.1 Met een uitgaande brief wordt de initiatiefnemer over het besluit geïnformeerd

De initiatiefnemer wordt met een brief geïnformeerd over het besluit van het college.

Kanttekeningen

1.1 Het principebesluit is beperkt houdbaar

Uitspraken over principeverzoeken hebben betrekking op de haalbaarheid van een concreet voornemen op dit moment. Er dient binnen een jaar gevolg te worden gegeven aan het besluit door het starten van de BOPA procedure. Dit omdat door bijvoorbeeld veranderde omstandigheden of wetgeving de situatie waarover nu besloten wordt over een jaar anders kan zijn.

1.2 Niet alle relevante onderzoeken zijn uitgevoerd

Aangezien het een verzoek betreft, zijn nog niet alle relevante onderzoeken uitgevoerd. In verband met de hoogte van de onderzoekskosten is het niet reëel om in dit stadium alle onderzoeken te laten uitvoeren. In het kader van ETFAL (Evenwichtige Toedeling van Functies aan Locaties) zal alsnog een beoordeling van het initiatief plaatsvinden bij het ontvangen van een uitgewerkte BOPA. Dan zijn alle relevante onderzoeken uitgevoerd en kan er alsnog aanleiding zijn om het initiatief te weigeren. Op voorhand zijn er geen belemmeringen gebleken.

Kosten, opbrengsten en dekking

Voor het beoordelen van het principeverzoek worden leges geheven. Deze kosten worden verrekend met leges voor een eventuele planologische procedure. De financiële risico's worden afgedekt met een overeenkomst nadeelcompensatie.

Uitvoering

Na een positief besluit wordt de initiatiefnemer door middel van de bijgevoegde brief geïnformeerd. Hierna kan de ruimtelijke procedure, de BOPA, worden opgestart.

Bijlage(n)

Principeverzoek d.d. 8 december 2025 (D/26/832378)

Raadsbrief (D/26/837273)

Uitgaande brief richting de initiatiefnemer (D/26/837554)

Procesinformatie

Intern overleg

Er is afstemming geweest over het voorstel met stedenbouw en wonen.

Afstemming met de portefeuillehouder

Het voorstel is afgestemd met de portefeuillehouder.

Communicatie over het besluit

Regulier.

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage Datum
 10 februari 2026

Onderwerp

Principeverzoek 8 appartementen Kersenstraat te Almelo

Geachte leden van de raad,

Op 8 december 2025 heeft BJZ.nu een principeverzoek ingediend om een stadsvilla met 8 appartementen te realiseren aan de Kersenstraat. Het projectgebied betreft een braakliggend terrein. Binnen het projectgebied is in de huidige situatie alleen een bouwkeet aanwezig. Het overige deel van het terrein is begroeid. Het perceel is gelegen ten oosten van de Wierdensestraat. Het omgevingsplan staat de beoogde ruimtelijke ontwikkeling niet toe. Het college heeft besloten om in principe medewerking te verlenen aan een afwijking van het omgevingsplan.

De acht appartementen bestaan uit 4 koopappartementen en 4 huurappartementen. Er is een appartement van 75 m², twee appartementen van 72 m², twee appartementen van 70 m², een appartement van 64 m² en een appartement van 60 m². Twee appartementen worden voorzien van een eigen tuin met buitenberging, twee appartementen worden voorzien van een balkon en de overige appartementen beschikken over een loggia.

Vervolg

Via een BOPA-procedure moet worden afgeweken van het omgevingsplan om medewerking te kunnen verlenen aan dit plan. Bij het ontvangen van de BOPA moeten alle relevante onderzoeken zijn uitgevoerd en kan er alsnog aanleiding zijn om het initiatief te weigeren of aan te passen.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. Dijkstra

R.T.A. Korteland

Collegevoorstel

Onderwerp	Prioritaire Agenda Jeugdzorg
Eenheid/team	CZ Adviespool
Zaakkenmerk	Z/26/255889
Documentkenmerk	D/26/837219
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	G.J. Overmeen-Bakhuis
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Op 14 januari 2026 heeft het Algemeen bestuur Samen Twente de Prioritaire Agenda Jeugdzorg (PAJ) vastgesteld. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg draagt bij aan de opgaven (hoog)specialistische Jeugdzorg, waaronder wonen en verblijf. Door regionaal samen te werken en te sturen op een kwalitatief jeugdzorglandschap draagt de PAJ bij aan de Almelose besparingsmaatregelen die regionale voorzieningen raken. De agenda bevat ook elementen die tot de bevoegdheden van het college behoren zoals sturing op ambulante jeugdhulp, toegang en de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente. Het college van B&W heeft besloten om de agenda vast te stellen.

Voorgesteld besluit

1. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg (PAJ) vast te stellen (D/26/837759). Dit betekent dat:
 - a. De hoogste prioriteit wordt gegeven aan het oplossen van urgente en belangrijke maatschappelijke knelpunten die gezien worden in de (hoog)specialistische jeugdzorg.
 - b. De implementatie en uitvoering van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg gezamenlijk opgepakt wordt met SamenTwente/OZJT, gemeenten en jeugdpartners, volgens de opdrachtverstrekking in de PAJ hoofdstuk 5.
 - c. Sturing wordt geven aan de Prioritaire Agenda Jeugdzorg via strategisch partnerschap met aanbieders, gemeenten/OZJT en gemeenten onderling.
 - d. De activiteiten uit de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (B&W-10285) integraal onderdeel zijn van de PAJ, waarmee de gemeentelijke inzet wordt gecoördineerd door SamenTwente/OZJT.
 - e. De instrumenten monitor wachttijden en de beschikbaarheidswijzer, voortkomend uit de Aanpak Wachttijden, voort te zetten bij SamenTwente/OZJT en het vervolg ervan te betrekken bij de implementatie

2. De gemeenteraad middels bijgevoegde Raadsbrief (D/26/839737) te informeren over het besluit Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

Inleiding

Tijdens de kerntakendiscussie SamenTwente heeft het Algemeen Bestuur SamenTwente besloten om de pijler Jeugd buiten de kerntakendiscussie te laten. Onder aanvoering van de gemeente Enschede (opdrachtnemer) is er een opdracht geformuleerd en op 9 juli 2025 heeft het Algemeen bestuur (AB) SamenTwente de opdracht Prioritaire Opgave Jeugd vastgesteld (D/26/839736). Het volgende moet worden opgepakt vanuit de opdracht Prioritaire Opgave Jeugd:

- - Een uitgewerkte agenda met prioritaire thema's (waarmee we opgavegericht kunnen sturen);
 - Een uitgewerkte agenda die in gaat op de concrete regionale prioriteiten binnen de opgave jeugd (wat); met adressering en rolverdeling (wie doet wat), fasering en planning (wanneer), uitvoering (hoe) en financiering;
 - Aanbevelingen hoe de Twentse samenwerking en de organisatie ingericht moet worden om de agenda te realiseren.

De opdracht is uitgewerkt in de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. De regionale opgaven kunnen we onderscheiden in drie hoofdopgaven:

- - Toeleiding naar complexe (hoog) specialistische jeugdzorg;
 - Het inzetten van complexe (hoog) specialistische jeugdzorg en wonen en verblijf;
 - Sturing en partnerschap.

Per hoofdopgave geven we weer wat ervaren knelpunten zijn, welke inhoudelijke richting we op willen, hoe we dit willen realiseren (activiteiten en planning) en welke randvoorwaarden daaraan verbonden zijn.

Op 14 januari 2026 heeft het AB SamenTwente deze agenda vastgesteld. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg moet ook vastgesteld worden door de 14 Twentse colleges. De agenda bevat namelijk elementen die tot de bevoegdheden van het college behoren zoals sturing op ambulante jeugdhulp, de lokale toegang en de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente. Door regionaal samen te werken en te sturen op een kwalitatief jeugdzorglandschap draagt de PAJ bij aan de Almeloze besparingsmaatregelen die regionale voorzieningen raken (bijvoorbeeld afbouw wonen en verblijf). Met het uitvoeren van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, wordt ook de wet verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg (vanaf 1 januari 2026) uitgevoerd.

Beoogd effect

- Betere sturing op kwaliteit en kwantiteit van de jeugdzorg, inclusief een slagvaardige regionale samenwerking.

- Door betere sturing op het jeugdzorglandschap draagt de Prioritaire Agenda Jeugdzorg bij aan de Almelo'se besparingsmaatregelen.
- De Prioritaire Agenda Jeugdhulp beoogt rust te creëren en ruimte om echt acties uit te voeren én af te maken. Ook beogen we meer grip (sturing) op het jeugdzorglandschap.

Argumenten voor

1.1 De Prioritaire Agenda Jeugdzorg draagt bij aan de besparingsmaatregelen

De PAJ bevat de projecten en maatregelen om te komen tot een betere sturing op het jeugdzorglandschap. Naast een besparing op de jeugdzorgkosten, wordt verwacht dat er minder ad hoc inzet nodig is van gemeenten of externe inhuur. Dit draagt bij aan meer rust, grip in de sturing en kennis blijft behouden voor de regio. Het sturingsplan indicatoren heeft een besparingspotentieel opgenomen van 9,2 miljoen regionaal (zie uitwerking PAJ). Investeren in SamenTwente/OZJT draagt daarom bij aan de besparingsmaatregelen opgenomen in de perspectiefnota 2026-2029. Door alleen lokaal te investeren in de besparingsmaatregelen is onvoldoende slagkracht om tot een dusdanige besparing op de specialistische jeugdhulp te komen.

1.2 Almelo heeft een grote opgave rondom de specialistische Jeugdhulp waarop (deels) verplicht samengewerkt moet worden.

Almelo heeft een grote opgave wat betreft het terugdringen van de specialistische jeugdhulp (inclusief jeugdhulp met verblijf). Dit betreft de regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp. In Almelo hebben wij de meeste jeugdigen die uithuisgeplaatst zijn en het grootste aandeel jeugdigen met jeugdhulp van de regio Twente. Uit eerdere ervaringen blijkt dat het niet bijdraagt om separaat van de regio te werken (lokale inkoop Jeugdhulp tot en met 2024) om een verandering te creëren. Door regionaal op te trekken, worden naar verwachting de grootste resultaten behaald. Gezien ons grote aandeel, vraagt dit relatief een kleine investering in vergelijking met andere gemeenten. Daarnaast zijn er enkele verplichte onderdelen, waar het Rijk ons verplicht om regionaal samen te werken.

1.3 Niet instemmen wijkt af van het eerdere standpunt van de gemeente Almelo

Op 14 januari heeft het Algemeen Bestuur SamenTwente ingestemd met de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, waar Almelo een onderdeel van is. Niet instemmen met de PAJ wijkt af van het eerdere standpunt en draagt niet bij aan de regionale samenwerking. Dit heeft een negatief effect op de samenwerking en vertrouwen richting Almelo van zowel andere gemeenten als samenwerkingspartners (jeugdhulp en onderwijs). Dit heeft een negatief effect op de te behalen besparingsopgave. Om de opgave alsnog te behalen moet er lokaal geïnvesteerd worden, wat naar verwachting meer capaciteit vraagt. Daarnaast is er in 2024 gekozen om regionaal deel te nemen aan de inkoop Jeugdhulp, om de effectiviteit en efficiëntie te vergroten. Een belangrijk onderdeel, het sturingsplan, komt voort uit de inkoop Jeugdhulp.

1.4 Met het sturingsplan indicatoren wordt datagericht gestuurd op de afbouw van specialistische jeugdhulp

Voortvloeiend uit de inkoop en als belangrijk onderdeel van de besparingen is het sturingsplan indicatoren opgenomen in de PAJ. Met een vernieuwde werkwijze en aan de hand van data wordt gestuurd op het zorglandschap om de streefwaarde uit de inkoop Jeugdhulp te behalen. Naast een forse besparing, biedt het sturingsplan aanknopingspunten richting een nieuwe inkoop Jeugdhulp. Dit zijn belangrijke elementen om de jeugdhulp anders te organiseren en de besparingen te behalen. Het sturingsplan en de data analyse geven ons inzicht in de te behalen opgaven en de mogelijkheid om bij te sturen bij het niet behalen van de opgave (o.a. door opnieuw in te kopen).

1.5 Regionaal deelnemen vraagt een lagere investering.

Door niet in te stemmen met de PAJ neemt Almelo niet deel aan de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Dit betekent voor een aantal onderdelen dat Almelo dit lokaal moet organiseren. Door niet deel te nemen in het sturingsplan, is de invloed beperkt en wordt niet gestuurd op de Almelse opgave. Lokaal vormgeven van deze opgave vraagt een investering, waar de krachten niet gebundeld kunnen worden en Almelo op zichzelf een verandering moet bewerkstelligen richting het zorglandschap. Daarnaast wijkt Almelo af van de regionale lijn, wat de samenwerking met de aanbieders bemoeilijkt en een transformatie in de weg kan staan.

1.6 De Prioritaire Agenda Jeugdzorg is een integrale agenda, waarbij gestuurd wordt op de landschap van (hoog) specialistische jeugdhulp

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg is een integrale agenda, met daarin de diverse lopende projecten in de regio. De Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente, de Aanpak Wachttijden en het sturingsplan indicatoren zijn opgenomen in de PAJ. Dit zorgt ervoor dat er integraal gestuurd kan worden op het (complexe) jeugdzorglandschap. Van de ervaringen in de afgelopen jaren hebben wij geleerd dat versnippering in de sturing en de grote hoeveelheid projecten onvoldoende hebben bijgedragen. Met de PAJ wordt verwacht dat de effectiviteit wordt vergroot en de kwaliteit van het jeugdzorglandschap wordt vergroot.

1.7 De Prioritaire Agenda Jeugdzorg is nodig voor de uitvoering van de leidende principes van de Regiovisie

De vastgestelde ambities van de regiovisie Jeugdhulp Twente blijven overeind. De Regiovisie is een verplichting vanuit de wet Verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg, die vanaf 1 januari 2026 geldt. We krijgen de leidende principes van de Regiovisie Jeugdhulp Twente nog altijd niet goed vertaald in een effectieve uitvoeringspraktijk. Met de PAJ sturen we op de realisatie van de ambities en doelen van de Regiovisie. De PAJ is gericht op leren, ontwikkelen en innoveren. De verwachting is dat jeugdigen die een beroep doen op jeugdzorg, beter en effectiever ondersteund worden.

1.8 De complexiteit van de jeugdzorgopgave vraagt om eenheid in sturen en handelen

We zien dat we een grote en complexe opgave hebben met veel onderlinge afhankelijkheden en veel verschillende actoren en belangen. Deze actoren (jeugdhulpaanbieders, GI's, SamenTwente/OZJT en gemeenten) hebben ieder eigen taken, rollen en verantwoordelijkheden. Hoewel veel dingen goed gaan, kost het nog steeds moeite om de samenwerking tot stand te brengen. Naast focus en prioritering op de inhoud, vraagt het een heldere rolverdeling,

verantwoordelijkheid en mandaat. Dit vraagt meer eenheid in sturen en handelen. Met de PAJ stralen de gemeenten eenheid uit om de opgaven aan te pakken. In de PAJ worden aanbevelingen gedaan over strategische partnerschap met de betrokken partners. Samen met onze partners hebben gemeenten de verantwoordelijkheid om een kwalitatief en duurzaam jeugdzorglandschap te organiseren.

1.9 Het versterken van de jeugdregio is een opdracht vanuit het Rijk

De 'Robuuste jeugdregio' verwijst naar het versterken van het jeugdzorglandschap met name door middel van verplichte regionale samenwerking en inkoop. Kijkend naar de jeugdzorgopgave in Twente kunnen we stellen dat we de afgelopen jaren met elkaar hard hebben gewerkt, maar – om verschillende redenen – steeds achter de feiten aanlopen. Door de grote hoeveelheid in wat we doen en met het grootte aantal (jeugdhulp)partners hebben we onvoldoende slagkracht. Dit vraagt naast goede prioritering, agendering en adressering ook een investering in de regionale samenwerking en slagkracht. De PAJ draagt daar aan bij en geeft uitvoering aan deze robuuste jeugdregio: hoe prioriteren en versterken we de regionale samenwerking (zowel inhoudelijk als organisatorisch), zodat de zorg voor kinderen en gezinnen in Twente effectiever en duurzamer wordt.

2.1. Het is belangrijk de gemeenteraad te informeren over de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

De gemeenteraad is eerder via raadsbrieven geïnformeerd over de kerntakendiscussie, maar nog niet over de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Gezien hun kaderstellende taak en de komende zienswijze procedure voor de begroting SamenTwente 2027 is het belangrijk om de gemeenteraad nu al te informeren over de Prioritaire Agenda Jeugdzorg en het vervolg van de regionale aanpak.

Kanttekeningen

1.1. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg gaat over prioritaire regionale opgaven

Het prioriteren van opgaven en focus aanbrengen betekent dat we keuzes moeten maken in wat we wel doen en dus ook in wat we niet doen. De scope van de opdracht heeft hierbij geholpen. Met de de PAJ wordt uitgegaan van de regionale opgaven. Voor kwalitatieve duurzame jeugdhulp is het weliswaar belangrijk dat de sociale basis op orde is en dat er wordt samengewerkt met het onderwijs, maar dit blijft een lokale verantwoordelijkheid. Vanuit landelijke kaders en convenanten worden afspraken gemaakt waar deze lokale verantwoordelijkheden aan moeten voldoen en dit is opgenomen in de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

1.2. Aanbieders en gecertificeerde instellingen zijn beperkt betrokken bij het opstellen Prioritaire Agenda Jeugdzorg

De aanbieders en gecertificeerde instellingen zijn beperkt betrokken bij de inhoud en het opstellen van de PAJ, omdat de focus is gelegd op gemeenten en SamenTwente/OZJT. Dit geldt ook voor de aanbieders die betrokken zijn bij de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente. Eerst moeten gemeenten met elkaar duidelijk hebben wat we belangrijk vinden. In de agenda wordt gesproken over het strategisch partnerschap. Bij het implementeren en het vervolg van de

Prioritaire Agenda Jeugdzorg is het belangrijk om dit in samenwerking met de aanbieders en gecertificeerde instellingen op te pakken.

1.3. Bouwen aan een robuuste jeugdregio en werken aan de Prioritaire Agenda Jeugdzorg vraagt extra (financiële) middelen

Randvoorwaardelijk voor een goede uitvoering van de agenda is dat er ook voldoende financiële middelen beschikbaar worden gesteld vanuit gemeenten (aan SamenTwente) om aan de regionale opgaven te werken. Het uitvoeren van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg vraagt een investering waarmee duurzaam kennis en expertise aan de regio wordt verbonden, om de doelen te behalen. De doelen zijn gericht op een effectieve en efficiënte organisatie, meer passende zorg en het verminderen van de jeugdhulpkosten. Via een implementatieplan wordt de bijbehorende financiering vanaf 2027 juridisch, inhoudelijk en financieel nader uitgewerkt door SamenTwente/OZJT in samenwerking met gemeenten. Dit zal in het AB van 9 september 2026 worden voorgelegd ter besluitvorming. In de reguliere P&C cyclus wordt gemonitord of de investering bijdraagt aan de jeugdzorgopgaven en de besparingen.

1.4. De daadwerkelijke besparing is lastig te monitoren.

In de PAJ zit een te verwachten besparing opgenomen (sturingsplan indicatoren). Hoewel verwacht wordt dat de regionale sturing bijdraagt aan de besparingen, zit hier ook een grote mate van onzekerheid in. Er is sprake van een complex landschap, met veel factoren en onvoorspelbaarheid. In de afgelopen jaren zijn de kosten van de jeugdhulp toegenomen. De investering in SamenTwente/OZJT kan hierdoor ook een lager opbrengst hebben dan verwacht. Met het sturingsplan indicatoren wordt echter gemonitord en gestuurd op het landschap, waardoor zichtbaar wordt of de PAJ bijdraagt aan de besparingsmaatregelen. Wanneer de resultaten niet behaald worden, moet actief bijgestuurd worden binnen de reguliere P&C cyclus van SamenTwente. Het sturingsplan en datagericht werken geeft inzicht in de realisatie van de opgave en kan bijgestuurd worden worden op inzet en een mogelijk andere wijze van inkopen.

1.5 Het uitvoeren van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg kan leiden tot een lastenuitzetting in de begroting 2027 van SamenTwente

Het benodigd budget van 1,4 miljoen euro wordt incidenteel betrokken bij de begroting 2027 van SamenTwente. Bij het opstellen en vaststellen van deze begroting vindt een integrale afweging plaats. Het risico is zeer reëel dat het benodigd budget van 1,4 miljoen euro niet of onvoldoende opgevangen kan worden binnen de beschikbare middelen van SamenTwente, en derhalve leiden tot een lastenuitzetting in hun begroting 2027. Dit betekent voor de gemeente Almelo een hogere bijdrage in 2027 ten gevolge van de uitvoering van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg van maximaal 160.000 euro.

1.6 De extra uitgaven van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg vraagt om monitoring en sturing en waar nodig om (interne) bezuinigingsmaatregelen

De extra uitgaven (extra kosten voor Almelo €160.000) wordt betrokken bij de behandeling van de begroting 2027 (SamenTwente). Voor Almelo wordt voorgesteld om de eerst 2 jaar (2027 en 2028) de gemeenteraad voor te stellen om de kosten te dekken vanuit de reserve sociaal domein. Om vanaf 2029 de kosten te dekken vanuit het jeugdhulpbudget (besparing op de

uitgaven), verlaging van de (eigen) personele lasten (o.a. ingezet/ gedetacheerd naar de regio) of bij niet behalen van de opgaven: verlagen van begroting SamenTwente (via de reguliere P&C cyclus). Dit vraagt continue monitoring en sturing.

Kosten, opbrengsten en dekking

Kosten:

De totale kosten voor het uitvoeren van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg bedragen 1,4 miljoen. Dit betekent voor de gemeente Almelo 160.000 euro per jaar.

De gevraagde structurele investering (intentie) draagt bij aan het behoud van kennis en expertise voor de regio, waar in de afgelopen jaren vooral tijdelijke middelen beschikbaar zijn gesteld. De tijdelijke projecten en opdrachten (bijvoorbeeld de aanpak wachttijden), met incidentele middelen, hebben geen blijvende verandering te weeg gebracht en kennis en expertise is verdwenen door inzet van externen.

De structurele kosten omvatten de kosten die voortvloeien uit de duurzame inbedding van de verschillende activiteiten binnen SamenTwente/OZJT. Hieronder worden onder andere de doorlopende activiteiten bedoeld zoals structurele (extra) bemensing, licenties, kwaliteit van data, monitoring en kwaliteitsborging. Er zijn expliciet afspraken gemaakt over evaluaties en monitoring.

Verwachte besparingen

Verwacht wordt dat een investering in SamenTwente/OZJT een besparing op de jeugdhulpkosten oplevert. Hiervoor is een berekening gemaakt in het sturingsplan indicatoren (verwacht 9.2 miljoen regionaal). Door te sturen op een geleidelijke daling van de ingezette jeugdhulp, moet de PAJ een bijdrage leveren aan de besparingen. Hoewel de berekening gemaakt is, blijft er altijd een onzekerheid in de verwachte effecten door autonome ontwikkelingen.

Dekking:

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg is vastgesteld, waarbij is besloten dat een incidenteel benodigd budget van 1,4 miljoen euro voor 2027 wordt betrokken bij de begroting SamenTwente 2027. Het AB heeft de intentie uitgesproken om vanaf 2028 het budget structureel in de begroting SamenTwente 2028 te betrekken (na het opleveren van een implementatieplan en vaststelling daarvan in de vergadering van 9 september 2026).

De besparingen vanuit de Prioritaire Agenda Jeugdzorg zullen, bij voortzetting van het project, naar verwachting vanaf 2029 effect hebben op de gemeentebegroting. Het aandeel van Almelo van 160.000 euro kan voor 2027 en indien het project wordt voortgezet, voor 2028, gedekt worden uit de reserve sociaal domein. Dit wordt betrokken bij de Programmabegroting.

Vanaf 2029 zullen de kosten moeten worden gedekt vanuit het jeugdhulpbudget (besparing op de uitgaven), verlaging van de (eigen) personele lasten (o.a. ingezet/ gedetacheerd naar de regio)

of bij niet behalen van de opgaven: verlagen van begroting SamenTwente (via de reguliere P&C cyclus). Dit vraagt continue monitoring en sturing.

Monitoring investeringen en besparingen

Via een implementatieplan wordt de bijbehorende financiering vanaf 2027 juridisch, inhoudelijk en financieel nader uitgewerkt door SamenTwente/OZJT in samenwerking met gemeenten. Dit zal in het AB van 9 september 2026 worden voorgelegd ter besluitvorming, tegelijkertijd met het vaststellen van de begroting na de zienswijze procedure. In de reguliere P&C cyclus wordt gemonitord of de extra investering bijdraagt aan de jeugdzorgopgaven en verlaging van de kosten. Waar nodig wordt bijgesteld via de reguliere P&C cyclus van SamenTwente (instemmen met de begroting en zienswijze procedure).

Uitvoering

De communicatie verloopt grotendeels via SamenTwente/OZJT, zoals bijvoorbeeld het informeren van de zorgaanbieders. Intern wordt gecommuniceerd naar de betrokken medewerkers bij OZJT en partners waar we lokaal mee samenwerken.

Op 14 januari 2026 heeft het AB SamenTwente de Prioritaire Agenda Jeugdzorg vastgesteld. De PAJ wordt betrokken bij de Begroting 2027 en in maart 2026 stelt het AB SamenTwente de begroting vast, voordat deze voor een zienswijze procedure naar de Raad gaat (tweede kwartaal 2026). Op 9 september 2026 stelt het AB SamenTwente de definitieve begroting vast, inclusief het implementatieplan van de PAJ (waar eventuele bijstelling kan plaatsvinden over de investering in OZJT).

Bijsturen van de begroting vindt plaats via de regulier P&C cyclus, waarin jaarlijks de begroting wordt opgesteld en de gemeenteraad een zienswijze kan indienen. Elk half jaar wordt het AB SamenTwente geïnformeerd via een Berap, waarin gemonitord wordt in hoeverre de doelstellingen behaald worden. Bij het niet behalen van de opgave moet gestuurd worden op een verlaging van investering.

Bijlage(n)

Bijlage 1: Prioritaire Agenda Jeugdzorg (D/26/837759).

Bijlage 2: Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (B&W-10285)

Bijlage 3: Opdracht AB SamenTwente 9 juli (D/26/839736)

Bijlage 4: Raadsbrief Prioritaire Agenda Jeugdzorg (D/26/839737)

Procesinformatie

- Intern overleg:

Intern overleg heeft plaatsgevonden met kernteam Jeugd (contractmanager US, manager wijkgerichte uitvoering, adviseur beleidsuitvoering, gedragswetenschapper en coördinator

jeugd), beleidsadviseur sociaal domein, financieel adviseur Jeugd, financieel adviseur verbonden partijen (waaronder SamenTwente), manager team kwaliteit US en hoofd uitvoering sociaal.

- Afstemming met portefeuillehouder:

Afstemming met wethouder Overmeen-Bakhuis heeft plaatsgevonden op 26 januari 2026.

- Directie-advies

B&W standaard

Communicatie over het besluit

Regulier, via iBabs.

**Prioritaire
Agenda
Jeugdzorg**

2026 - 2032

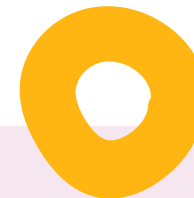

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Samenvatting	3
1. Inleiding	5
2. Terugblik en lopende zaken	9
2.1. Landelijke ontwikkelingen	10
2.2. Regionale ontwikkelingen	11
2.3. Focus Prioritaire Agenda Jeugdzorg	13
3. Concrete activiteiten per opgave	14
3.1 Uitwerken hoofdopgaven	14
3.2 Uitvoering Sturingsplan (spoor 2)	21
3.3 Inkoop wonen en verblijf	22
4. Sturing en partnerschap	23
4.1. Sturen op complexe opgaven	23
4.2. Sturen op de robuuste jeugdregio	25
4.3. Sturen op de Prioritaire Agenda Jeugdzorg	27
4.4. Samenvatting aanbevelingen governance	27

5. Opdracht implementatie Prioritaire Agenda Jeugdzorg	28
5.1 Opdracht SamenTwente/OZJT	28
5.2 Incidentele kosten en incidentele financiering (2026)	29
5.3 Structurele kosten en structurele financiering (2027 en verder)	29
5.4 Maatschappelijke baten	32
5.5 Fasering	32
Bijlagen	
1. Feiten en cijfers; beeld van het jeugdzorggebruik in Twente	33
2. 13 Kenmerken Richtinggevend Kader	34
3. Overzicht lopende pilots en projecten	35
4. Oplegger Uitvoering Sturingsplan Jeugdhulp spoor 2	36
5. Begroting	44

Samenvatting

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg 2026–2032 vormt het gezamenlijke kader waarmee de 14 Twentse gemeenten en SamenTwente/OZJT de komende jaren gericht en eenduidig sturen op een toekomstbestendig jeugdzorglandschap. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg heeft als doel om de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van jeugdzorg duurzaam te verbeteren. De agenda brengt focus, ordening en versterking aan in bestaande activiteiten.

Noodzaak en ontwikkelingen

De jeugdzorgopgave in Twente is groot. Twente kent relatief een langere trajectduur, een hoger gebruik van verblijf en jeugdbescherming dan landelijk en een hoge instroom via crisis. Ondanks diverse pilots, verbeterde data-inrichting en investeringen in samenwerking, is de vraag naar jeugdzorg niet afgenomen. Dit maakt dat structurele verandering en duidelijke regionale sturing noodzakelijk zijn. Landelijke ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd, de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, vragen bovendien om versterkte regionale samenwerking. Twente is aangewezen als robuuste jeugdregio, wat gevolgen heeft voor de rol en taken van OZJT.

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg sluit aan bij de acht leidende principes van de Regiovisie Jeugdhulp Twente, waaronder: de jeugdige centraal, normaliseren, thuis tenzij, geen wachtlijsten en een duurzaam stelsel. De regiovisie is uitgewerkt in de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (SJT) en het is als basis gebruikt voor de nieuwe inkoop jeugdhulp (per 2025). De bestaande initiatieven van de SJT zijn overgenomen in de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, met een voorstel hoe verder te gaan. En in de nieuwe inkoop zijn conceptindicatoren met streefwaarden opgenomen, die moeten helpen sturing te geven.

Daarbij is een sturingsplan uitgewerkt, waarvan de consequenties zijn meegenomen in de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. De organisatie van het Regionaal Expertise Team (RET), waartoe we verplicht zijn, is integraal onderdeel van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

Focus van deze agenda

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg richt zich op drie hoofdopgaven, waarin de regionale meerwaarde het grootst is:

1. Toeleiding naar (hoog) specialistische jeugdzorg

Inzetten van normaliseren en eigen kracht en het voorkomen van uithuisplaatsing, onder andere door het inzetten van een verklarende analyse; opschaling bij complexe casuïstiek beter organiseren en gezamenlijke verantwoordelijkheid van partners daarbij.

2. Inzet van (hoog) specialistische zorg, waaronder wonen en verblijf

Versterken en monitoren van ambulante alternatieven, toekomstbestendig maken van pleegzorg en gezinshuizen en naleving van inkoopafspraken; sturen op verminderen van instroom in, doorstroom binnen en bevorderen van uitstroom uit wonen en verblijf en op af- en ombouw van verblijf; en het verkrijgen van overzicht en inzicht in het jeugdzorglandschap door middel van data.

3. Sturing en partnerschap

Verbeteren van de samenwerking tussen SamenTwente/OZJT en gemeenten, gemeenten onderling en tussen gemeenten, SamenTwente/OZJT en jeugdzorgaanbieders en gecertificeerde instellingen (GI's); door het inrichten van de robuuste jeugdregio en het ontwikkelen van strategisch partnerschap.

Belangrijk daarbij is dat gemeenten stevige lokale teams inrichten en investeren in de sociale basis conform het landelijk richtinggevend kader en (concept) convenant.

Bestuurlijke en organisatorische versterking

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg benadrukt dat een robuuste jeugdregio alleen mogelijk is bij een duidelijke rolverdeling, bestuurlijke eenheid en versterking van het strategisch vermogen van zowel OZJT als de gemeenten. Daarvoor worden o.a. aanbevolen:

- Toepassing van strategisch partnerschap met jeugdzorgaanbieders en GI's;
- Methodische samenwerking op basis van het model van Simons (kaders, kernwaarden, monitoring en leren);
- Verbetering van opdrachtformulering en de gedelegeerde bevoegdheden richting OZJT;
- Een sterkere managementstructuur waarin gemeenten en SamenTwente/OZJT gezamenlijk sturen op opgaven en prioriteiten;
- Vermindering van bestuurlijke overlegdruk en samenbrengen van sturingslijnen.

Financiën en randvoorwaarden

Om de Prioritaire Agenda Jeugdzorg uit te voeren zijn investeringen nodig, incidenteel in 2026 en structureel vanaf 2027. Onder ander in beleidscapaciteit, projectleiding, data-analyse, contractmanagement, RET en sturing op de indicatoren. Deze investeringen zijn noodzakelijk om kwaliteit en stabiliteit van de zorg aan de jeugdigen in Twente te waarborgen en leiden op termijn tot betere beheersing van kosten en een duurzamer zorglandschap.

1. Inleiding

Voor u ligt de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, waarvan de opdracht op 9 juli 2025 door het Algemeen Bestuur (AB) SamenTwente is vastgesteld. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg is opgesteld door OZJT, als onderdeel van SamenTwente, en de 14 Twentse gemeenten. Wanneer in dit document gesproken wordt over 'we', bedoelen we de 14 Twentse gemeenten en OZJT.

We willen met de opdracht de slagkracht vergroten door te prioriteren en te versterken. Dit gaat over zowel de inhoud als de organisatie van de jeugdzorg.

Doel en resultaten van de opdracht

Het doel van de opdracht is om betere sturing op kwaliteit en kwantiteit van de jeugdzorg te realiseren.

- Thuis of zo thuis en nabij mogelijk: verminderen van wonen en verblijf in Twente
- Robuuste Twentse jeugdregio: een slagvaardige regionale samenwerking.

De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en de voorwaarden om een robuuste jeugdregio te zijn, maakt dat we de samenwerking niet langer vrijblijvend kunnen invullen. Deze conclusie trekken we niet alleen uit de wetten, maar ook uit eigen onderzoek en ervaring.

De beoogde resultaten van de opdracht zijn:

- Een uitgewerkte agenda met prioritaire thema's (waarmee we opgabegericht kunnen sturen).
- Bij de uitgewerkte agenda wordt ingegaan op de concrete regionale prioriteiten binnen de agenda jeugd (wat); met adressering en rolverdeling (wie doet wat), fasering en planning (wanneer), uitvoering (hoe) en financiering.
- Aanbevelingen hoe de Twentse samenwerking en de organisatie ingericht kan worden om de agenda te realiseren. Daarbij wordt ingegaan op sturingsmiddelen zoals capaciteit, middelen en de benodigde randvoorwaarden.

Deze resultaten zijn uitgewerkt in deze Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg kent geen nieuwe activiteiten, maar is een ordening en prioritering van bestaande activiteiten. Vorm volgt inhoud, dus de samenwerking, organisatie en financiering zijn afgeleid van en randvoorwaardelijk voor de uitvoering van de agenda. We constateren dat er investeringen nodig zijn om de agenda gezamenlijk met onze partners op te pakken.

Noodzaak van de opdracht

Twente kent een grote jeugdzorgopgave. Er maken veel kinderen gebruik van jeugdzorg. In bijlage 1 vindt u een beeld van het jeugdzorggebruik in Twente.

De cijfers wijzen op:

- een groeiende vraag naar jeugdzorg, vooral in de stedelijke gebieden;
- een relatief hoger gebruik van verblijf en jeugdbescherming t.o.v. het landelijke beeld;
- relatief hoge instroom jeugdzorg via crisis;
- een relatief lange gemiddelde trajectduur t.o.v. van het landelijk gemiddelde.

Het jeugdzorglandschap is onoverzichtelijk en financieel en kwalitatief kwetsbaar. De afgelopen jaren is er op verschillende manieren gewerkt aan het veranderen van de jeugdzorg en zijn mooie stappen gezet. Zo hebben we meer sturingsinformatie door de Twentse monitor sociaal domein (TMSD) en is het contractmanagement verbeterd. Er zijn diverse pilots uitgezet die de samenwerking bevorderen en die bijdragen aan het bieden van 'thuis nabije zorg'. Een deel van de pilots loopt nu nog, waarbij we zien dat de ene pilot meer bijdraagt aan de verandering dan de andere. Desondanks is het nog niet voldoende gelukt om de vraag naar jeugdzorg te verminderen.

De jeugdzorgopgave is complex. Diverse actoren spelen een rol, zoals aanbieders, het onderwijs, de verwijzers en de gemeenten. Iedereen heeft eigen taken, rollen en verantwoordelijkheden. Het kost moeite om de samenwerking tot stand te brengen en elkaar te vertrouwen.

Het jeugdzorglandschap strekt zich uit van de sociale pedagogische basis in de eigen gemeente tot aan het gedwongen kader van de (boven)regionale voorzieningen. De Jeugdwet is een lokale verantwoordelijkheid, waarbij op een aantal terreinen (verplichte) regionale samenwerking nodig is. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om (hoog) specialistische zorg regionaal te organiseren ongeacht of men er meer of minder gebruik van maakt (Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg).

We hebben samen met onze partners de verantwoordelijkheid om een kwalitatief en duurzaam jeugdzorglandschap te organiseren. Dit vraagt een cultuurverandering van ons allemaal.

De jeugdzorgopgave kent beperkte capaciteit en financiële middelen. Dit maakt dat prioriteren nodig is, omdat we niet alles tegelijk kunnen. Gemeenten worden geconfronteerd met flinke kosten die ze niet altijd tijdig kunnen voorzien. Dat vergroot urgentiegevoelens en crisis; het roept om verandering en zet gemeenten, OZJT en partners steeds weer onder druk. Er mist rust om consistent en consequent te verbeteren. Liever een aantal dingen goed doen (en verbeteren van daaruit) dan heel veel dingen tegelijkertijd (proberen, beginnen en weer stoppen), is een verzuchting die veel is gehoord.

Regiovisie als basis

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg sluit aan bij de Regiovisie Jeugdhulp Twente, zoals deze in 2022 door de 14 Twentse gemeenten is vastgesteld. In samenwerking met inwoners, jeugdzorgaanbieders, gemeenten en andere professionals zijn er 8 leidende principes vastgesteld. De kern van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg is terug naar de basis van deze Regiovisie en de 8 leidende principes die daarin zijn benoemd:

1. De jeugdige in zijn/haar omgeving staat centraal
2. Normaliseren is uitgangspunt
3. Ondersteuning zo licht en zo nabij als mogelijk, zo zwaar en specialistisch als nodig
4. Thuis, tenzij...
5. In Twente kennen wij een overzichtelijk zorglandschap, effectief en beheersbaar
6. In Twente werken wij zonder wachtlijsten
7. Wij investeren in blijvend leren en verbeteren, data gedreven
8. Het stelsel van jeugdzorg is duurzaam en betaalbaar.

Relatie samenwerkingsopdracht

Op 9 juli jl. heeft het AB ook de samenwerkingsopdracht 'Samen van SamenTwente' vastgesteld. Vanuit de opdracht wordt onderzoek gedaan naar een effectieve en efficiënte samenwerking. In de periode van september 2025 t/m februari 2026 worden vier projecten opgepakt, die een relatie hebben met de Prioritaire Agenda Jeugdzorg:

1. Verduidelijken en verankeren rollen, taken en verantwoordelijkheden
2. Versterken van Strategisch bestuurlijk samenspel en inhoudelijke regie
3. Verhogen van effectiviteit en efficiency in samenwerking
4. Open en lerende samenwerkingscultuur.

Waar nodig leggen we in deze Prioritaire Agenda Jeugdzorg de relatie met deze opdracht.

Proces

Bij het opstellen van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg hebben we gebruik gemaakt van de informatie van diverse werkgroepen (zoals Wonen en verblijf, projectgroep Indicatoren en de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (SJT)). Het concept van deze Prioritaire Agenda Jeugdzorg is besproken in diverse gremia, waaronder het ambtelijk overleg Jeugd (AOJ), ambtelijke commissie (AC) en bestuurlijk overleg OZJT/Samen 14 (BO). Met een aantal aanbieders en de gecertificeerde instellingen (GI) is gesproken over de opdracht om te komen tot deze Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de landelijke en regionale ontwikkelingen. Wat vraagt de Jeugdwet van ons en welke veranderingen zijn daarin te verwachten. Hoe hebben we het nu regionaal georganiseerd en wat zou op basis van de ontwikkelingen anders moeten. We nemen daarbij onze ervaringen van de afgelopen jaren mee in het opstellen van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

Hoofdstuk 3 bevat de Prioritaire Agenda Jeugdzorg met activiteiten, planning op inhoud en de randvoorwaarden voor het uitvoeren ervan.

Hoofdstuk 4 doet vervolgens aanbevelingen hoe we ons zouden moeten organiseren en wat het vraagt van de samenwerking om de agenda tot uitvoering te brengen. Zowel extern met partners als intern tussen gemeenten en OZJT en gemeenten onderling.

In hoofdstuk 5 gaan we in op de opdracht aan SamenTwente/OZJT voor de implementatie van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Wat vraagt de uitvoering van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg van ons, zowel in menskracht als financieel.

2. Terugblik en lopende zaken

Tien jaar na de decentralisatie van de jeugdzorg heeft de commissie van Ark het rapport “Groeipijn” opgeleverd, waarmee symbolisch wordt verwezen naar de moeilijkheden en uitdagingen die organisaties, systemen of samenlevingen ervaren wanneer ze zich ontwikkelen of hervormen. De commissie gebruikt het begrip om aan te geven dat veranderingen en hervormingen noodzakelijk zijn, maar dat dit vaak gepaard gaat met tijdelijke problemen, weerstand of ongemakken.

Ook in Twente constateren we dat er sprake is van ‘groeipijn’ daar waar het gaat om de jeugdzorgopgave. In de afgelopen jaren hebben de Twentse gemeenten zelfstandig en gezamenlijk met andere partners hard gewerkt met mooie resultaten. Maar ook is zichtbaar geworden dat de opgave complex is en dat het harde werken niet altijd heeft geleid tot de resultaten die we gezamenlijk voor ogen hadden.

Ook de samenwerking gaat met vallen en opstaan. Eensgezindheid wordt afgewisseld met prioriteiten met eigen belang. Dit wordt zichtbaar in de samenwerking tussen SamenTwente/OZJT en gemeenten, tussen gemeenten onderling, maar ook tussen gemeenten en andere belangrijke partners (jeugdhulpaanbieders, GI en onderwijs). Samenwerking is dan ook een belangrijk onderdeel van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. De gemeenten en de belangrijke partners staan gezamenlijk aan de lat voor de verdere transformatie van de jeugdzorg in Twente.

In dit hoofdstuk zetten we diverse ontwikkelingen op een rij. We duiden deze ontwikkelingen en brengen in kaart wat er nodig is om hier goed op te acteren. Kunnen we onze groeipijnen omzetten in een groeispuur?

2.1. Landelijke ontwikkelingen

Hervormingsagenda Jeugd

In 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld. Het doel van de Hervormingsagenda is:

- Het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van de hulp.
- Stijgende zorgkosten onder controle te houden om het jeugdstelsel op lange termijn betaalbaar te houden.

De hervormingsagenda schrijft dat de gemeenten aan de volgende opgaven moeten werken:

- Sterke sociale basis: vrij toegankelijke voorzieningen, ook voor opvoedvragen. Lichte jeugdhulp wordt vormgegeven als vrij toegankelijk (groepsgerichte) voorzieningen
- Verbinding met de domeinen: o.a. onderwijs, bestaanszekerheid/schulden en volwassen ggz (integrale aanpak, niet alles is jeugdhulp).
- Stevige lokale teams.
- Terugdringen van residentiele jeugdhulp: zo thuis mogelijk

Het Rijk werkt vanuit de hervormingsagenda, in samenwerking met de VNG, aan nieuwe wetgeving voor het inperken van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht. Voor zover we kunnen inschatten zal de reikwijdte van de jeugdhulpplicht zich gaan richten op de specialistische jeugdhulp, die we verplicht regionaal moeten inkopen.

Richtinggevend kader: sociale (pedagogische) basis, lokale toegang en onderwijs

De Prioritair Agenda Jeugdzorg beschrijft wat de regionale agenda is, waar OZJT samen met de 14 Twentse gemeenten uitvoering aan geeft. Het is belangrijk dat er een goede verbinding blijft tussen de lokale en de regionale ontwikkelingen, zoals dat ook wordt verwoord in het strategisch programma SamenTwente.

Naar aanleiding van de hervormingsagenda is in 2024 een landelijk richtinggevend kader opgesteld voor de stevige lokale teams. Het Richtinggevend kader beschrijft 13 kenmerken (zie bijlage 2) waar toegang, lokale teams en integrale dienstverlening voor inwoners in kwetsbare en complexe situaties aan moeten voldoen. Dit gaat onder andere om het versterken van de sociale en pedagogische basis, maar ook om het samenwerken met eerstelijns professionals. Dit Richtinggevend kader wordt in 2026 opgevolgd door een convenant. Het (concept) convenant bevat bestuurlijke afspraken voor een duurzame transformatie van het sociaal domein, met daarin een centrale rol voor stevige lokale teams. In het convenant spreken gemeenten en partners af dat ze investeren in de lokale teams.

Het (concept) convenant beschrijft dat het Rijk duidelijkheid moet geven over de reikwijdte van de jeugdhulpplicht, het minimumniveau aan sociaal (pedagogische) basisvoorzieningen per gemeente en het inrichten van de lokale teams en de basisvoorzieningen.

Het Rijk moet ruimte creëren voor de samenwerking tussen de lokale teams en het onderwijs (multidisciplinaire schoolteams). Er moet een basis komen voor sterke samenwerking, waarbij inzet en aanwezigheid van het lokale team opgenomen kan worden in de Lokale Educatieve Agenda (LEA).

De randvoorwaarde waar de lokale situatie aan moet voldoen, in samenhang met de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, wordt verder uitgewerkt in de implementatiefase. De door het Rijk op te leveren minimumniveaus kunnen als basis gelden voor de randvoorwaarden in de eigen gemeente.

Robuuste jeugdregio

In de hervormingsagenda wordt gesproken over versterking van regionale samenwerking, schaal en governance. Dit is uitgewerkt in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, die ingaat op 1 januari 2026. Daarin staat dat gemeenten verplicht samen moeten werken in een “jeugdregio” via een gemeenschappelijke regeling (GR) en dat bepaalde vormen van specialistische jeugdzorg regionaal moeten worden ingekocht. In de algemene maatregel van bestuur is Twente door het Rijk aangewezen als een van de 41 jeugdregio's. Met SamenTwente heeft de jeugdregio Twente deze GR al. De verdere uitwerking van de ‘robuste jeugdregio’ heeft gevolgen voor de rol en taken van OZJT. Voor zover we dit nu in beeld hebben, nemen we dat al mee in deze Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

Toekomstscenario kind - en gezinsbescherming

Naast de Hervormingsagenda is er het landelijke programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, dat schetst hoe de jeugdbescherming er in 2026–2031 uit kan zien. Specialistische (veiligheids)expertise wordt dicht bij de lokale toegangen georganiseerd, zodat gezinnen 1 aanspreekpunt hebben en er breed gekeken wordt naar hun problematiek. Het Toekomstscenario is niet opgenomen in de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, aangezien de uitvoering en de financiering is belegd bij de centrumgemeente Enschede. In Twente is per 1 september 2025 een nieuwe projectleider gestart die dit proces gaat begeleiden. Een randvoorwaarde voor de Prioritaire Agenda Jeugdzorg is dat er verbinding is met het Toekomstscenario.

2.2. Regionale ontwikkelingen

Regiovisie

In Twente hebben de 14 gemeenten in 2022 de Regiovisie Jeugdhulp Twente vastgesteld. In de regiovisie staat hoe aanbieders, professionals, betrokken inwoners en gemeenten in de komende jaren vanuit samenwerking jeugdzorg willen organiseren, aan de hand van acht leidende principes. Deze leidende principes zijn nog steeds actueel en relevant en vormen, zoals aangegeven in de inleiding, de basis van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. De regiovisie is uitgewerkt in de meerjarige Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente en het is als basis gebruikt voor de nieuwe inkoop jeugdhulp Twente (per 1 januari 2025).

Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente

De Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (SJT) is een concretisering van de Regiovisie en laat zien hoe we de transformatie vormgeven. Dit doen we samen met onze partners, via vier actielijnen:

1. Wonen en zorg/ ambulantisering
2. Onderwijs en zorg
3. Sociale basis
4. Gedwongen kader/ toekomstscenario.

Acties die voort zijn gekomen uit de Samenwerkingsagenda zijn onder andere het implementeren van de verklarende analyse ten behoeve van een gezinsgerichte aanpak en het voorkomen van uithuisplaatsingen door middel van Team AnderS. Het recent opgezette Coördinatiepunt Wonen en Verblijf helpt bij het vinden van een passende plek (zo thuis mogelijk) op het moment dat er toch sprake is van een uithuisplaatsing.

De financiering en activiteiten van de SJT lopen eind 2026 af. In de Prioritaire Agenda Jeugdzorg zijn de bestaande initiatieven overgenomen, met daarbij een voorstel hoe verder te gaan. Zie ook bijlage 3.

Inkoop 2025 en project indicatoren

Vanaf 1 januari 2025 zijn de nieuwe contracten voor de jeugdhulp gestart. In 2024 heeft een evaluatie plaatsgevonden over het inkoopproces. Deze evaluatie heeft waardevolle inzichten opgeleverd die in aanloop naar een nieuwe inkooptraject gebruikt kunnen worden.

In de nieuwe inkoopafspraken vanaf 2025 zijn conceptindicatoren met streefwaarden opgenomen, die moeten helpen sturing te geven. In samenwerking met aanbieders en verwijzers zijn deze indicatoren uitgewerkt en is een sturingsplan opgesteld (spoor 1). Om te komen tot een optimaal sturingsmodel, waarin zowel wordt gemeten als opgavegericht wordt samengewerkt met aanbieders en verwijzers (volgens de cirkels van invloed), is het belangrijk om de huidige werkwijze te analyseren en een advies voor optimalisatie op te stellen. Dit is verder uitgewerkt in Sturingsplan Jeugdzorg spoor 2. Het advies van de projectgroep is integraal onderdeel van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. De consequenties van dit advies worden meegenomen in de (financiële) vertaling bij de Prioritaire Agenda Jeugdzorg en als bijlage 4 toegevoegd.

Regionaal Expertise Team

Met het ingaan van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg wordt het organiseren van een Regionaal Expertise Team (RET) een verplichting voor de jeugdregio. Het RET wordt nu uitgevoerd door de centrumgemeente Enschede vanuit het Expertise Netwerk Jeugd Overijssel (ENJO). Het RET moet op korte termijn overgaan naar SamenTwente/OZJT. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke verplichting en wordt het RET op een structurele en toekomstbestendige wijze geborgd. Het onderbrengen van het RET bij SamenTwente/OZJT wordt daarom opgenomen in de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

Overige ontwikkelingen en rapporten

In de Prioritaire Agenda Jeugdzorg moeten we goed aansluiten bij andere ontwikkelingen. Denk daarbij aan het strategische programma SamenTwente, de samenwerkingsopdracht en de toekomstbestendige jeugdgezondheidszorg (JGZ).

Er zijn de afgelopen jaren meer relevante (boven)regionale rapporten verschenen die mede input vormen voor de opgaven binnen de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Dit zijn onder andere:

- Rode draden analyse Expertisenetwerk Jeugd Overijssel
- Kerntakendiscussie: relevante voorstellen jeugd (AB 26 maart 2025)
- Notitie 'Naar een betere Twentse samenwerking in de jeugdzorg' (AB 26 maart 2025)
- Input n.a.v. notitie 'Naar een betere...' (o.a. vanuit Bestuurdersdag SamenTwente 14 mei)
- Eerste ervaringen Coördinatiepunt Wonen en Verblijf
- Analyse jeugdzorglandschap van de ambtelijke werkgroep wonen en verblijf
- Evaluatie van de inkoop.

2.3. Focus Prioritaire Agenda Jeugdzorg

De opgaven die uit de ontwikkelingen en analyse van alle stukken naar voren komen, zijn zeer complex, met veel afhankelijkheden en veel verschillende spelers en belangen. De meest stabiele regio's kiezen ervoor om focus aan te brengen in de opdracht die regionaal moet worden opgepakt. Zij hebben een heldere rolverdeling, verantwoordelijkheid en mandaat. De focus die andere jeugdregio aanbrengen is de inzet van specialistische zorg waaronder wonen en verblijf. Wat we leren uit de ervaringen bij die regio's is dat verbetering, transformatie en innovatie meer eenheid in sturen en handelen vraagt.

In de opdrachtformulering heeft het AB ons meegegeven de focus te leggen op specialistische zorg waaronder wonen en verblijf. We weten dat er nauwe samenhang is met de inzet van ambulante (specialistische) jeugdhulp en voorliggende lokale voorzieningen (onderdeel van de sociale basis). Wanneer het niet lukt om inwoners vroegtijdig te bereiken en te ondersteunen, dan is er een groter risico op de inzet van specialistische zorg later en grotere kans op crisis.

Hoewel randvoorwaardelijk, wordt de sociale basis als een lokale verantwoordelijkheid gezien. De belangrijkste reden hiervoor is het grote onderscheid tussen gemeenten en de hiermee samenhangende invulling van de sociale basis. De jeugdzorg en het onderwijs hangen ook nauw samen. Daar waar het gaat over onderwijs in relatie tot de jeugdzorgopgave is het wel onderdeel van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Daar waar het niet het geval is, is het als randvoorwaarde opgenomen. We realiseren ons dat gemeenten voor alle domeinen een verantwoordelijkheid hebben. In de samenwerkingsvormen en in de prioritering willen we daar zo goed mogelijk recht aan doen.

Feit blijft dat er kinderen en jongeren zijn die een beroep doen op specialistische zorg, wat niet kan worden voorkomen met preventieve en lichte vormen van ondersteuning en zorg. Deze voorzieningen moeten er dus zijn en concentreren zich rondom de gemeenten met de meeste vraag. Een robuuste regio is een randvoorwaarde waarin we voldoende beschikbaarheid, kennis en expertise met elkaar bundelen en op de juiste manier weten in te zetten.

Om voor deze Prioritaire Agenda Jeugdzorg de opgave af te bakenen, kiezen we voor het clusteren in een drietal hoofdopgaven. Deze vormen de basis voor de verdere uitwerking van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

1. Toeleiding naar (hoog) specialistische jeugdzorg
2. Het inzetten van (hoog) specialistische jeugdzorg waaronder wonen en verblijf
3. Sturing en partnerschap.

3. Concrete activiteiten per opgave

In dit hoofdstuk worden de hoofdopgaven benoemd. In de tabel staan wat de (ervaren) zorginhoudelijke knelpunten zijn en welke richting we op willen en hoe we dit willen realiseren. In de tijdlijn adviseren we over de acties die nodig zijn en geven we een startindicatie voor 2026.

Om de aanpak te concretiseren wordt in dit hoofdstuk ook weergegeven op welke termijn (planning) en onder welke randvoorwaarden we hiermee aan de slag gaan. In bijlage 3 wordt een overzicht van de SJT weergegeven, met daarbij een uitleg voor het wel of niet opnemen van de activiteiten in de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. In paragraaf 3.2 gaan we in op het sturingsplan indicatoren en paragraaf 3.3 op de inkoop wonen en verblijf.

3.1 Uitwerken hoofdopgaven

1. Toeleiding naar (hoog) specialistische jeugdzorg

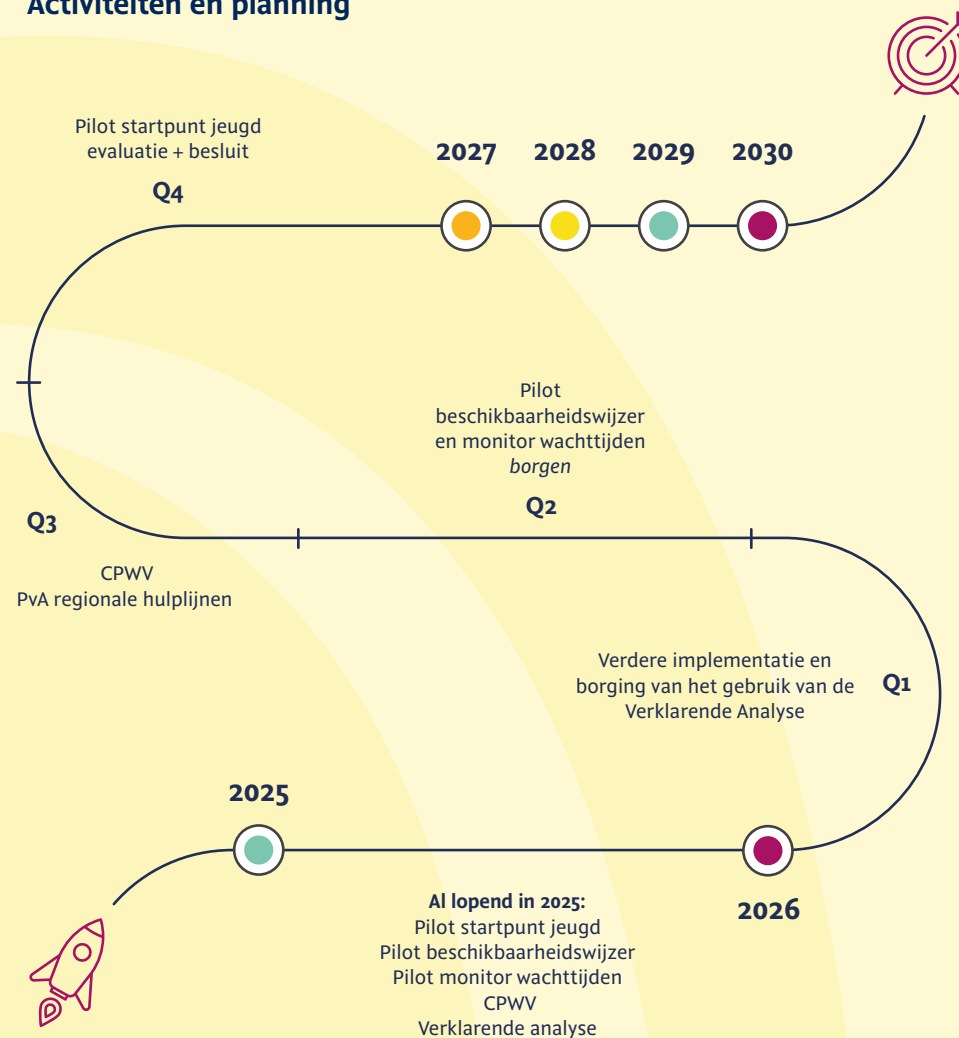
Bij toeleiding naar complexe zorg gaat het om onderzoek en de daadwerkelijke toeleiding naar (jeugd)hulp. In de toeleiding gaat het over de weg naar de jeugdzorg toe, maar ook over de randvoorwaarden en contra indicaties bij plaatsing bij een jeugdhulpaanbieder.

Inzetten van normaliseren en eigen kracht en het voorkomen van uithuisplaatsing

Knelpunten	• Er is nog te weinig focus op normaliseren bij verwijzers, aanbieders en gemeente. De eigen kracht/netwerk van de jeugdigen worden onvoldoende benut. • Er wordt nog onvoldoende (kwalitatief) onderzoek gedaan naar welke hulp of ondersteuning nodig is voor de jeugdige. Dit blijkt uit: - Onvoldoende inzet van de verklarende analyse. - Ambulante alternatieven worden te weinig ingezet. - Onderwijs wordt onvoldoende meegewogen.
Inhoudelijke uitgangspunten (wat en hoe)	• In het onderzoek worden de mogelijkheden van het eigen netwerk onderzocht en optimaal ingezet. • Bij een dreigende uithuisplaatsing wordt er altijd een ambulant alternatief ingezet. • Bij een dreigende uitplaatsing en/of complexe problematiek wordt er een verklarende analyse gemaakt. • Continuïteit en nabijheid van onderwijs wordt altijd meegewogen.

Opschaling bij complexe casuïstiek beter organiseren	
Knelpunt	• Er worden problemen ervaren bij plaatsing door contra indicaties. • Er wordt gebrek aan doorzetttingsmacht ervaren. • Werkzaamheden en werking van regionale hulplijnen (bijvoorbeeld RET, CPWV, Coördinatiepunt Spoedhulp) zijn nog onvoldoende op elkaar afgestemd.
Inhoudelijke uitgangspunten (wat en hoe)	• Aanbieders nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid bij complexe casuïstiek (strategisch partnerschap): we kennen geen contra indicaties bij plaatsing. • De regionale hulplijnen moeten goed op elkaar afgestemd zijn en zorgen voor de juiste toegang tot specialistische hulp.

Activiteiten en planning

2. Het inzetten van (hoog) specialistische jeugdzorg waaronder wonen en verblijf

Ontwikkelen en stimuleren van inzet ambulante alternatieven	
Knelpunten	Ambulante alternatieven voor verblijf: Zijn te beperkt en te doelgroep specifiek beschikbaar. We hebben te weinig inzicht welke ambulante alternatieven nodig zijn en of ze leiden tot het voorkomen van een uithuisplaatsing.
Inhoudelijke uitgangspunten (wat en hoe)	• Stimuleren van ambulante alternatieven (integraal, voor alle doelgroepen en eventueel met bed als achtervang). • Analyse en duiding met gemeenten, verwijzers en aanbieders over de huidige inzet van ambulante alternatieven en de effecten van de inzet. • Analyse (met gemeenten, verwijzers en aanbieders) welke ambulante alternatieven nog ontbreken en stimuleren van doorontwikkeling en opbouw van ontbrekende ambulante alternatieven. • Monitoren en sturen van (ambulante) jeugdhulp. • Pilot Team AnderS: evalueren teams AnderS en definitief besluit over continueren Teams AnderS.

Duurzame gezinsvormen	
Knelpunt	Duurzame gezinsvormen: er is geen lange termijnstrategie voor pleegzorg en gezinshuizen. 1. Pleegzorg: Pleegzorg staat onder druk door o.a. minder beschikbare pleegouders en complexiteit van gezinshuizen. 2. Gezinshuizen • Er zijn onvoldoende (beschikbare en passende) gezinshuisplekken voor Twentse kinderen. • Gezinshuizen ontwikkelen zich tot behandelgroepen. • Er zijn veel zelfstandige gezinshuizen en dit maakt het lastig om afspraken te maken.
Inhoudelijke uitgangspunten (wat en hoe)	1. Pleegzorg en gezinshuizen zijn toekomstbestendig. Ze hebben een duurzame rol en positie in het jeugdhulplandschap. • Analyse vraag en aanbod voor duurzame gezinshuizen (kwantiteit en kwaliteit) en welke knelpunten zijn er en onderzoek wat nodig is om de balans tussen vraag en aanbod te creëren. • Er is een lange termijnstrategie voor pleegzorg en gezinshuizen. Er wordt uitvoering gegeven aan de lange termijnstrategie. 2. Sturen op naleving van de gemaakte afspraken in de inkoop jeugdhulp (project gezinshuizen/Uitvoering Sturingsplan: spoor 2).

Verminderen van de instroom en bevorderen van de uitstroom van Wonen en verblijf en af- en ombouwen naar kleinschaligheid

Knelpunt

Verblijf:

- Er verblijven relatief veel kinderen (onterecht) op een verblijfsplek. Bijvoorbeeld:
 1. De behandeling is al afgelopen, maar er is geen doorstroming naar de thuissituatie of een woonplek.
 2. Er is geen ambulante (alternatief) jeugdhulp ingezet voor terugkeer naar huis. Hierbij kan het probleem of het risico in de (gezins)situatie zitten in plaats van bij het kind.
- In Twente zijn in verhouding veel jeugdigen uit huis geplaatst ten opzichte van andere regio's.
- Er is onvoldoende sturing op de om- en afbouw van verblijf- en woongroepen (spuk 3m).
- Het is onduidelijk welke rol en positie zorgboerderijen in het jeugdhulplandschap van wonen en verblijf innemen.
- De betaalbaarheid van kleinschalige woonvoorzieningen staat onder druk, terwijl de visie wel wenselijk is.
- Verblijf is nog te vaak op zichzelf staand georganiseerd en is te weinig gericht op terugkeer naar huis.
- Woon- en verblijfsgruppen voldoen nog onvoldoende aan de richtlijn residentiele jeugdzorg (NJI)
- Het gezinssysteem wordt nog onvoldoende betrokken bij de hulpverlening aan de jeugdige.
- Mismatch/ breakdown leidt tot doorplaatsingen van jeugdigen.
- Het terugdringen van het aantal JeugdzorgPlus (JZ+) en de afbouw van JZ+: dit leidt tot extra druk op andere woon- en verblijfsgruppen.
- In Twente verblijven verhoudingsgewijs veel jeugdigen in een JeugdzorgPlus voorziening.

Inhoudelijke uitgangspunten (wat en hoe)

- Er is een lange termijnvisie voor wonen en verblijf, waarbij de capaciteit van de diverse voorzieningen in balans is met de vraag (waarbij er sprake is van afbouw):
 1. We maken een realistische prognose van de benodigde plekken, op voorzieningenniveau.
 2. Er is een plan voor afbouw van verblijf- en woonplekken op basis van de prognose en criteria zoals inhoud, betaalbaarheid, spreiding en nabijheid.
 3. De positie van zorgboerderijen wordt geduid (bijvoorbeeld woon- of logeerfunctie).
 4. Er komt een (vervolg) plan voor ombouw naar kleinschalige woonvoorzieningen.
- We sturen op de instroom, doorstroom en uitstroom binnen woon- en verblijfsvoorzieningen. Vanuit het leidende principe dat we streven naar onvoorwaardelijk wonen voor jeugdigen die dat nodig hebben.
- Verblijf wordt alleen ingezet ondersteunend aan een ambulant traject.
- We sturen op verantwoorde alternatieven voor JeugdzorgPlus (en woon- en verblijfsvoorzieningen).
- Het gezinssysteem wordt betrokken bij/ is onderdeel van de behandeling. Dit is noodzakelijk om te komen tot terugkeer naar huis.
- Voor de zeer complexe zorg en/of specifieke doelgroepen stemmen we bovenregionaal af.
- We sturen op de contracten en kwaliteitseisen. Dit wordt versterkt vanuit het Uitvoering Sturingsplan: spoor 2.
- We werken aan een gedragsverandering bij professionals: bijvoorbeeld normaliseren en contextgericht.
- We versterken de samenwerking tussen aanbieders en verwijzers.
- Voor de jongeren die hoogspecialistische zorg (zoals JeugdzorgPlus of 3 milieuvoorzieningen) nodig hebben, werken we nauw samen met het (speciaal) onderwijs. Voor afgestemde ondersteuning op maat.

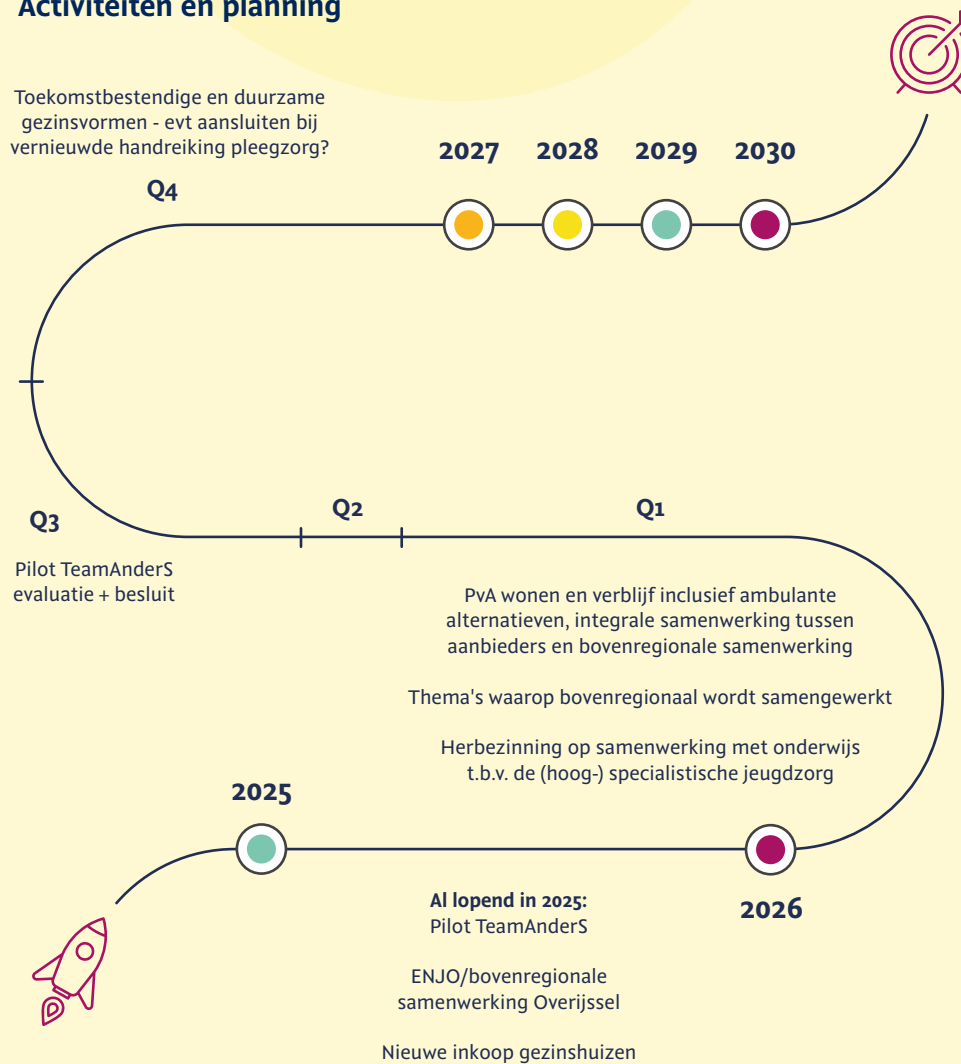
Verkrijgen over- en inzicht jeugdzorglandschap

Knelpunt	Inzicht in het jeugdzorglandschap: • We hebben geen realtime inzicht in de beschikbare capaciteit van vrije woon- en verblijfsplekken. • Er is geen prognose welke vrije plekken er beschikbaar komen.
Inhoudelijke uitgangspunten (wat en hoe)	• We hebben realtime inzicht in het aantal woon- en verblijfplekken tbv matching en sturing op het jeugdhulplandschap. • Met behulp van data krijgen wij inzicht en sturen we op in- en uitstroom (Uitvoering Sturingsplan: spoor 2).

Activiteiten en planning

Toekomstbestendige en duurzame gezinsvormen - evt aansluiten bij vernieuwde handreiking pleegzorg?

3. Sturing en partnerschap

Verbeterde samenwerking tussen Gemeenten en SamenTwente/OZJT, Gemeenten onderling

Knelpunt	• Het ontbreekt aan strategisch vermogen en (strategische) overall sturing op onze eigen opgaven. • Het ontbreekt aan sturing op het jeugdzorglandschap (van toegang tot aanbieders). • Het ontbreekt aan slagkracht om de verbetervoorstellen tot uitvoering te brengen. • Discontinuïteit in rollen en functies. • Kwetsbaarheid op specifieke functies en kennis. • Gemeenten zijn het met name op de 'Hoe' niet altijd met elkaar eens. Dit kan te maken met verschillen tussen gemeenten, groot versus klein, stad versus platteland. Het is lastig om te komen tot een regionale lijn en dus aan eenduidige opdracht aan het OZJT. • De uitvoering van het mandaat is gedelegeerde bevoegdheden van OZJT past niet bij de gewenste rol. • Er is onvoldoende helderheid over rol en positie van het Expertisenetwerk Jeugd Overijssel (ENJO) in relatie tot de regio.
----------	--

Inhoudelijke uitgangspunten (wat en hoe)

- We versterken het regionale strategische vermogen, zodat we bewust en doelgericht (bij)sturen op lange termijn doelen en samenhang.
- We zijn samen verantwoordelijk voor de prioriteiten die we stellen en organiseren en regelen de benodigde randvoorwaarden.
- Er is een duidelijker onderscheid tussen bestuurlijke en uitvoeringsbesluiten.
- Gemeenten en SamenTwente/OZJT richten samen de robuuste jeugdregio in:
 - Herinrichten van taakgebieden OZJT op robuuste jeugdzorg. Bijvoorbeeld: continuïteit aanbieders, jeugdbeschermingstafel, RET en lerende jeugdregio.
 - Uitbreiden van de strategische beleids capaciteit van OZJT en toevoegen beleids capaciteit van gemeenten bij OZJT.
 - Versterken regionale sturing door gezamenlijk verantwoordelijkheid management OZJT en gemeenten voor aansturen Prioritaire Agenda Jeugdzorg.
 - Structurele capaciteit inkoop (inclusief KIT) en opgaven. Daarmee kunnen we het projectenbudget inzetten waarvoor het bedoeld is (incidentele onvoorziene projecten).
 - Inrichten en uitvoeren opgavegericht contractmanagement, zoals voorgesteld vanuit het Uitvoering Sturingsplan: spoor 2.
 - Het ENJO ondersteunt de regio en het netwerk omtrent de opgaven in Twente. Het ENJO gebruikt bij de besteding van de impuls gelden en de inzet van de netwerkcoördinatoren de opgaven uit deze prioritaire agenda als kader.
 - > De inzet van het ENJO (mensen en middelen) sluit aan bij de geformuleerde opgaven in de Prioritaire Agenda Jeugd.

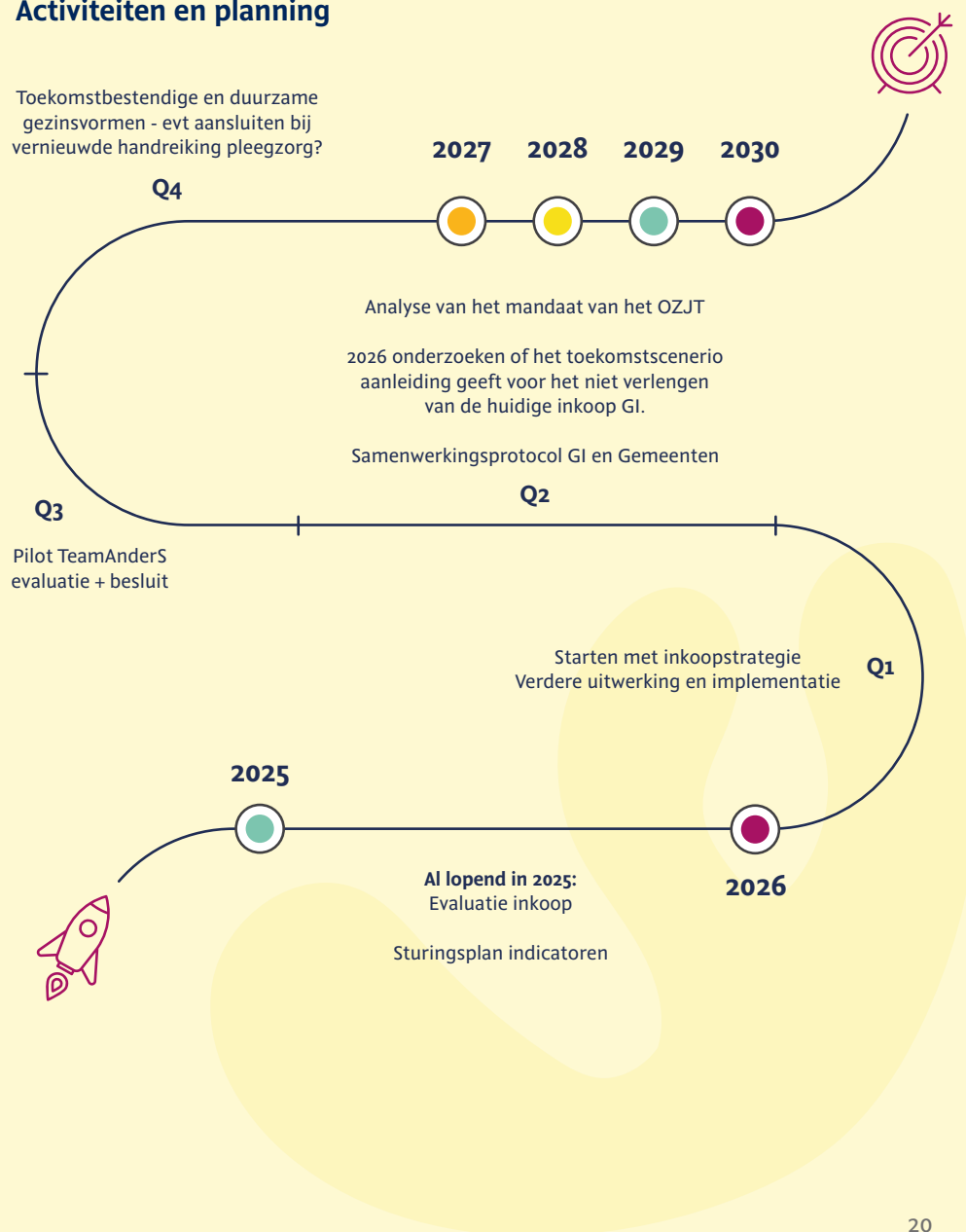

Verbeterde samenwerking Gemeenten/OZJT en Aanbieders	
Knelpunt	• Veel aanbieders maakt samenwerken lastig. Tegelijkertijd zijn deze aanbieders nodig om te voorzien in een kwalitatief Jeugdhulplandschap en om de nabijheid te borgen. • De huidige inkoopstructuur stimuleert samenwerking niet.
Inhoudelijke uitgangspunten (wat en hoe)	• Partnerschap met onze (nog te bepalen) strategische jeugdhulpaanbieders: - We maken minder vrijblijvende afspraken met onze cruciale jeugdhulpaanbieders. - We stellen vast met welke partijen de plannen gerealiseerd kunnen worden en gaan met hen een strategisch partnerschap aan. - We bepalen hoe het strategisch partnerschap eruit ziet: rol, taken gericht op samenwerking, nieuwe ontwikkelingen en bijbehorende financiering. - We werken samen aan een lange termijn inkoopstrategie, waarbij we onze doelen bereiken, gesteund door de pijlers uit het Sturingsplan: spoor 2.

Verbeterde samenwerking Gemeenten/OZJT en gecertificeerde instellingen (GI)	
Knelpunt	• De samenwerking tussen gemeenten en GI's verloopt niet optimaal.
Inhoudelijke uitgangspunten (wat en hoe)	• Strategisch partnerschap met gecertificeerde instellingen: • Op het moment dat er sprake is van een nieuwe inkoop GI's maken we afspraken over o.a. de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, financiën, samenwerken en inzet jeugdhulp inclusief het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. • Sturen op de opgave van toeleiding naar zorg in partnerschap met de GI's en ook naleving van de contractafspraken.

Activiteiten en planning

Toekomstbestendige en duurzame gezinsvormen - evt aansluiten bij vernieuwde handreiking pleegzorg?

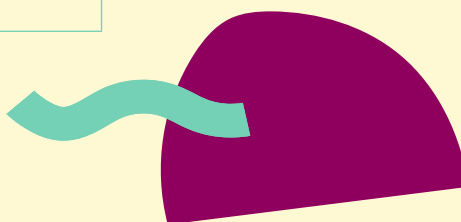
Randvoorwaarden regionaal	Randvoorwaarden lokaal
De gemeenten moeten passende gedelegeerde bevoegdheden geven, voor de taken die worden belegd bij SamenTwente/OZJT.	Gemeenten richten lokaal hun stevige lokale teams in volgens het landelijk Richtinggevend kader en convenant stevige lokale teams.
De regio Twente voldoet aan de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg	Aanspreekpunt bij gemeenten wanneer regionale afspraken niet nagekomen worden. Dit moet worden opgenomen in de sturingsafspraken. Dit is onderdeel van de governance.
Routekaart afweging bij dreigende uithuisplaatsing (stappen CRVB + aanvullende stappen als de verklarende analyse en CPWV).	Stappenplan routekaart geborgd in de lokale toegang + GI (regionaal)
Verbinding met het Toekomstscenario	Vanuit de gemeentelijke toegang werken wij met de verklarende analyse.
Verbinding met het Expertise-netwerk Jeugd Overijssel en de bovenregionale projectleider.	Gemeenten committeren zich aan de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, inclusief financiën. Zie voor verder uitwerking hoofdstuk 4 en 5.
Verwijzers, aanbieders en onderwijspartners zijn betrokken bij de regionale hulplijnen	Lokaal wordt er geïnvesteerd in de sociale basis en stevige lokale teams. De sociale basis en lokale teams worden ingericht conform de voorwaarden die landelijk worden opgesteld. Verdere uitwerking vindt plaats in de implementatiefase.
Er is een eenduidige lijn voor OZJT vanuit gemeenten.	
Verbinding Toekomstscenario.	
Verbinding met ENJO	

3.2 Uitvoering Sturingsplan (spoor 2)

De kern van het Uitvoering Sturingsplan (zie bijlage 4 Oplegger Uitvoering Sturingsplan Jeugdhulp spoor 2) beschrijft hoe gemeenten/OZJT, aanbieders en verwijzers gezamenlijk invulling geven aan opgabegegerichte en data-gedreven sturing binnen de Twentse jeugdhulp. Het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2) is tot stand gekomen met input van verschillende stakeholders (gemeenten, aanbieders en verwijzers). De kern van de werkwijze is dat de focus verschuift van individuele aanbiedergerichte sturing naar gezamenlijke maatschappelijke opgaven, zoals het verminderen van verblijf en wonen en het versterken van ambulante alternatieven. Het huidige contract- en leveranciersmanagement wordt aangevuld met opgabegegericht samenwerken.

De sturing vindt plaats binnen een vaste PDCA-cyclus (Plan–Do–Check–Act) welke zorgt voor continue verbetering:

- Plan – In deze fase wordt de koers voor de komende contractperiode bepaald. De visie, strategie en doelen worden vastgelegd in de regionale inkoopstrategie en uitgewerkt in het inkoopproces tot en met de contractering.
- Do – In deze fase wordt de jeugdhulp ingekocht en vervolgens uitgevoerd. Gedurende het jaar worden data en signalen verzameld, geanalyseerd en besproken in duidingssessies met aanbieders, verwijzers en gemeenten om gezamenlijk inzicht te krijgen in de voortgang.
- Check – De resultaten worden geëvalueerd en vastgelegd in een jaarrapport met aandacht voor voortgang, trends en verbeterpunten per segment.
- Act – Op basis van de evaluatie worden concrete verbetervoorstellen geformuleerd en meegenomen in de volgende jaarcyclus en bij nieuwe inkoopbesluiten.

De regionale data-adviesgroep speelt hierin een centrale rol door actuele data uit de TMSD te duiden en te vertalen naar inzichten die de sturing ondersteunen. De regionale data-adviesgroep wordt ingericht met verschillende rollen zoals: beleid, contractmanagement, financials, bedrijfsvoering, medewerkers toegang en dataspecialisten. OZJT heeft hierbij een faciliterende en coördinerende (voorzitters) rol: zij plant de overleggen, brengt het proces op gang, zit de overleggen voor, bewaakt de voortgang en zorgt ervoor dat data en kennis beschikbaar is voor alle partijen.

Aanbieders leveren zowel zorginhoudelijke als contractuele expertise in de duidingssessies. Verwijzers – zoals gemeentelijke toegang, GI's en medische verwijzers – worden betrokken bij de jaarlijkse netwerkdag waar de belangrijkste opgaven worden besproken en ruimte is om elkaar beter te leren kennen en van elkaar te leren (kennisuitwisseling).

Deze werkwijze zorgt voor meer samenhang tussen beleid, uitvoering en contractmanagement en legt de basis voor een lerend regionaal jeugdzorg-landschap. De vorm van partnerschap die dit vraagt, wordt beschreven in hoofdstuk 4. De financiering van het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2) is integraal opgenomen in hoofdstuk 5.

3.3 Inkoop wonen en verblijf

De overeenkomst voor de sub tender wonen en verblijf is gesloten voor een periode van drie jaar. De overeenkomst verloopt rechtsweg na 31 december 2027, tenzij de overeenkomst door de Twentse gemeenten (eenzijdig) wordt verlengd.

We stellen voor om gebruik te maken van de eerste verlengingsoptie van een jaar.

We hebben nu nog onvoldoende informatie (vanuit onder andere de indicatoren opgesteld in de inkoop jeugdhulp en Coördinatiepunt Wonen en Verblijf) om een nieuwe inkoop (anders) vorm te geven. Hiermee sluiten we ook aan bij de looptijd van de inkoop van de ambulante jeugdhulp. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg stelt voor om te werken aan strategisch partnerschap, als opmaat naar een nieuw inkooptraject. Verlenging van de inkoop wonen en verblijf geeft tijd om dit goed vorm te geven.

4. Sturing en partnerschap

In het vorige hoofdstuk hebben we al de opgave Sturing en partnerschap beschreven. In de opdracht van het AB is expliciet gevraagd om aanbevelingen te doen over de inrichting van de Twentse samenwerking en de organisatie ten behoeve van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Daar gaan we in dit hoofdstuk op in. Hoe zorgen we er als gemeenten en OZJT samen voor, dat de sturing op het jeugdzorglandschap goed functioneert, dat we de juiste besluiten nemen, dezelfde gedragsregels hanteren en dat we op dit alles toezien. Dit is van groot belang met het oog op de complexe opgave met veel afhankelijkheden en veel verschillende spelers en belangen.

4.1. Sturen op complexe opgaven

Voor de hoofdopgaven, zie hoofdstuk 3, hebben we te maken met een beperkt aantal jeugdhulpaanbieders. Deze jeugdhulpaanbieders zijn zeer bepalend binnen het jeugdhulplandschap. De drie GI's in Twente verwijzen veel door naar deze aanbieders. Daarmee zijn zowel deze jeugdzorgaanbieders, als de GI's belangrijke partners voor ons. Met deze partners én met elkaar moeten we afspraken maken over de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Dit vraagt om een andere manier van samenwerken dan we tot nu toe hebben gedaan in Twente, via strategisch partnerschap.

Strategisch partnerschap

Strategisch partnerschap is een andere manier van partnerschap aangaan dan in de meer traditionele opdrachtgever–opdrachtnemer relatie. Partnerschap betekent: “Een relatie tussen organisaties waarbij nauw wordt samengewerkt ten gunste van gemeenschappelijke doelen of wederzijdse voordelen”. Dit maakt dat we het kader, de doelen en randvoorwaarden helder moeten hebben en daarbij

op zoek gaan naar partners met gemeenschappelijke doelen binnen het gestelde kader en de randvoorwaarden. Daar hoort ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij voor de besteding van het gemeenschapsgeld. Strategisch partnerschap vraagt om een professionele relatie gebaseerd op vertrouwen en duurzaamheid. Het is vaak complex en diepgaand, met langdurige inzet van de partijen en gezamenlijke dialogen over inhoud, financiën en organisatie. Het heeft een lerend, ontwikkelend en innovatief karakter en kent ook duidelijke kaders en monitoring.

In het strategisch partnerschap voor specialistische zorg, waaronder wonen en verblijf, onderscheiden we twee groepen, ieder bestaande uit meerdere organisaties:

- Gemeenten en SamenTwente/OZJT
- Jeugdhulpaanbieders/GI's

Strategisch partnerschap vraagt van iedere groep dat ze invulling kunnen geven aan een gezamenlijke ambitie en visie op middellange en lange termijn. Dit vraagt van alle partners om eigen belangen ter discussie te durven te stellen in het licht van die gezamenlijke ambitie en visie. Dat ze zich – buiten en binnen de groep – tot elkaar verhouden en samen invulling geven aan de opgaven en aan bestuurlijke eenheid. Daarmee worden de kaders en middelen georganiseerd waarmee iedereen op tactisch en operationeel niveau uitvoering kan geven aan zijn verantwoordelijkheden.

Als gemeenten en SamenTwente/OZJT zijn we in deze dus ook een groep en hebben we in dit partnerschap ook de taak om een bestuurlijke eenheid te zijn. Dit vraagt om eenduidige standpunten, waar we ons aan committeren.

Voor de inrichting van het strategisch partnerschap stellen we voor het model van Simons te gebruiken. Er zijn meerdere gemeenten die al gebruik maken van dit model en goede ervaringen hebben met dit model. Onder meer de gemeente Utrecht gebruikt dit model al vanaf 2015 in haar dialoog met de aanbieders. Regionaal werken de gemeente Hengelo en gemeente Enschede met het model.

Model van Simons

In de hoog complexe situaties zoals we die ervaren in het jeugdzorglandschap is er een grote onderlinge afhankelijkheid. Een voorbeeld van een model wat houvast geeft, is het model van Simon. Essentieel in dit model is de dialoog die niet vrijwillig en niet vrijblijvend is. Daarmee stimuleren we in het strategisch partnerschap de gezamenlijke verantwoordelijkheid, wat bijdraagt aan de gestelde ambities en doelen. We zijn daarbij 'hard' op de inhoud, maar 'zacht' op de relatie.

Het model ziet er als volgt uit:

Gelan groep

Een korte toelichting op de kwadranten:

- **Kernwaarden**: geeft aan welke principes leidend zijn binnen het partnerschap. Denk daarbij aan betrouwbaarheid, duidelijkheid, respect, e.a.
- **Kaders**: geeft aan binnen welke kaders de jeugdzorg uitgevoerd moet worden en bepaalt daarmee de ruimte waarbinnen de jeugdzorg plaats vindt. Kaders kunnen zijn landelijke en lokale wet- en regelgeving, aanbestedingsregels, budget, e.a.
- **Monitoring & sturing**: geeft aan hoe we sturingsinformatie gebruiken in onze leer- en verbetercyclus, ten behoeve van transparantie in prestaties en om op het juiste moment het goede onderbouwde gesprek te voeren. Sturingsinformatie bevat zowel kwantitatieve als kwalitatieve data en een analyse/duiding daarvan.
- **Leren & ontwikkelen**: zet het gezamenlijk leren en ontwikkelen vanuit de ambitie centraal. Daarbij gaat het niet alleen om top down-processen, maar kan ook bottom up (co-creatie samen met professionals en inwoners). Leren en ontwikkelen vindt plaats op verschillende niveaus: op het niveau van de professional, op organisatieniveau, tussen de partners en in de relatie tussen de partners en gemeenten/SamenTwente.

Het toepassen van het model betekent dat we in onze agenda en overlegstructuur het gesprek voeren op alle kwadranten en dit ook verder brengen op elk niveau: bestuurlijk/ ambtelijk, strategisch/ tactisch/ operationeel en lokaal/ regionaal. Het strategisch partnerschap moet ons helpen in de sturing op en binnen de jeugdregio in het algemeen en op de Prioritaire Agenda Jeugdzorg in het bijzonder. Het sluit goed aan bij het uitvoering Sturingsplan spoor 2.

4.2. Sturen op de robuuste jeugdregio

Zoals hierboven aangegeven, is Twente door het Rijk aangewezen als een van de 41 jeugdregio's. Daarmee zijn we samen verantwoordelijk voor het verbeteren van de beschikbaarheid van jeugdzorg voor de meest kwetsbare kinderen (maatregel uit de Hervormingsagenda). De Twentse gemeenten hebben de inkoop en contractering van jeugdzorg belegd bij het OZJT. De afspraken daarvoor zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) SamenTwente. Daarin is veel expliciet geregeld over de samenwerking tussen de 14 Twentse gemeenten en SamenTwente als geheel, OZJT in het bijzonder. We moeten vaker teruggrijpen naar wat al is afgesproken, ons hiervan blijvend bewust zijn en handelen naar de mogelijkheden die de GR biedt.

De basistaken van OZJT zijn opgenomen in de GR SamenTwente (art 3.2.3) en omvatten onder andere de inkoop, het contractmanagement en contractbeheer voor de jeugdzorg. [Gemeenschappelijke Regeling SamenTwente](#)

Daarnaast zijn er in afstemming met SamenTwente ook niet-wettelijke taken van gemeenten bij OZJT ondergebracht, die een sterke samenhang hebben met de GR-taken. Artikel 3.3.2 van de gemeenschappelijke regeling staat dit toe. Dit gebeurt onder de noemer 'Samen14' en betreft bijvoorbeeld het programma Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (SJT, waaronder het Coördinatiepunt Wonen en Verblijf), en het programma aanpak Wachttijden. [Gemeenschappelijke Regeling SamenTwente](#)

Waar we naar toe willen is eenduidige opdrachtformuleringen, die getoetst worden aan de Prioritaire Agenda Jeugdzorg en daarmee aan de doelen van de regiovisie. Deze opdrachten worden voorzien van de juiste middelen.

In 2022 hebben we in het Meerjarenperspectief al geconstateerd dat we moeten investeren in duidelijke opdrachtformuleringen, structurele financiering voor de basistaken en een werkbudget voor tijdelijke opdrachten. We zien dat het

projecten/werkbudget voor een groot deel wordt aangewend voor de basistaken. Deze constatering nemen we mee in de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Om te komen tot goede opdrachten is verbetering nodig, op zowel kaderstelling als proces. Bestuurders stellen de kaders vast en moeten vervolgens een goed onderbouwd besluit kunnen nemen over (aanvullende) opdrachten. Voor een goede opdracht moeten zowel opdrachtgever (AB) als opdrachtnemer (dagelijks bestuur/OZJT) het expliciet eens zijn over de doelen, scope, gevolgen en randvoorwaarden. Met een toets op haalbaarheid en uitvoerbaarheid voor OZJT en gemeenten. Daar waar nodig betrekken we ook de haalbaarheid van de voorstellen voor betrokken partners.

We moeten aan de voorkant investeren in de opdrachtformulering van gemeenten aan OZJT. Dit vraagt om bewustwording van ieders rol (bestuurlijk/ ambtelijk) enerzijds en een strak georganiseerd proces anderzijds. Bestuurders sturen op hoofdlijnen, zodat ambtelijk gerealiseerd kan worden wat nodig is. Daarbij moet SamenTwente/OZJT in staat gesteld worden om met de juiste mensen en middelen te werken met gedelegeerde bevoegdheden, autonomie en ruimte. Dit vraagt om meer te toetsen op output, dan controleren op werkwijze.

Dit betekent bijvoorbeeld:

- We discussiëren niet meer over de inzet van (omvang) personeel met SamenTwente/OZJT, maar sturen samen meer strategisch/ tactisch vanuit management op de opdrachten.
- Besluiten kunnen ambtelijk worden genomen waar de kaders dit toe laten en hoeven niet meer langs het dagelijks bestuur (DB) of AB.
- De ambtelijke opdrachtnemer (veelal manager OZJT) wordt in positie gebracht om, ook bij in-kind inzet vanuit gemeenten, te kunnen (aan/bij)sturen.

Integrale sturing

We denken dat het – niet alleen voor de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, maar meer in het algemeen – helpend is wanneer gemeenten meer integraal gaan sturen. Om op strategisch niveau – SamenTwente breed – met elkaar van gedachten te wisselen over belangrijke inhoudelijke en organisatorische ontwikkelingen.

Waarbij de verbinding van de onderdelen van SamenTwente (OZJT, VTT, GGD, Kennispunt Twente en Twentse Koers) belangrijk is. We verwachten dat dit goed aansluit bij het opgabegericht werken dat het strategisch programma SamenTwente op het oog heeft.

Integrale sturing betreft o.a. toezien op:

- Strategisch programma
- Prioriteren op opgaven en opdrachten
- Mensen en middelen beschikbaar stellen
- Opdrachtnemers benoemen (voor zover het gemeentelijke inbreng betreft)
- Toetsen uitvoerbaarheid regionale afspraken (en aansluiting op het lokale)
- Sturen op lokale uitvoering van regionaal vastgestelde afspraken
- Afspraken over monitoring uitvoering opdrachten
- Sparringspartner voor managers SamenTwente.

Wij stellen voor de uitwerking van de integrale sturing onderdeel te laten zijn van de implementatie in samenhang met de samenwerkingsopdracht.

Randvoorwaardelijk hiervoor is dat gemeenten personen naar voren schuiven die mandaat hebben om knopen door te hakken en o.a. financiën toe te zeggen. Dit vraagt intern afstemmen met bedrijfsvoering, financiën, contractmanagement en beleid. Daardoor kunnen we de versnippering in de ambtelijke overlegstructuur wellicht verminderen.

Het AO Jeugd blijft verantwoordelijk om vanuit de inhoud integraal af te wegen en te adviseren (en daartoe gebruik te maken van bedrijfsvoering en financials). Het AO Jeugd moet bij de advisering aan de bestuurders het management betrekken om zo de vooraf gestelde prioriteiten te honoreren of goed af te wegen.

4.3. Sturen op de Prioritaire Agenda Jeugdzorg

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg is de basis van de opdracht. Hier beschrijven we de organisatie en verantwoordelijkheden van de opdracht. Het gaat om procesverantwoordelijkheid om de agenda tot uitvoering te brengen:

- Bestuurlijk opdrachtgever: Algemeen bestuur
- Bestuurlijk opdrachtnemer: Dagelijks bestuur
- Ambtelijk opdrachtnemer: manager OZJT

Implementatie Prioritaire Agenda Jeugdzorg

SamenTwente/OZJT werkt in afstemming met de gemeenten aan de implementatie van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. In hoofdstuk 5 is de opdracht hiervoor opgenomen. De insteek is om direct na besluitvorming in het AB te starten met de implementatie van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg, in relatie tot het geheel aan taken en werkzaamheden van OZJT. In de 'going concern' van OZJT zien we hierbij onder meer een samenhang met de werkzaamheden van de contract-managers en -beheerders, de medewerkers Kwaliteit & Toezicht en de Jeugd beschermingstafels (JBT).

De samenhang vanuit de Prioritaire Agenda Jeugdzorg levert een meerwaarde en rendement voor de regio op. We leggen de zakelijkheid op tafel, waarbij mag worden verwacht dat de kosten en investeringen die worden gedaan in OZJT uiteindelijk ook leiden tot de gewenste baten en het (maatschappelijk) rendement (zie hoofdstuk 5).

Hierbij moet dus niet alleen worden gekeken naar fte's en geld per opdracht of per taak (wat nu het geval is), maar naar een organisatievorm die in het geheel aan taken en werkzaamheden recht doet aan wat wordt gevraagd. Dit betekent dat er ook moet worden gekeken naar de impact op de volledige bedrijfsvoering van SamenTwente/OZJT (onder andere personeel, organisatie, ICT, juridisch (ook AVG), governance, mandaat en financiën).

Bestuurlijke afstemming

Via de monitoring worden de bestuurders op de hoogte gehouden over de voortgang op de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Dit doen we via de reguliere P en C cyclus van SamenTwente. Via bestaande kwartaalrapportages en jaarverantwoording en programmabegroting. Daarbij adviseren we het aantal bestuurlijk overleggen en stuurgroepen te verminderen (bijvoorbeeld de stuurgroep SJT) en gebruik te maken van bestaande overleggen (AB en BO).

4.4. Samenvatting aanbevelingen

- Voor de Prioritaire Agenda Jeugdzorg strategisch partnerschap toe te passen met de betrokken partners: jeugdhulpaanbieders, GI's, SamenTwente/OZJT en gemeenten.
- Een methodische werkwijze toe te passen voor de afspraken die we intern en extern maken met onze partners. Dit kan bijvoorbeeld met het model van Simons. Dat wil zeggen dat we vanuit onze agenda en overlegstructuur het gesprek voeren op alle kwadranten en dit ook verder brengen op elk niveau: bestuurlijk/ ambtelijk, strategisch/ tactisch/ operationeel en lokaal/ regionaal.
- Optimaal benutten van het gedelegeerde bevoegdheden van het OZJT binnen de kaders van de GR. Mocht blijken dat gedelegeerde bevoegdheden op onderdelen toch onvoldoende is, wordt onderzocht hoe dit in lijn gebracht kan worden.
- Zowel op kaderstelling als proces, verbeteringen aan te brengen in de opdrachtformuleringen van gemeenten en/naar OZJT.
- Het bestuurlijk opdrachtgeverschap van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg te beleggen bij het AB. Het DB is bestuurlijk opdrachtnemer, de manager OZJT is ambtelijk opdrachtnemer.
- De bestuurders op de hoogte te houden over de voortgang op de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Dit zal plaatsvinden via de regulier P en C cyclus.
- Op dit moment mist er goede sturing op managersniveau. De managers van gemeenten (of functionarissen met een vergelijkbaar mandaat) een betere positie te geven in de relatie met SamenTwente/OZJT.
- Het AO Jeugd verantwoordelijk te laten blijven om integraal af te wegen en te adviseren. Het aantal bestuurlijk overleggen en stuurgroepen te verminderen.

5. Opdracht implementatie Prioritaire Agenda Jeugdzorg

Dit hoofdstuk bevat de opdracht aan SamenTwente/OZJT voor de implementatie van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Deze opdracht en de beschreven randvoorwaarden biedt de basis om te starten met de werkzaamheden, zoals hieronder beschreven.

5.1 Opdracht SamenTwente/OZJT

In de voorgaande hoofdstukken is de aanleiding van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg weergegeven en zijn de keuzes voor de prioriteiten uitgewerkt om de doelen uit de Prioritaire Agenda Jeugdzorg te behalen. Dit leidt tot de volgende opdracht aan SamenTwente/OZJT: maak samen met gemeenten en de jeugdzorg-partners een plan van aanpak voor een robuuste jeugdregio, waarin de ambitie van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg helder terug te zien zijn. Voer dit plan uit, zodat uiteindelijk het volgende wordt bereikt:

- Sturing op contracten (anticiperen op toekomstige contracten) op basis van actuele data en de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Conform het sturingsplan indicatoren, dat integraal onderdeel uitmaakt van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.
- Een efficiënte, effectieve organisatie bij SamenTwente/OZJT inclusief financiële beheersing, waardoor:
 - de organisatie 'in control' is, incidentele financieringsvragen afnemen en de tijdelijke/externe inhuur die we in de laatste jaren zagen eerder uitzondering, dan regel vormt.
 - de jeugdregio meer rendement oplevert, dan wanneer de taken bij de afzonderlijke gemeenten zijn belegd (1+1=3). Dit komt onder meer tot uiting doordat er sprake is van een optelsom van kennis, data en inzicht die SamenTwente/OZJT benut en gemeenten met regionale inzichten in de lokale rol/taken ondersteunt.

- Gezamenlijke sturing richting partners vanuit 14 gemeenten op de maatschappelijk jeugdzorgopgaven, waardoor de doelen ten aanzien van de Twentse jeugd dichterbij komen (=hulp en zorg thuis vergroten).
- Afname van de regionale jeugdzorgkosten.
- Samen met gemeenten bijdragen aan een kwalitatief goed en zo volledig als mogelijk jeugdzorglandschap.

Randvoorwaarden

- De implementatiewerkgroep moet over voldoende kennis, kunde en draagvlak beschikken.
Kennis: programma- en projectmanagement, bedrijfsvoering (financieel, HR, ICT, juridisch), communicatie.
Kunde: ervaring met organisatieontwikkeling, implementatie: de harde en zachte gedragsveranderingen die nodig zijn voor succesvolle samenwerking en resultaten.
Draagvlak: een samenwerking die past bij de vertegenwoordiging en belangen vanuit de 14 gemeenten, SamenTwente en samenwerkingspartners.
- De implementatie-opdracht moet helder zijn en voldoende richting en houvast geven, zodat de opdracht met vertrouwen en mandaat kan worden uitgevoerd. Dit vraagt om een goed samenspel tussen opdrachtgever (AB) en opdrachtnemer (OZJT). En ook om een goede verbinding tussen OZJT en de ambtelijke organisaties van gemeenten.
- Benut waar mogelijk informatie en initiatieven bij andere regio's in Nederland, die met vergelijkbare vraagstukken dealen. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van kennis van het ENJO en via het netwerk van de VNG.

Duurzame inzetbaarheid en (lage) personeelskosten

Voor de vaste taken van OZJT zoals beschreven in de GR is er vaste formatie op basis van structurele financiering. Voor tijdelijke taken, is er incidentele financiering, en kan er alleen tijdelijk worden geworven/ingehuurd. Het is de wens om met deze implementatie uiteindelijk recht te doen aan wat nodig is voor de vaste taken, maar ook aan wat structureel nodig is voor het opvangen van tijdelijke taken. Omdat er voortdurend sprake is van projecten en tijdelijke klussen.

We streven naar duurzame inzetbaarheid van kennis & kunde van, voor en met onze regio. Dit betekent dat het de voorkeur heeft om voor deze implementatiewerkgroep zoveel als mogelijk mensen in te zetten die al werkzaam zijn bij gemeenten, aanbieders of SamenTwente. Bijvoorbeeld door tijdelijke functies of detacheringen. Dit doen we enerzijds om te investeren in onze regionale kennis en ervaringen. Anderzijds besparen we hiermee op (kostbare) externe inhuur. De mate waarin we hierin als regio en gemeenten in slagen, bepaalt daarmee of we er in slagen om aan de onderkant van de ingeschatte financiële raming te komen, zoals beschreven in bijlage 5.

5.2 Incidentele kosten en incidentele financiering (2026)

Voor bekostiging van de implementatiewerkgroep is incidentele financiering nodig. De werkgroep en daarmee de kosten bestaan uit: een fulltime programmamanager en projectleider en twee projectmedewerkers. Een parttime organisatieadviseur, een parttime beleidsadviseur en mogelijke bedrijfsvoeringskosten. Zoals hierboven aangegeven is het de wens om zoveel als mogelijk kennis en kunde vanuit gemeenten en SamenTwente/OZJT te betrekken waardoor de personeelskosten geringer zijn dan wanneer er sprake is van externe inhuur.

Voor de incidentele financiering van de implementatiewerkgroep, wordt onder meer een deel van het projecten- en werkbudget 2026 benut, inclusief de onlangs extra door het algemeen bestuur gestorte bedrag in de projectenreserve OZJT.

We gebruiken hiermee niet het gehele reguliere projectbudget van OZJT waardoor er budget beschikbaar blijft voor onvoorziene omstandigheden, die voortkomen uit de reguliere werkzaamheden. Indien dit niet voldoende blijkt te zijn, bestaat er daarnaast de mogelijkheid om de implementatiekosten incidenteel te dekken met resterende budgetten uit de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente. Via onze planning & control cyclus houden we bestuurders hierover periodiek op de hoogte.

OZJT staat in 2026 aan de lat voor taken die in de GR worden beschreven. Deze bestaan uit wettelijke en niet wettelijke taken. Ook zijn er overige taken die door het AB, dan wel door de afzonderlijke colleges aan OZJT zijn opgedragen. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg beschrijft zowel de taken uit de GR als de coalitietaken die onderdeel zijn van de regionale jeugdhulptaken in Twente. Daarvoor is een incidentele investering nodig. Hiervoor is reeds dekking beschikbaar.

5.3 Structurele kosten en structurele financiering (2027 en verder)

Voor de structurele kosten is er een inschatting gemaakt van de extra verwachte uitgaven die samenhangen met de implementatie die voortvloeit uit de opdracht. “De” implementatie zal bestaan uit verschillen fasen, waarmee in 2026 zal worden gestart. De volledige doorontwikkeling en het bereiken van alle doelen en resultaten, betreft een meerjarige aanpak. Deze inschatting die hier is gemaakt ziet op de wijzigingen die we voorzien voor 2027, en de daaropvolgende jaren wanneer de organisatorische wijzigingen worden doorgevoerd. De structurele kosten kunnen mogelijk wijzigen op basis van de resultaten en inzichten vanuit de implementatiewerkgroep. Ook zal er vanuit de inzichten van de implementatiewerkgroep worden gekeken naar een mogelijke andere invulling van het projecten- en werkbudget OZJT.

Om een zo volledig als mogelijk beeld te schetsen, zijn ook de structurele jeugdzorgkosten, waarvoor deels al structurele dekking, is in de tabel opgenomen. Dit betreft het Coördinatiepunt Wonen en Verblijf. Tijdens de pilotperiode tot eind 2026, worden de kosten al deels gedekt door de begrotingspost 'duurzame gezinsvormen'.

Structurele kosten omvatten de kosten die voortvloeien uit de duurzame inbedding van de verschillende activiteiten in de organisatie. Hieronder worden onder andere de doorlopende activiteiten bedoeld zoals extra structurele bemensing, licenties, periodieke scholing, kwaliteit van data, monitoring en kwaliteitsborging.

De regionale opgaven zijn onderscheiden in drie hoofdopgaven:

1. Toeleiding naar complexe (hoog) specialistische jeugdzorg;
2. Het inzetten van complexe (hoog) specialistische jeugdzorg en wonen en verblijf;
3. Sturing en partnerschap.

De tabel in bijlage 5 geeft een inschatting van de structurele extra middelen om uitvoering te geven aan deze grote opgaven. Zoals eerder benoemd, liggen onder deze opgaven verschillende activiteiten die allen bijdragen aan een betere sturing op het jeugdzorglandschap. Naast deze structurele investering zal er ook nog inzet nodig blijven van gemeenten, om op deze wijze de verbinding tussen lokaal en regionaal optimaal te benutten met behoud van kennis in de regio.

Om permanent de organisatie en de basis op orde te hebben, vraagt dit om (extra) investeringen in de organisatie OZJT. Hiermee wordt gerealiseerd dat kennis, expertise en continuïteit gewaarborgd worden, waardoor er mogelijk meer centrale sturing en regie gerealiseerd wordt voor de robuuste jeugdregio. Ten opzichte van de investeringen tot nu toe, vormt dit deels een besparing, omdat hiervoor ook structureel capaciteit kan worden ingezet, die tot nu toe in tijdelijke/externe inhuur werd gevonden en kostbaarder was.

1. Toeleiding naar complexe (hoog) specialistische jeugdzorg

In het indicatieve bedrag zijn verschillende kosten opgenomen voor de borging van projecten die voortkomen uit de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente en de Aanpak Wachtlijden.

Er wordt met de besluitvorming over deze Prioritaire Agenda Jeugdzorg voorzien, dat er een principebesluit wordt genomen over het structureel borgen van het Coördinatiepunt Wonen en Verblijf (CPWV) per 2027, de beschikbaarheidswijzer en de beschikbaarheidsmonitor.

Dit betekent dat de details over de uitvoering en werkwijze conform eerdere besluitvorming terug zullen komen op de ambtelijke en bestuurlijke tafel(s). Maar dat vanwege het onderkende belang voor het functioneren van de jeugdregio wordt besloten dat structurele borging en structurele financiering vanaf 2027 noodzakelijk is. Dit besluit is nodig om –zoals eerder beschreven- voor duurzame inzet van mensen en middelen te kunnen zorgen.

Voor deze besluitvorming is uitgegaan van de huidige bezetting van het CPWV: twee regisseurs en een gering aantal uren ter ondersteuning. Hoewel er mogelijk de wens bestaat om het aantal regisseurs/ondersteuning uit te breiden, is dit in deze begroting niet meegenomen en dient dit ter nadere overweging te worden besproken en besloten.

De extra inzet betreft ook het besluit om per 2027 het Regionaal Expertise Team (RET) bij SamenTwente/OZJT onder te brengen. Het RET werd tot nu toe gefinancierd door het Expertisenetwerk Jeugd Overijssel (ENJO), dus financiering vanuit het Rijk. Deze besluitvorming ziet op de (extra) structurele kosten die deze overgang met zich meebrengt. Ook voor deze besluitvorming geldt dat hiermee het besluit over de structureel beoogde situatie wordt genomen, maar dat er - zoals in het BO Samen14 van november '25 is besproken - een nadere onderbouwing voor een goede/bestendige werkwijze zal worden voorgelegd.

2. Het inzetten van complexe (hoog) specialistische jeugdzorg en wonen en verblijf

Er is in de structurele situatie voorzien dat er - naast de geraamde project-capaciteit - ook ontwikkelruimte blijft voor regionale experimenten en pilots, al dan niet in samenwerking met de partners in ons domein. Dit gaat over de ontwikkelkosten van instrumenten/werkwijze ter ondersteuning van de gemeenten, gericht op de gezamenlijke doelen en ambitie en passend binnen de geprioriteerde agenda. Doel van deze post is om innovatieve ontwikkelruimte gezamenlijk en regionaal te benutten, in samenhang met de overige instrumenten. Denk hierbij aan middelen die nodig zijn voor ondersteunende systemen, communicatie, monitoring of verdiepend (wetenschappelijk of praktisch) onderzoek. Maar ook kan dit worden aangemerkt als implementatiemiddelen, om het - indien wenselijk - structureel te kunnen borgen van een pilot. Een kosteninschatting van dit onderdeel voor 2027 is op dit moment niet goed te maken. Via de implementatiewerkgroep verwachten we hier in de loop van 2026 meer inzicht in te krijgen.

3. Sturing en partnerschap

Het inbedden van de robuuste jeugdregio vraagt o.a. sturing op basis van indicatoren die zijn vastgesteld in het sturingsplan. Deze indicatoren bieden inzicht in het jeugdzorglandschap, waardoor er tijdig bijgestuurd kan worden op de prioritaire doelen. Deze indicatoren zijn een fundamenteel bouwblok voor deze uitvoeringsagenda.

Voor de inbedding van de sturing is het bedrag gebaseerd op inzet van zowel gemeenten als OZJT zoals opgenomen in het sturingsplan. Het is een intensivering van zowel de gemeentelijke, als de regionale rol. Daarom vraagt de samenwerking zoals nu voorgesteld om een (extra) gezamenlijke investering. Hierop is verdere verduidelijking en verdeling van de lasten nog noodzakelijk. Er wordt in de tabel gerekend met de uitbreiding bij OZJT, waarover vanuit de projectgroep indicatoren ook ambtelijk over is gesproken.

SamenTwente/OZJT: meer taken dan alleen Jeugdregio

Er moet worden opgemerkt, dat er bij SamenTwente/OZJT ook overige (coalitie) taken zijn belegd die niet worden meegenomen in deze ontwikkelvraag. De overige taken en dus ook overige investeringen, betreffen bijvoorbeeld de afspraken en contracten voor niet-GR taken, waar ook niet alle gemeenten altijd aan deelnemen. Bijvoorbeeld: doelgroepenvervoer en Huishoudelijke ondersteuning. Hiervoor blijft aparte financieringsstromen in stand. In de ontwikkeling van OZJT moet ook goed worden gekeken naar zowel de gewenste synergie, als dit noodzakelijke onderscheid.

Risico's

In bijlage 5 is een indicatie gegeven van de benodigde investeringen. Het is een indicatief bedrag omdat een implementatieplan voor de Prioritaire Agenda Jeugdzorg nog niet is uitgewerkt. Er kunnen ten aanzien van de structurele taken, werkzaamheden en organisatievraagstukken nog keuzes worden gemaakt tijdens de verschillende fases van het implementatietraject. Wanneer de daadwerkelijke structurele kosten hoger zijn dan het ingeschatte bedrag en wanneer dit bedrag als een maximum bedrag wordt beschouwd, dan zal er herprioritering moeten plaatsvinden van de opgaven/beoogde doelen en resultaten. Landelijke ontwikkelingen kunnen ook leiden tot extra of gewijzigde taken voor de regio, die ter uitvoering belegd moeten worden bij SamenTwente/OZJT. Dit alles kan zorgen voor een herprioritering en/of aanvullende financiering.

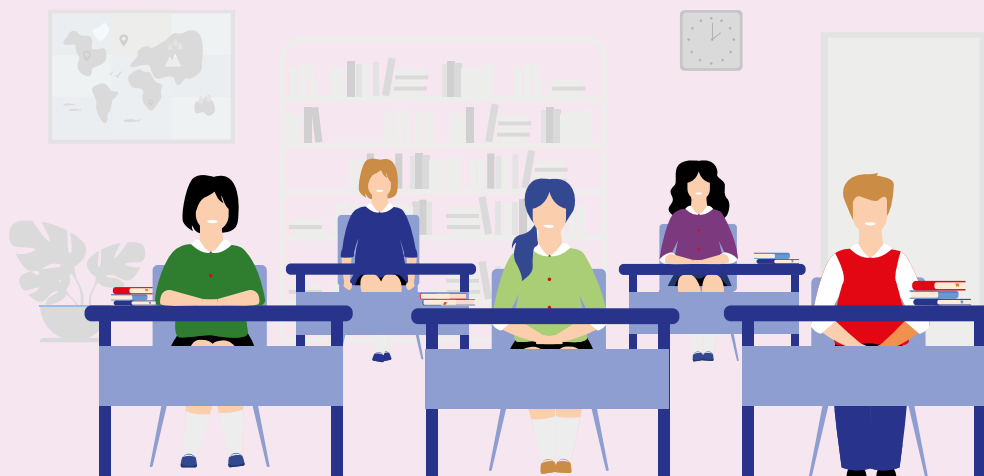
5.4 Maatschappelijke baten

De investering in OZJT moet zich uitbetalen in een passend jeugdzorglandschap waar minder kosten worden gemaakt. Dat zal zich moeten uiten in meer rust en grip in de sturing, waardoor er minder adhoc inzet nodig is van verschillende gemeenten of externe inhuur (duur) moet worden bijgeplust.

We verwachten ook dat er minder crisisplaatsingen, met bijbehorende individuele (veelal zeer dure) maatwerkcontracten hoeven worden afgesloten. Het biedt ook kansen om af te kunnen schalen in escalatietafels en controle en daarmee menskracht en kosten vrij te spelen.

Het is noodzakelijk de energie te richten op de constructieve dialoog gericht op leren, ontwikkelen en innoveren. Dit zou al merkbaar moeten zijn in 2026 – 2027, waardoor kinderen / jongeren die een beroep moeten doen op jeugdzorg, beter en effectiever worden ondersteund.

Gemeenten die hebben geïnvesteerd in een jeugdregio, hebben ook beaamd dat de maatschappelijke baten eerst tot uitdrukking komen in een constructieve samenwerking die noodzakelijk is om de transformatie gezamenlijk te kunnen maken.

5.5 Fasering

Met het vaststellen van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg door het AB in januari 2026 krijgt OZJT de opdracht om samen met gemeenten, via een implementatiewerkgroep, invulling te geven aan deze agenda. De implementatie en de hierbij behorende financiële investeringen worden vanaf 2027 gefaseerd opgenomen in de begroting. Deze aanpak biedt volgens ons tijd en ruimte om de opgaven zorgvuldig uit te voeren.

Planning en aanpak implementatie:

- Begin 2026: werving van benodigde capaciteit voor de implementatiewerkgroep.
- Q2-2026: start van de werkgroep.
- Voor zomer 2026: oplevering van een implementatieplan.

Dit plan bevat:

- Gefaseerde implementatie van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.
- Inzicht in welk deel van de kosten uit bijlage 5 we in 2027 kunnen verwachten en welke kosten in de meerjarenraming 2028-2030. Deze informatie kunnen de gemeenten gebruiken ter voorbereiding op hun begroting.

Al duidelijke structurele besluiten en investeringen per 2027

Er wordt in januari 2026 aan het AB voorgesteld om een besluit te nemen over:

- Structurele borging van het Coördinatiepunt Wonen en Verblijf per januari 2027.
- Overdracht van het RET naar OZJT per januari 2027.

De kosten die bij deze taken horen (zoals opgenomen in de bijlage 5) worden met dit besluit definitief en gaan daarmee onderdeel uitmaken van de begroting 2027. Deze begroting wordt in de 1e week van april 2026 voor zienswijze verstuurd naar de gemeenteraden.

Bijlage 1

Feiten en cijfers; beeld van het jeugdzorggebruik in Twente

In Twente willen we datagedreven werken. De Twentse Monitor Sociaal Domein (TMSD) speelt hierin een belangrijke rol. Uit de monitor blijkt dat in 2024 in Twente 16.506 jeugdigen (14%) gebruik maakten van jeugdzorg.

Tussen 2020 en 2024 is er in Twente een stijgende trend in jeugdhulpgebruik waar te nemen van 12% naar 14%. De toename is in de TMSD zichtbaar in vrijwel alle Twentse gemeenten, met de sterkste stijging in de steden Enschede, Almelo en Hengelo.

De kosten van jeugdhulp in Twente stijgen sneller dan landelijk (9,5% t.o.v. 4%) (TMSD 2024). De toenemende instroom en de lagere uitstroom van jeugdigen uit jeugdhulp maken de noodzaak tot verandering urgent (CBS).

Verhouding ambulant – verblijf

In absolute aantallen gaat het om 15.000 jeugdigen met ambulante jeugdhulp en circa 2030 jeugdigen met jeugdhulp met verblijf. Hoewel het totale verblijf in Twente iets afneemt, neemt de jeugdhulp op het gebied van pleegzorg en gezinshuizen) ook iets af. In Twente is het percentage gezinsgericht verblijf 20,7% ten opzichte van het totaal jeugdhulp met verblijf. Het gemiddelde percentage in Nederland is 16,8% (CBS). Onder ambulante jeugdhulp valt ook de specialistische ambulante jeugdhulp, hierbij kan gedacht worden aan specialistische GGZ.

Crisis

In Twente start 6% van jeugdhulp vanuit crisis. Dit percentage is het dubbele van het gemiddelde landelijke percentage (3%). Bij verblijf start 26,7% vanuit crisis (landelijk 20%) en ambulant 4,2% (landelijk 2,1%).

Jeugdbescherming en jeugdreclassering

In 2024 zijn er 1.665 jeugdigen (1,4%) waarvoor jeugdbescherming is ingezet. Dit ligt hoger dan het landelijk gemiddelde van 1% (CBS). Binnen dit percentage zien we in de verdeling dat er bij 1230 jeugdigen sprake is van een ondertoezichtstelling en bij 360 jeugdigen van jeugdreclassering. Het aantal jeugdigen met een ondertoezichtstelling ligt op het landelijke gemiddelde en het aantal jeugdigen met jeugdreclassering ligt in Twente met 2,2%, heel iets boven het landelijk gemiddelde van 1,7%.

Trajectduur en verwijzers

In CBS zien we dat verwijzingen naar jeugdhulp in Twente vaker via de gemeentelijke toegang en GI's (54%) verlopen, en minder vaak via huisartsen (31,6%). Landelijk is dit percentage 42,4% via gemeenten en GI en 34,4% door huisartsen. Het percentage verwijzingen naar verblijf door de gemeentelijke toegang en GI in Twente totaal is 94,1% en landelijk is dit totaal 87,7%. De gemiddelde trajectduur van jeugdzorg totaal in Twente is 410 dagen. In Nederland is dit aantal 370 dagen (CBS).

13 Kenmerken Richtinggevend Kader

Hieronder sommen wij de 13 uitgangspunten op, zoals deze voortkomen uit bestuurlijke afspraken, proposities en de ervaringen uit de praktijk en stand van de wetenschap. Vervolgens lichten wij elk uitgangspunt uitgebreider toe. De gemeentelijke toegang en onze teams, die wettelijke taken van de gemeente uitvoeren en waar gemeenten verantwoordelijk voor zijn in de opdrachtgevende en faciliterende sfeer, zijn passend bij de lokale situatie ingericht.

De toegangsfunctie en lokale teams...

zijn dichtbij, ze...

1. werken vanuit een eenvoudig(er) systeem, met de inwoner als uitgangspunt;
2. zijn laagdrempelig: dichtbij, vindbaar, zichtbaar, toegankelijk benaderbaar voor inwoners;
3. werken aan een sterke relatie met de sociale en pedagogische basis;
4. vertalen vragen naar achterliggende patronen en brengen zo systeemknelpunten aan het licht;

werken integraal, ze...

5. kijken met een brede blik en maken een brede analyse;
6. hebben professionals met de 'juiste' houding, vaardigheden en (inhoudelijke) kennis;
7. bieden waar mogelijk zelf (basis)hulp en zijn zo lang als nodig vertrouwd aanspreekpunt;
8. werken vanuit heldere organisatieafspraken die de brede samenhangende hulp ondersteunen;
9. streven naar soepelere overgangen in de levensloop;
10. hebben voldoende (extra) inzet, aandacht en expertise voor inwoners met levenslange en/of levensbrede beperkingen.

met mandaat, ze...

11. hebben mandaat over gemeentelijke beleidsterreinen heen;
12. hebben oog voor en kennis van (on)veiligheid, betrekken anderen en blijven zelf betrokken;
13. gaan bewust om met wat passend is en wat nodig is, ook gezien de schaarste aan mensen en middelen.

Bijlage 3

Overzicht lopende pilots en projecten

Samenwerkingsagenda actielijn 1

Coördinatiepunt Wonen en Verblijf.	Continueren en door ontwikkelen
Pilot Team Anders	Pilot team Anders evalueren. De financiering loopt tot 31-12-2026. Na evaluatie besluiten over continueren of stoppen.
Crisis ondersteuningsteam	Dit is nog niet opgepakt, maar het is wel wenselijk om de samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders beter te organiseren.

Samenwerkingsagenda actielijn 2

Onderwijs	Wel versterken ondersteuning vanuit (speciaal) onderwijs voor de jeugdigen die gebruik maken van specialistische jeugdhulpvoorzieningen. We gaan geen regionale projecten opzetten met betrekking tot ondersteuning op school en kinderopvang, regionale zorgarrangementen en samenwerkingen binnen het onderwijs.
-----------	--

Samenwerkingsagenda actielijn 3

Sociale basis: kennisnetwerk en toolkit sociale basis, gedachtengoed positieve gezondheid en het PvA stevige lokale teams.	De sociale basis is geen regionale opgave. Dit betekent voor de Prioritaire Agenda Jeugdzorg dat deze hier niet in wordt opgenomen. Daarmee zijn de kennisnetwerken en de toolkit sociale basis, het gedachtengoed positieve gezondheid en het pva stevige lokale teams een lokale verantwoordelijkheid.
Verklarende analyse	Continueren. Dit is een randvoorwaarde voor een scherpe toegang naar specialistische jeugdzorg.

Aanpak Wachttijden

Aanpak complexe echtscheiding	Afgerond met besluit in BO 12-11-2025
Monitor wachttijden/pilot berichtenverkeer	De pilot is onderdeel van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Na de pilot besluiten over continueren of stoppen.
Pilot Startpunt jeugd	Pilot wel onderdeel van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Na de pilot besluiten over continueren of stoppen.
Beschikbaarheidswijzer	Continueren. Dit moet nog wel structureel geborgd worden.

Bijlage 4

Oplegger Uitvoering Sturingsplan Jeugdhulp Spoor 2

Doorontwikkeling regionale sturing
Samenwerken aan een beheersbaar
Twents zorglandlandschap voor jeugdhulp

1. Opdrachtverstrekking

Het Algemeen Bestuur (hierna AB) van SamenTwente heeft besloten om met de inkoop jeugdhulp 2025 per ingang van de nieuwe contracten gericht sturing te geven aan de gewenste ontwikkelingen in het zorglandschap. In maart 2024 heeft het AB OZJT de opdracht gegeven de indicatoren voor regionale sturing verder uit te werken, in samenwerking met gemeenten, aanbieders en verwijzers.

Opdrachtgever: AB SamenTwente
Opdrachtnemer: OZJT

Projectvorm: Integrale projectgroep OZJT en vertegenwoordigers van gemeenten (beleid, contractmanagement, bedrijfsvoering, financiën en toegang).
De beslispunten zijn opgenomen in de adviesnota Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

2. Centrale boodschap

De huidige sturing in de Twentse jeugdhulp is waardevol, maar te versnipperd en vooral gericht op individuele aanbieders. Hierdoor ontbreekt samenhang tussen regionaal en lokaal niveau en wordt onvoldoende gestuurd op de gewenste beweging, zoals het afbouwen of ombouwen van wonen en verblijf en het versterken van ambulante alternatieven.

Het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2) draagt bij aan een uniforme, opgavegerichte en data-gedreven werkwijze, waarin gemeenten, OZJT, en strategisch partners gezamenlijk sturen op maatschappelijke resultaten. Strategisch partners bestaan uit strategische aanbieders, GI's en de twee coördinatiepunten. Deze werkwijze sluit aan bij de Regiovisie en de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en vormt een belangrijke basis voor een duurzaam, lerend en beheersbaar jeugdstelsel in Twente.

3. Argumenten

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste argumenten beschreven om opgavegericht te gaan werken op basis van data. De argumenten zijn gebaseerd op het Sturingsplan (spoor 1) en het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2).

Argumenten	Context
Zonder koerswijziging wordt de jeugdhulp financieel onhoudbaar. Opgavegerichte sturing draagt bij aan het effectieve inzet van middelen.	Kosten jeugdhulp in Twente stijgen sneller dan landelijk (9,5% t.o.v. 4%) (Bron: TMSD 2024 en Rapport Improven voor landelijke data). De toenemende instroom en de lage uitstroom van jeugdigen uit zorg maken de noodzaak tot verandering urgent.
Opgavegericht werken op basis van betrouwbare data legt de basis voor een duurzaam en beheersbaar jeugdstelsel in Twente.	De huidige werkwijze van gemeenten, OZJT en strategische aanbieders biedt onvoldoende samenhang voor structurele resultaten, data wordt onvoldoende geanalyseerd en in samenhang gebracht met elkaar.
Opgavegericht werken op basis van betrouwbare data bevordert gezamenlijk eigenaarschap (strategisch partners, gemeenten, OZJT en overige verwijzers)	Sturing is nu versnipperd over gemeenten, OZJT en aanbieders.
Opgavegericht werken op basis van data sluit aan bij regionale en landelijke kaders en versterkt de Twentse positie als robuuste regio.	• Regiovisie leidende principe 7: 'Wij investeren in blijvend leren en verbeteren, data gedreven'. • De Hervormingsagenda Jeugd en VWS vragen om regionale sturing.

4. Doel en beoogd resultaat

Het doel van het Uitvoering Sturingsplan spoor 2 is om de huidige sturing binnen de Twentse jeugdhulp te ontwikkelen tot een uniforme, opgavegerichte en data-gedreven werkwijze. In deze werkwijze sturen gemeenten, OZJT, strategisch partners en verwijzers gezamenlijk op het realiseren van maatschappelijke opgaven, in plaats van uitsluitend op contractafspraken en individuele prestaties.

Deze gezamenlijke sturing betekent dat alle betrokken partijen verantwoordelijkheid dragen voor het behalen van de opgaven, maar dat gemeenten/ OZJT een faciliterende rol vervullen. Zij brengen het proces op gang, bewaken de voortgang en monitoren de resultaten. Dit doen zij onder meer door de regionale data-adviesgroep, trends en ontwikkelingen duidt uit de geanalyseerde data, marktanalyses uitvoert en deze inzichten vertaalt naar verbetervoorstellen binnen de PDCA-cyclus. Door de PDCA-cyclus (Plan–Do–Check–Act) als leidraad te hanteren, ontstaat een continu verbetercyclus waarin resultaten zichtbaar worden gemaakt, duiding plaatsvindt in dialoog, en verbetermaatregelen tijdig worden genomen.

Het beoogde resultaat is een duurzaam en beheersbaar Twents stelsel voor gecontracteerde jeugdhulp, waarin middelen doelmatig worden ingezet en de kwaliteit van zorg wordt versterkt.

5. Kern van het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2)

Het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2) beschrijft hoe gemeenten/OZJT, strategisch partners en verwijzers gezamenlijk invulling geven aan opgavegerichte en data-gedreven sturing binnen de Twentse jeugdhulp. Het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2) is tot stand gekomen met input van verschillende stakeholders (gemeenten, strategisch partners en verwijzers). De kern van de werkwijze is dat de focus verschuift van individuele aanbiedergerichte sturing naar gezamenlijke maat-schappelijke opgaven, zoals het verminderen van verblijf en wonen en het versterken van ambulante alternatieven. Het huidige contract- en leveranciersmanagement wordt aangevuld met opgavegericht samenwerken.

De sturing vindt plaats binnen een vaste PDCA-cyclus (Plan–Do–Check–Act) welke zorgt voor continue verbetering:

- Plan – In deze fase wordt de koers voor de komende contractperiode bepaald. De visie, strategie en doelen worden vastgelegd in de regionale inkoopstrategie en uitgewerkt in het inkoopproces tot en met de contractering.
- Do – In deze fase wordt de jeugdhulp ingekocht en vervolgens uitgevoerd. Gedurende het jaar worden data en signalen verzameld, geanalyseerd en besproken in duidingssessies met strategisch partners, verwijzers en gemeenten om gezamenlijk inzicht te krijgen in de voortgang.
- Check – De resultaten worden geëvalueerd en vastgelegd in een jaarrapport met aandacht voor voortgang, trends en verbeterpunten per segment.
- Act – Op basis van de evaluatie worden concrete verbetervoorstellen geformuleerd en meegenomen in de volgende jaarcyclus en bij nieuwe inkoopbesluiten.

De regionale data-adviesgroep speelt hierin een centrale rol door actuele data uit de Twentse Monitor Sociaal Domein (TMSD) te duiden en te vertalen naar inzichten die de sturing ondersteunen. De Regionale data-adviesgroep bestaat uit verschillende rollen zoals: beleid, contractmanagement, financials, bedrijfsvoering, medewerkers toegang en dataspecialisten. OZJT heeft hierbij een faciliterende en coördinerende (voorzitters) rol: zij plant de overleggen, brengt het proces op gang, zit de overleggen voor, bewaakt de voortgang en zorgt ervoor dat data en kennis beschikbaar is voor alle partijen.

Strategisch partners leveren zowel zorginhoudelijke als contractuele expertise in de duidingssessies. Verwijzers – zoals gemeentelijke toegang, GI's en medische verwijzers – worden betrokken bij de jaarlijkse Netwerkdag regionale sturing waar de belangrijkste opgaven worden besproken en ruimte is om elkaar beter te leren kennen en van elkaar te leren (kennisuitwisseling).

Deze werkwijze zorgt voor meer samenhang tussen beleid, uitvoering en contractmanagement en legt de basis voor een lerend regionaal stelsel.

6. Voorgestelde aanpak

Om uitvoering te kunnen geven aan het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2) zijn aanpassingen nodig in zowel de werkwijze als de capaciteit. Een uitbreiding van de formatie is noodzakelijk om twee hoofdonderdelen te kunnen organiseren en structureel te borgen:

1. Uitbreiding van de samenwerking met strategisch partners (strategische aanbieders, GI's en twee coördinatiepunten)
2. Organiseren en inbedden van opgabegericht werken, door:
 - Het structureel inrichten van een regionale data-adviesgroep en het uitvoeren van de daarbij behorende groepsgesprekken (duidingssessies) met strategisch partners;
 - Het versterken van data-gedreven werken via periodieke (maandelijkse) updates van de Twentse Monitor Sociaal Domein (TMSD) door de inzet van een data analist (Kennispunt Twente).

In paragraaf 6.1 wordt een toelichting gegeven per onderdeel.

6.1 Capaciteitsinzet

De geraamde capaciteitsbehoefte om opgabegerichte sturing te realiseren bedraagt in totaal 3890 uur per jaar. Deze inschatting wordt nog afgestemd en in lijn gebracht met de Uitvoeringsagenda Jeugd (adviesnota Uitvoeringsagenda Jeugd ¹). De projectgroep beschouwt deze uitbreiding als minimaal noodzakelijk om opgabegericht en data-gedreven te kunnen sturen binnen de Twentse jeugdhulp.

1. *Uitbreiding strategisch contractmanagement (inclusief GI's)*

Door toepassing van het afwegingskader (zie hoofdstuk 4 van het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2), stijgt het aantal strategisch partners van 16 naar 25. Om deze partners goed te kunnen betrekken en sturing te geven, is een uitbreiding van capaciteit voor strategisch contractmanagement noodzakelijk.

2. *Organiseren en inbedden van opgabegericht werken*

Voor het structureel organiseren van opgabegericht werken is aanvullende capaciteit nodig voor:

- Het inrichten en borgen van een regionale data-adviesgroep, inclusief het organiseren en uitvoeren van de bijbehorende groepsgesprekken (duidingssessies) met strategisch partners (inclusief de jaarlijkse Netwerkdag regionale sturing). Deze uitbreiding van capaciteit is nodig op verschillende rollen zoals contractmanagement, beleid, financiën, toegang en bedrijfsvoering. In bijlage 3 van het Uitvoering Sturingsplan Spoor 2 is per rol weergegeven de uitbreiding weergegeven.
- Het versterken van de data-gedreven werken, waaronder het frequenter actualiseren van de data in de Twentse Monitor Sociaal Domein (TMSD) door Kennispunt Twente. Om trends en afwijkingen in de jeugdhulp structureel te kunnen signaleren en duiden, is extra inzet van een dataspecialist (via Kennispunt Twente of middels directe verbinding aan OZJT) noodzakelijk. Ook het vaker updaten van betrouwbare data in TMSD hoort hierbij. Deze uitbreiding van uren kent een inschatting van 180 uur voor een dataspecialist.

¹De Uitvoeringsagenda Jeugd betreft de agenda welke voort is gekomen uit de Prioritaire opgave Jeugd.

6.2 Organisatie van capaciteit

De uitbreiding van inzet van uren kan op drie manieren worden georganiseerd:

1. Door de formatie binnen OZJT uit te breiden;
2. Door de capaciteit via een InKind-constructie/ detachingsvorm bij de gemeenten onder te brengen;
3. Door een combinatie van uitbreiding van formatie bij OZJT en capaciteit inzet middels InKind-constructie/ detachingsvorm van gemeenten.

De projectgroep heeft een voorkeur voor het toevoegen van de extra formatie bij OZJT. De projectgroep vindt een Inkind-constructie minder wenselijk, omdat deze leidt tot versnippering, verminderde samenhang en extra administratieve lasten. Daarnaast leert de ervaring dat de toegezegde Inkind inzet door personele mutaties en/of lokale werkdruk soms lastig geleverd kan worden. Daarom wordt geadviseerd de capaciteit gericht op beleid, contractmanagement en financiën structureel binnen OZJT te beleggen. Waar specifieke expertise nodig is, kan tijdelijk aanvullende inzet via een Inkind-constructie worden georganiseerd. Waarbij de vorm van detachering van gemeenten de voorkeur heeft boven een Inkind-constructie. Voor de stabiliteit en kennisborging is het daarbij van belang dat dergelijke inzet zoveel mogelijk in langdurige en structurele samenwerkingsafspraken wordt vastgelegd waarbij als voorbeeld een detachingsvorm tussen gemeenten en OZJT wordt voorgesteld.

6.3 Fasering

Deel 3 van het Uitvoering Sturingsplan (spoor 2) beschrijft de doorontwikkeling van de huidige werkwijze om te komen tot opgabegegericht en data-gedreven sturen binnen de Twentse jeugdhulp. Het doel is om in 2026 volledig te werken volgens de PDCA-cyclus waarin contractmanagement, beleid en uitvoering structureel verbonden zijn binnen OZJT en gemeenten.

De uitgangspunten daarbij zijn:

- Fasering in drie stappen: 1. voorbereiding, 2. uitvoering, 3. borging;
- Lerend implementeren: iedere fase bevat reflectiemomenten;
- Heldere rolverdeling: OZJT, gemeenten, Kennispunt Twente, en strategisch partners hebben elk een afgebakende taak;
- Regionale samenhang: centrale aansturing via OZJT voorkomt versnippering;
- Transparantie: voortgang en resultaten worden periodiek gedeeld met alle betrokkenen.
- Voedende rol richting nieuwe inkoop: de regionale data-adviesgroep levert, op basis van de PDCA-inzichten en trends uit de duidingssessies, adviezen voor de voorbereiding van de volgende regionale inkoopronde jeugdhulp. Hiermee wordt geborgd dat beleidskeuzes en inkoopcriteria direct aansluiten op de leerervaringen uit de uitvoeringspraktijk.

Fase	Periode	Kernactiviteiten	Belangrijkste mijlpalen
1. Voorbereiding	Q4 2025 – Q1 2026	Besluitvorming, structuur, mandaat, formats, communicatie	PDCA-jaarplan, inrichting van regionale data-adviesgroep en geüpdatet TMSD.
2. Uitvoering	Q2 2026 – Q1 2027	Groepsgesprekken (duidingssessies), jaarlijkse netwerkdag regionale sturing, data-analyse	1e jaarcyclus uitgevoerd en oplevering van Groepsgesprekken (duidingssessies), jaarlijkse netwerkdag regionale sturing, data-analyse
3. Borging	Q2 2027 – doorlopend	Evaluatie, bijstelling, digitalisering	Structurele verankering, verbeterde dashboards.

7. Randvoorwaarden en risico's

Randvoorwaarden en risico voor het structureel borgen van opgave gerichte sturing.

Randvoorwaarden

- De nieuwe sturingswerkwijze heeft consequenties en invloed voor strategisch partners. Dit vraagt van hen ook heldere rolverdeling, mandaat en commitment bij deze vorm van sturing. Commitment is middels contractuele afspraken vormgegeven in de bestaande afspraken.
- De keuze voor de nieuwe werkwijze heeft ook consequenties voor de inzet van mensen en middelen van het Kennispunt Twente. Het is advies is om een vaste dataspecialist als onderdeel van de Regionale data adviesgroep vorm te geven.
- Het mogelijk maken van het frequenter (per maand ipv per kwartaal) aanleveren van data bij Kennispunt Twente, stagneert door een aantal vraagstukken op het gebied van AVG en privacy, die vanuit management en bestuur extra aandacht vragen om dit op te lossen. Hier wordt volop aan gewerkt om dit op te lossen. Voor 13 van 14 gemeenten is de periodieke aanlevering per maand vastgesteld en georganiseerd.
- De nieuwe werkwijze vraagt een extra investering in personele capaciteit, deze is voorwaardelijk aan de uitvoering van de nieuwe werkwijze. De uitwerking van de financiële dekking wordt opgenomen in de prioritaire opgave jeugd.
- Commitment vanuit alle actoren is uitgesproken en aanwezig, het is noodzakelijk om deze blijvende commitment en bereidheid te continueren.

Risico's

- Het voorgestelde scenario breidt het aantal strategisch partners uit, wat ook consequenties heeft voor de verdeling van taken en werkwijzen van lokale praktijk van contractmanagement.
- Sturing komt onvoldoende van de grond, omdat een inspanningsverplichting niet voldoende is om tot resultaten te komen. Mogelijke consequenties voor volgende (regionale) inkoopronde kan zijn om resultaatsafspraken te maken.
- Voor het project indicatoren is een randvoorwaarde opgenomen dat alle gemeenten de data aanlevering intensiveren naar maandelijkse aanlevering aan Kennispunt Twente. Dit is ingeregeld bij 13 gemeenten, bij de gemeente Enschede is dit (nog) niet ingericht om diverse redenen. Bij de implementatie is van belang om dit scherp te hebben en hier de juiste stappen in te zetten om data op een juiste en zuivere manier te kunnen vergelijken.
- De datakwaliteit van gemeenten is niet op orde. Voor effectieve sturing zijn zuivere, tijdige en volledige gegevens van belang. In de praktijk worden toewijzingen niet altijd op tijd afgegeven, en declaraties niet op tijd verwerkt. Ook worden toewijzingen met terugwerkende kracht verstrekt. Hierdoor ontstaat risico op onjuiste analyses en vertraagde bijsturing. Structurele afspraken over datakwaliteit en tijdigheid zijn daarom belangrijk.

8. Financiële onderbouwing

De totale regionale inkoop van jeugdhulp in Twente bedraagt in 2024 circa €240 miljoen (inkoopwaarde 2025: € 270 miljoen) voor de onderdelen waarop de meeste sturing benodigd is: verblijf, wonen, ambulant en crisis. De komende jaren wordt ingezet op een geleidelijke daling van de uitgaven, in lijn met de streefwaarden die per type segment zijn vastgesteld in de doelenbomen (spoor 1):

- Verblijf: een jaarlijkse daling van 10%;
- Wonen: een jaarlijkse daling van 5%;
- Ambulant: een jaarlijkse daling van 2,5% (excl. Ambulante alternatieven).
- Crisis: een jaarlijkse daling van instroom van 2.5%;

Omdat wonen en verblijf financieel nog niet volledig zijn te scheiden, is voor deze categorieën gezamenlijk uitgegaan van een voorzichtige gemiddelde streefwaarde van 5% daling per jaar. Dit komt neer op een jaarlijkse besparing van circa €6,1 miljoen. Voor het ambulante segment bedraagt de verwachte besparing €3,3 miljoen per jaar. De verwachtte totale beoogde bruto besparing binnen het regionale jeugdstelsel kan daarmee uitkomen op ongeveer €9,4 miljoen per jaar.

Om deze opgavegericht en data-gedreven sturing goed te kunnen uitvoeren, is een uitbreiding van de regionale capaciteit noodzakelijk. Bij een uitbreiding met 3 fte voor beleid, contractmanagement, financiën en data-analyse wordt uitgegaan van een structurele investering van circa €300.000 per jaar (uitgaande van €100.000 per fte inclusief overhead).

De netto besparing, na aftrek van deze investering, bedraagt daarmee naar verwachting circa €9,2 miljoen per jaar.

De besparing is uiteraard gebaseerd op aannames. De daadwerkelijke besparing hangt af van veranderkracht, data-gedreven sturing en de mate waarin partners echt anders gaan werken, maar heeft ook met factoren te maken die buiten de invloedssfeer liggen van de beoogde sturingswijze. Het gaat dus om een richtinggevende inschatting, geen gegarandeerde financiële opbrengst.

Deze investering levert niet alleen meer grip, transparantie en voorspelbaarheid op in de jeugdhulputgaven, maar versterkt ook het gezamenlijk lerend vermogen in de regio. Door actuele data te benutten en gezamenlijk te duiden, kunnen afwijkingen in volume en kosten tijdig worden gesignaleerd en bijgestuurd. Daarmee wordt voorkomen dat gemeenten uitsluitend reactief sturen op financiële overschrijdingen. De uitbreiding is daarmee een structurele investering in de duurzame beheersbaarheid en kwaliteit van het Twentse jeugdstelsel.

9. Juridische consequenties GR

De voorgestelde doorontwikkeling heeft geen formele juridische consequenties voor de Gemeenschappelijke Regeling SamenTwente. De beoogde uitbreiding van de rol van OZJT (van uitvoerend contract- en leveranciersmanagement naar trekker van opgavegerichte en data-gedreven sturing) kan binnen de bestaande opdracht worden uitgevoerd. Waarbij het gaat om de bestaande opdracht binnen de GR, namelijk artikel 3.2.3 lid 2 sub a.

Wel is het wenselijk de gewijzigde werkwijze nader te verduidelijken in één van de werkplannen van OZJT.

10. Communicatie

Een zorgvuldige en transparante communicatie is cruciaal voor een succesvolle doorontwikkeling van de regionale sturingswijze. OZJT faciliteert de communicatie en bewaakt de samenhang tussen inhoud, planning en berichtgeving. De informatievoorziening richt zich op twee niveaus:

1. *Intern:*
 - a. Periodieke afstemming via bestaande ambtelijke gremia zoals: AO Jeugd, CM-overleg, platform Bedrijfsvoering, Managers Toegang overleg en financials-overleg;
 - b. Periodieke updates van trends en effecten in het landschap via bestaande bestuurlijke gremia;
2. *Extern:*
 - a. Periodieke afstemming met strategisch partners middels voortgangsgesprekken, en duidingsessies over trends, resultaten en hun rol in duidingsessies;
 - b. Publicatie van kernindicatoren in de Twentse Monitor Sociaal Domein.

Deze communicatiestructuur ondersteunt draagvlak, transparantie en het gezamenlijk lerend vermogen binnen de regio.

Bijlage 5

Begroting

Thema	Onderwerp	Geschatte kosten
1. Toeleiding naar (hoog) specialistische jeugdzorg	Regionaal Expertise Team (RET)	€ 242.000
	Coördinatie Punt Wonen en Verblijf (CPWV)	€ 294.000
	Verklarende analyse	€ 4.000
	Beschikbaarheidswijzer	€ 55.000
	Monitor wachttijden/zorgportaal - beheer Kennispunt	€ 50.000
2. Het inzetten van (hoog) specialistische jeugdhulp, waaronder wonen en verblijf	Sturingsplan indicatoren	€ 264.000
3. Sturing en partnerschap (inbedden robuuste jeugdregio)	Projectteam: 2 fte projectleider, 1 fte projectmedewerker, 1,3 fte extra beleidsadviseur incl. overhead	€ 614.000
	Werkbudget en onvoorziene kosten	€ 30.000
	Totaal	€ 1.553.000**
	Reeds gedekte kosten duurzame gezinsvormen t.b.v. CPWV	€ 172.000
	Totaal indicatief extra nodig	€ 1.381.000**

*Alle kosten zijn inclusief overheadkosten

** Excl. loon- en prijsindexatie

Geschatte bijdrage per gemeente

Gemeente	Aantal inwoners 1-1-2024	Kosten	Reeds gedekt	Extra kosten
Almelo	74.317	€ 180.000	€ 20.000	€ 160.000
Borne	24.639	€ 60.000	€ 7.000	€ 53.000
Dinkelland	26.739	€ 65.000	€ 7.000	€ 58.000
Enschede	161.738	€ 392.000	€ 43.000	€ 349.000
Haaksbergen	24.359	€ 59.000	€ 7.000	€ 52.000
Hellendoorn	36.264	€ 88.000	€ 10.000	€ 78.000
Hengelo	83.058	€ 201.000	€ 22.000	€ 179.000
Hof van Twente	35.446	€ 86.000	€ 10.000	€ 76.000
Losser	23.376	€ 57.000	€ 6.000	€ 50.000
Oldenzaal	31.794	€ 77.000	€ 9.000	€ 69.000
Rijssen / Holten	38.675	€ 94.000	€ 10.000	€ 83.000
Tubbergen	21.397	€ 52.000	€ 6.000	€ 46.000
Twenterand	34.073	€ 83.000	€ 9.000	€ 73.000
Wierden	24.931	€ 60.000	€ 7.000	€ 54.000
Totaal	640.806	€ 1.553.000	€ 172.000	€ 1.381.000

Kosten per gemeente (op basis van inwoner aantal 01-01-2024)

*Alle kosten zijn afgerond op duizendtallen.

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Datum
-	3 februari 2026

Onderwerp
Prioritaire Agenda Jeugdzorg

Geachte leden van de raad,

In de kerntakendiscussie SamenTwente, waarover u bent geïnformeerd op 28 maart 2025 (D/25/737910), is de pijler 'Jeugd' niet meegenomen. Hiervoor is een aparte opdracht, 'Prioritaire Opgave Jeugd' uitgewerkt. In deze opdracht is een agenda uitgewerkt met prioritaire thema's en zijn adviezen gegeven hoe de Twentse samenwerking en organisatie ingericht kan worden om de agenda te realiseren. Op 14 januari jl. heeft het Algemeen bestuur SamenTwente een besluit genomen over de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Het college heeft de Prioritaire Agenda Jeugdzorg op 3 februari 2026 vastgesteld. Met deze brief informeren wij u over deze agenda en het vervolg.

Doel van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg heeft als doel om de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van jeugdzorg duurzaam te verbeteren. De agenda brengt focus, ordening en versterking aan in bestaande activiteiten. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg 2026–2032 vormt het gezamenlijke kader waarmee de 14 Twentse gemeenten en SamenTwente/OZJT de komende jaren sturen op een toekomstbestendig jeugdzorglandschap. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg sluit hiermee ook aan bij de opdracht van het Rijk om een robuuste jeugdregio te realiseren.

Inhoud

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg richt zich op drie hoofdopgaven, waarin de regionale meerwaarde het grootst is:

- 1. Toeleiding naar (hoog) specialistische jeugdzorg:*
 - Inzetten op normaliseren en eigen kracht en het voorkomen van uithuisplaatsing;
 - Inzet van de verklarende analyse;
 - Beter organiseren van opschaling bij complexe casuïstiek en gezamenlijke verantwoordelijkheid van partners daarbij.
- 2. Inzet van (hoog) specialistische jeugdzorg, waaronder wonen en verblijf:*
 - Versterken en monitoren van ambulante alternatieve jeugdhulp (i.p.v. inzet van wonen en verblijf);
 - Toekomstbestendig maken van pleegzorg en gezinshuizen en naleving van inkoopafspraken;

- Sturen op verminderen van instroom en doorstroom binnen wonen en verblijf en het bevorderen van uitstroom uit wonen en verblijf;
- Sturen op af- en ombouw van verblijf;
- Verkrijgen van overzicht en inzicht in het jeugdzorglandschap door middel van data.

3. M.b.t. sturing en partnerschap:

- Verbeteren van de samenwerking tussen SamenTwente/OZJT, gemeenten, jeugdhulpaanbieders en Gecertificeerde instellingen (GI's);
- Het inrichten van de robuuste jeugdregio en het inzetten op strategisch partnerschap.

Belangrijke randvoorwaarde daarbij is dat gemeenten zelf stevige lokale teams inrichten en investeren in de sociale basis. Daar zetten wij vanuit onze lokale jeugd(hulp) opgave en de besparingsmaatregelen vol op in.

De activiteiten uit de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (SJT), waarover u door ons bent geïnformeerd in november 2023 (Raad-7975), zullen integraal onderdeel worden van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg benadrukt dat een robuuste jeugdregio alleen mogelijk is bij een duidelijke rolverdeling, bestuurlijke eenheid en versterking van het strategisch vermogen van zowel OZJT als de gemeenten.

Financiën

Om de Prioritaire Agenda Jeugdzorg uit te kunnen voeren en effect te kunnen sorteren, is een extra investering nodig in SamenTwente/OZJT vanaf 2027. De extra investering wordt in de begroting SamenTwente opgenomen en na vaststelling in het AB SamenTwente in het tweede kwartaal 2026 voorgelegd aan uw raad, waarna u een zienswijze kunt indienen. Het AB SamenTwente heeft de intentie uitgesproken om het bedrag vanaf 2028 structureel op te nemen in de begroting van SamenTwente. Wij zien de noodzaak van deze investering om onze besparingsmaatregelen, opgenomen in de begroting 2025 en perspectiefnota 2026-2029, te behalen.

Vervolg

SamenTwente/OZJT heeft de volgende opdracht gekregen: maak samen met gemeenten en de jeugd(hulp)partners een plan van aanpak voor een robuuste jeugdregio, waarin de ambitie van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg helder terug te zien is.

Wij zullen de gemeenteraad op de hoogte houden over de voortgang van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Wij veronderstellen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. Dijkstra

R.T.A. Korteland

Collegevoorstel

Onderwerp	Beantwoording vragen interpellatiedebat toegang tot het stadhuis
Eenheid/team	CZ Strategie en Bestuursadvies
Zaakkenmerk	Z/26/257183
Documentkenmerk	D/26/843359
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	R.T.A. Korteland
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Tijdens het raadsdebat van 27 januari zijn er vragen gesteld door de fractie Lijst Çete over de toegang tot het stadhuis. Het college heeft besloten de vragen met bijgevoegde brief te beantwoorden.

Voorgesteld besluit

1. De vragen van de fractie Lijst Çete schriftelijk te beantwoorden met bijgevoegde brief (D/26/842306)
2. De brief aan de raadsfractie Lijst Çete te verzenden en ter kennisname voor de overige fracties op iBabs te plaatsen.

Inleiding

Namens de fractie Lijst Çete heeft de heer Çete in het raadsdebat van 27 januari 2026 vragen gesteld over de toegang tot het stadhuis.

Beoogd effect

Beantwoording van de vragen van de Lijst Çete

Argumenten voor

1.1 Het college dient de vragen van de gemeenteraad te beantwoorden

Om haar controlerende taak te kunnen uitvoeren heeft de gemeenteraad de bevoegdheid om vragen te stellen aan het college. Het college dient die vragen te beantwoorden

Kanttekeningen

N.v.t.

Kosten, opbrengsten en dekking

Dit voorstel brengt geen kosten met zich mee.

Uitvoering

Na het besluit door het college wordt de uitgaande brief naar de fractie Lijst Çete verzonden.

Daarnaast wordt de brief op iBabs geplaatst, zodat andere fracties kennis kunnen nemen van de beantwoording.

Bijlage(n)

1. Brief aan de fractie LC (D/26/842306)
2. Inkomende brief (D/26/842294)

Procesinformatie

- Intern overleg

De beantwoording is afgestemd met communicatie

- Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel is afgestemd met de burgemeester

Communicatie over het besluit

Regulier

Fractie Lijst Çete

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief 27 januari 2026	Uw kenmerk -	Ons kenmerk D/26/842306	Datum 10 februari 2026
------------------------------------	------------------------	-----------------------------------	----------------------------------

Bijlage(n) -	Doorkiesnummer 0546-541111	Behandeld door W. Schurink- Loman	Zaaknummer Z/26/257183
------------------------	--------------------------------------	---	----------------------------------

Onderwerp

Beantwoording vragen interpellatiedebat toegang tot stadhuis

Geachte heer Çete,

U heeft op 27 januari 2026 vragen gesteld tijdens het interpellatiedebat in de raad. Hiermee geven wij een schriftelijke reactie op uw vragen.

1. Het Plan van Aanpak Stadhuis Almelo van 1 december 2010 en het Programma van Eisen stadhuis 20 december 2010 waren de eerste documenten die de gemeenteraad van Almelo heeft aangenomen over het huidige stadhuis. Bent u op de hoogte dat deze documenten transparantie en toegang van inwoners en raadsleden centraal stellen?

Reactie

Transparantie en toegankelijkheid voor inwoners en raadsleden blijven belangrijke uitgangspunten voor een open en democratisch proces en goede dienstverlening. Tegelijkertijd heeft wetgeving (de AVG en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)) na de vaststelling van het PvE andere eisen naar voren gebracht. Daarom wordt toegang tot het stadhuis zorgvuldig georganiseerd, bijvoorbeeld via afspraken en toegangscontrole, zodat iedereen welkom is terwijl veiligheid en continuïteit van de dienstverlening zijn gewaarborgd. Het voldoen aan wettelijke eisen betekent niet dat we niet open en democratisch zijn en dat er geen sprake is van goede dienstverlening.

2. Op 8 februari 2011 heeft de gemeenteraad unaniem een amendement aangenomen waarin de toegang van de raadsleden tot het stadhuis zeven dagen 24 uur wordt gegarandeerd. Bent u op de hoogte van dit amendement en zijn er andere documenten die sindsdien door de gemeenteraad van Almelo zijn aangenomen die hierin verandering brengen?

Reactie

Aan het amendement is opvolging gegeven bij de bouw van dit stadhuis, in de technische uitvoering. Zoals in de eerste vraag al is benoemd, laat de wetgever dat inmiddels niet meer toe. Een wijziging van de toegang is daarmee niet onlogisch.

3. Toegankelijkheid van het stadhuis was jarenlang één van de belangrijkste punten. We hebben allerlei instanties en personen de mogelijkheid gegeven om een ruimte in het stadhuis te huren. Zijn hier veranderingen in gekomen?

Reactie

Dit is onveranderd. Diverse instanties en personen hebben de mogelijkheid een ruimte in ons stadhuis te gebruiken. De AVG verplicht ons om de fysieke toegang tot werkzones waar persoonsgegevens aanwezig zijn te beperken tot functionarissen voor wie dit aantoonbaar noodzakelijk is voor de uitvoering van hun werkzaamheden. Dienstverlening voor onze inwoners op 1 plek is het belangrijkste, maar de voorwaarden waarbinnen dat gebeurt zijn onverkort van toepassing.

4. Bent u het met Lijst Çete eens dat dataveiligheid niet wordt bepaald door fysieke toegang tot het stadhuis?

Reactie

Fysieke toegang tot het stadhuis is zoals hierboven al benoemd een wettelijk verplicht onderdeel van een bredere aanpak van informatiebeveiliging, zoals ook benoemd in het rapport van de Rekenkamer wat door u is vastgesteld op 25 april 2025. De effectiviteit van maatregelen hangt sterk af van het gedrag van medewerkers, bestuurders en raadsleden. Tegelijkertijd kan onvoldoende ondersteuning via techniek of organisatie juist kwetsbaarheden creëren. Daarom treffen we deze maatregelen, mede vanuit wettelijke verplichtingen.

5. In beide memo's wordt gerefereerd naar rijksbeleid waarin wordt gesteld dat veiligheid en privacy steeds belangrijker worden. Mogen wij als gemeenteraad deze documenten inzien en benoemt de rijksoverheid het beperken van toegang van raadsleden specifiek als maatregel die de veiligheid van data en privacy van personen beschermen?

Reactie

Overheden moeten voldoen aan de AVG, de Cyberbeveiligingswet en de BIO. Dit betekent dat we informatie en persoonsgegevens zorgvuldig en aantoonbaar beschermen, digitale dreigingen beheersen en informatiebeveiliging structureel borgen. Dat vraagt niet alleen om techniek, maar ook om duidelijke verantwoordelijkheden, processen en toezicht, zodat de continuïteit van dienstverlening en het vertrouwen van inwoners en partners behouden blijven. Voor de toegang geldt het uitgangspunt zoals dat ook onder het antwoord op vraag 3 is verwoord.

6. Bent u op de hoogte dat vorige colleges en gemeenteraden de informele omgang van raadsleden, collegeleden en ambtenaren wensten te bevorderen om daarmee de formele middelen zoals mondelinge en schriftelijke vragen en politieke beraden te verminderen waarmee dit financiële middelen, tijd en energie zou besparen. Daarin werd er juist aangeraden om bij een bakje koffie aan de koffieautomaat even informeel met elkaar in gesprek te gaan. Hoe ziet u dit in het licht van de huidige beperkingen?

Reactie

Zowel het formele als informele gesprek kan plaatsvinden in ons stadhuis. Het contact met ambtenaren en/of collegeleden kan ook plaatsvinden rondom de raadsvergadering. De wijze waarop we het nu ingeregeld hebben doet daar niets aan af.

7. Bent u het met ons eens dat de slogan "Huis voor onze stad" die in de centrale hal van het stadhuis te zien is niet past bij de nu ingestelde beperkingen?

Reactie

Nee. Het stadhuis blijft een gastvrije plek voor iedereen. Iedereen is welkom op uitnodiging of op afspraak. De maatregelen zijn bedoeld om, vanuit de wettelijke verplichtingen waar we aan moeten voldoen, een verantwoorde balans te houden tussen openheid en veiligheid. Vanuit dat perspectief blijft *Huis van onze stad* als principe onverminderd van kracht, ook als dat aangepaste vormen van toegang vraagt.

8. Bent u het met ons eens dat gekozen volksvertegenwoordigers die het hoogste

bestuursorgaan van de gemeente Almelo vormen, niet zonder tekst en uitleg zomaar beperkingen mogen worden opgelegd?

Reactie

Zoals in het raadsdebat van 27 januari jongstleden is aangegeven, doet de wijze waarop dit is gecommuniceerd geen recht aan de verwachtingen die u redelijkerwijs van ons mag hebben.

9. Zijn er voorbeelden te noemen van incidenten op het gebied van fysieke toegang waarbij raadsleden betrokken waren en waarin de veiligheid van personeel of gegevens (data) in het geding was?

Reactie

Ja, er doen zich af en toe incidenten voor, maar die zijn geen aanleiding om opnieuw te kijken naar het toegangsbeleid.

10. Zijn er voorbeelden te noemen van incidenten waarbij 'indringers' door gemeenteraadsleden bewust of onbewust toegang is verleend tot het stadhuis?

Reactie

Ja, er doen zich af en toe incidenten voor.

11. Bent u zich ervan bewust dat voor een volksvertegenwoordiger de fysieke toegang tot het stadhuis ook een emotionele en principiële waarde heeft?

Reactie

Wanneer u aangeeft dat iets ten principale niet mag, dan spreekt u vanuit een principieel bezwaar. We hebben proberen aan te geven waar de wetgever ons toe verplicht. In hoeverre dat invloed heeft op uw principiële standpunt is uw eigen afweging.

12. Is het niet ironisch dat een gemeente die jarenlang investeert in de verbetering van de communicatie naar haar inwoners het niet eens is gelukt om haar eigen bestuur op de hoogte te brengen van een wijziging die hen direct raakt en belemmert in hun functie?

Reactie

Zie het antwoord op vraag 8. Er zijn beperkingen geweest, die inmiddels zijn weggenomen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. Dijkstra

R.T.A. Korteland

Collegevoorstel

Onderwerp	Voortzetten hoger beroepsprocedure tegen uitspraak rechtbank inzake het Stadstheater
Eenheid/team	Algemeen Bestuur
Zaakkenmerk	Z/25/236979
Documentkenmerk	D/26/838057
Vertrouwelijkheid	Niet openbaar
Portefeuillehouder	G.J. Overmeen-Bakhuis
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Op 10 december 2025 heeft de rechtbank Overijssel het beroep van Stadstheater Almelo B.V. tegen de beslissing op bezwaar van de gemeenteraad d.d. 18 december 2024 gegrond verklaard,

waarbij eveneens het raadsbesluit van 27 februari 2024 is herroepen. Op 13 januari 2026 heeft het college besloten om tegen deze uitspraak op nader aan te voeren gronden (pro forma) hoger

beroep in te stellen. De gemeenteraad is hierover met een raadsbrief geïnformeerd. Door het indienen van pro forma hoger beroep is de termijn voor het instellen van hoger beroep veilig gesteld

en kunnen de nadere gronden van het hoger beroep later worden ingediend, zodat een gedegen hoger beroepschrift kan worden opgesteld. De gronden van het hoger beroepschrift dienen

uiterlijk 17 februari 2026 ingediend te worden bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het college heeft besloten om de raad voor te stellen het college de opdracht te geven om

de hoger beroepsprocedure tegen de uitspraak van de rechtbank over het Stadstheater Almelo B.V. bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voort te zetten.

Voorgesteld besluit

De raad voor te stellen:

1. Het college de opdracht te geven:

De hoger beroepsprocedure tegen de uitspraak van de rechtbank over het Stadstheater Almelo B.V. bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voort te zetten.

Inleiding

De afgelopen periode heeft het dossier rond het Stadstheater veel aandacht gevraagd van zowel het college, uw raad als van het Stadstheater zelf. Op 27 februari 2024 heeft de raad het geamendeerde (kaderstellende) besluit genomen inzake het Stadstheater. Tegen dit raadsbesluit heeft het Stadstheater bezwaar gemaakt. Op 17 december 2024 heeft de raad beslist op het bezwaarschrift. Hiertegen heeft het Stadstheater beroep ingesteld. Wij begrijpen dat deze juridische procedure impact heeft op alle betrokken partijen. Besluiten over een voorziening die zo belangrijk is voor de stad, raken niet alleen aan beleid en regelgeving, maar ook aan ambities, belangen en verwachtingen.

Op 10 december 2025 heeft de rechtbank uitspraak gedaan. Dat vraagt om een aantal te nemen vervolgstappen. Wij vinden het belangrijk om zo transparant als mogelijk te zijn over de keuzes die het college, naar aanleiding van deze uitspraak, maakt en over wat dit betekent voor het vervolg.

Het instellen van pro forma hoger beroep is gedaan om zorgvuldig naar de uitspraak te kunnen kijken en voldoende tijd te hebben om de gronden voor het hoger beroep goed te formuleren. De gronden van het hoger beroepschrift dienen uiterlijk 17 februari 2026 ingediend te worden bij de Raad van State. Zoals eerder aangegeven willen wij u ook in deze fase duidelijk en tijdig betrekken.

Hoewel het ongebruikelijk is om processtukken integraal te delen, achten wij het in dit specifieke dossier belangrijk om u volledig mee te nemen in de juridische stappen die worden gezet. Tegelijkertijd blijven wij aandacht houden voor de privacy- en procesbelangen die in dergelijke procedures een rol spelen.

Wij blijven ons inzetten voor een zorgvuldige en transparante aanpak, in het besef dat het onderwerp voor velen van grote waarde is. Uiteraard wordt uw raad op de hoogte gehouden van de verdere ontwikkelingen in de procedure.

Beoogd effect

Het voortzetten van de hoger beroepsprocedure door het college in lijn met het bestreden besluit dat is genomen door de raad.

Argumenten voor

1.1 Er zijn voldoende gronden om in hoger beroep te gaan

In het ingediende hoger beroepschrift staan de gronden opgenomen om in hoger beroep te gaan. De belangrijkste gronden voor het indienen van hoger beroep zijn, dat het procesbelang van het Stadstheater ontbreekt en dat het raadsbesluit geen besluit betreft in de zin van artikel 1.3, eerste lid Awb omdat het niet op rechtsgevolg was gericht.

1.2 Het instellen van hoger beroep is in lijn met het raadsbesluit van 27 februari 2024 en het raadsbesluit inzake de beslissing op bezwaar d.d. 17 december 2024

De uitspraak van de rechtbank is nog niet onherroepelijk. Het instellen van hoger beroep door het college is in lijn met de eerder door de gemeenteraad genomen besluiten. Door pro forma hoger beroep in te stellen is de termijn voor het instellen van hoger beroep veilig gesteld en was

er gelegenheid om een gedegen beroepschrift op te stellen. In het hoger beroepschrift zijn de beroepsgronden opgenomen die tot de conclusie leiden dat het raadsbesluit van 27 februari 2024 niet vernietigd had dienen te worden en in stand kan blijven.

1.3 Op grond van artikel 160, eerste lid, sub e Gemeentewet is het college bevoegd om in hoger beroep te gaan tenzij de raad, voor zover het de raad aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist

In de Gemeentewet is bepaald dat het college het bevoegd orgaan is om in hoger beroep te gaan. Het college voert de hoger beroepsprocedure daarna ook uit, dat wil zeggen dat het college deze zelfstandig doorloopt. De raad kan evenwel aangeven zelf over een rechtsgeding te willen besluiten. Dit betekent dat de raad zou kunnen besluiten om het hoger beroep niet voort te zetten. Met dit voorstel wordt de gemeenteraad die gelegenheid, conform de Gemeentewet, geboden.

1.4 Het is nog mogelijk om het hoger beroep in te trekken

Tot aan de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, is het mogelijk om het hoger beroep in te trekken. Zoals altijd in (hoger) beroepsprocedures staat het partijen vrij om met elkaar in overleg te treden.

Kanttekeningen

1.1 Het niet voortzetten van de hoger beroepsprocedure is niet in lijn met de toe nu genomen raadsbesluiten

De rechtbank heeft het beroep van het Stadstheater gegrond verklaard. Daarmee heeft de rechtbank geoordeeld dat het raadsbesluit van 27 februari 2024 gericht was op een rechtsgevolg en een beslissing was op de aanvragen voor subsidie door het Stadstheater. De lijn van de raad is tot nu geweest dat het raadsbesluit van 27 februari 2024 niet gericht was op een rechtsgevolg. Om de uitspraak van de rechtbank te bestrijden is het instellen van hoger beroep noodzakelijk. Als de raad nu beslist de procedure niet voort te zetten, komt de uitspraak van de rechtbank vast te staan. Daarmee wijkt de raad af van het eerder ingenomen standpunt dat het raadsbesluit van 27 februari 2024 niet op enig rechtsgevolg was gericht. Een tweede gevolg is dat met het vaststaan van de uitspraak van de rechtbank, ook vaststaat dat het besluit van 27 februari 2024 onrechtmatig is geweest. De raad was immers niet bevoegd om te beslissen op de aanvragen voor subsidie door het Stadstheater en aldus rechtsgevolgen tot stand te brengen. Een onrechtmatig besluit levert in beginsel een schadetitel op voor het Stadstheater.

Kosten, opbrengsten en dekking

De advocaatkosten aan de zijde van de gemeente kunnen gedekt worden uit het budget 'algemene advieskosten' deelprojectnummer E6040151.

Uitvoering

Na besluit van uw college wordt (de definitieve versie van) het beroepschrift uiterlijk 17 februari 2026 ingediend. Zodra deze beschikbaar is, wordt deze aan uw college verstrekt en aan het raadsvoorstel toegevoegd.

Bijlage(n)

- Raadsvoorstel (D/26/842362)

Procesinformatie*Intern overleg*

Het voorstel is afgestemd met concernjuristen, bestuursadvies en de betrokken stadsadvocaten.

Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel is afgestemd met de portefeuillehouder.

Directie-advies

N.v.t.

Communicatie over het besluit

Regulier.

AANTEKENEN

Afdeling bestuursrechtspraak
Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Datum
12.02.2026
Ons kenmerk
24027
Uw kenmerk
202600186/1/A2
Pagina's
12
Bijlagen
1

Hoogedelstreng College,

Op 20 januari 2026 heeft u mij de ontvangst bevestigd van het hoger beroepschrift dat ik indiende namens de raad van de gemeente Almelo tegen de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 10 december 2025. Daarbij verzocht u mij de gronden van het hoger beroep aan te vullen voor 17 februari 2026.

Hierbij ontvangt u de gronden van het hoger beroep, waarbij de volgende opbouw wordt gehanteerd:

1. Achtergrond
2. Omvang van het geschil in hoger beroep
3. Gronden van hoger beroep
4. Conclusie

Hier en daar wordt verwezen naar stukken die onderdeel uitmaken van het procesdossier. De raad gaat ervan uit dat de rechtbank het procesdossier aan Uw Afdeling heeft gestuurd. Bij deze gronden van het hoger beroep zijn die stukken dan ook niet opnieuw toegevoegd.

1. Achtergrond

Deze zaak heeft (kort samengevat) betrekking op het volgende.

Eiseres in eerste aanleg is Stadstheater Almelo B.V. (hierna: '**het Stadstheater**'), die onderdeel uitmaakt van een concern van bedrijven en in private handen is. Voor meer inzicht in de juridische structuur van het Stadstheater wordt verwezen naar bijlage 3 bij het collegevoorstel d.d. 30 januari 2024 ten behoeve van de raadsvergadering d.d. 27 februari 2024.

Het vastgoed van het Stadstheater is geen publiek eigendom van de gemeente, maar is privé-eigendom van Exploitatiemaatschappij Hammink Almelo B.V., welke B.V. onderdeel uitmaakt van de hiervoor bedoelde juridische structuur.

Het Stadstheater exploiteerde vanaf 1987 zijn theater in Almelo. Vanwege de elementen "kunst en cultuur" die aan een theaterfunctie verbonden zijn, was de gemeente bereid om ter ondersteuning een subsidie te verlenen. Vanaf 2017 betrof dat een jaarlijkse budgetsubsidie van gemiddeld € 550.000,--. Het Stadstheater vroeg die subsidie aan bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Almelo (hierna: 'het college') en het college besliste op die aanvragen.

In juli 2022 heeft het Stadstheater zijn Meerjarenbeleidplan 2022-2034 aan de gemeente verzonden. Daarin heeft het Stadstheater, voor zover hier van belang, het volgende gesteld:

Het gaat niet goed met het Stadstheater Almelo. Al vele jaren is de exploitatie van het theater verliesgevend. De directie heeft zich eind 2021 tot de gemeente Almelo gewend en aangegeven dat zij zich bij voortzetting van de huidige situatie gedwongen ziet het theater op korte termijn te sluiten.

En verderop:

Korte terugblik

Het Stadstheater kijkt terug op een moeilijke tijd. Met een niet-toereikende subsidie heeft de theaterorganisatie er alles aan gedaan om het hoofd boven water te houden. Dat is voor wat betreft het programmeren van voorstellingen in ieder geval gelukt, onder meer dankzij de hoge gunfactor die het theater in de afgelopen tientallen jaren heeft opgebouwd, niet alleen

bij bezoekers in de stad en regio, maar ook bij theaterproducenten en artiesten. Het Stadstheater is een populair theater. Daardoor – en door slim en zuinig werken – konden ondanks financiële krapte mooie producties geprogrammeerd worden. Maar al die jaren was er geld tekort. Het Theaterhotel, onder één dak met het Stadstheater, heeft jarenlang fors moeten bijleggen. Dat dat gebeurd is, geeft blijk van een bijzonder warm hart voor het theater. Maar nu, na de coronacrisis, gaat dat niet meer. De koek is zozegegd op. Het Theaterhotel, gerund door zelfstandig ondernemers die keihard moeten werken voor iedere euro, lijdt eronder en heeft nu zélf last van onderhouds-achterstanden. De huidige situatie is schrijnend; als niet op korte termijn uitzicht komt op een oplossing voor de lange termijn, zal het Stadstheater haar deuren moeten sluiten.

Het Stadstheater had dus al voor zichzelf besloten te stoppen met de exploitatie, maar wilde eerst nog verkennen of de gemeente bereid zou zijn substantiële investeringen te doen. Vervolgens zijn daarover gesprekken tussen het Stadstheater en de gemeente gevoerd. In die gesprekken heeft het Stadstheater willen verkennen of er ruimte bestaat om de jaarlijkse (budget)subsidie te verhogen en om een extra (incidentele) subsidie voor het vastgoed toe te kennen. Ook is gesproken over andere opties, zoals het verstrekken van een (renteloze) geldlening aan Stadstheater en/of dat de gemeente als investeerder voor minimaal 51% eigenaar wordt van het vastgoed van het Stadstheater, aangezien het renoveren van het Stadstheater meer dan € 11 miljoen zou kosten.

Naar aanleiding van het overleg en de besproken oplossingsrichtingen, waarover geen overeenstemming was bereikt, heeft het college drie scenario's uitgewerkt. Voor al deze scenario's geldt dat hiervoor budget beschikbaar zou moeten worden gesteld.

Aangezien het al dan niet beschikbaar stellen van budget op de gemeentebegroting het budgetrecht van de raad betreft, heeft het college zich tot de raad gewend om politiek te

verkennen in hoeverre het beschikbaar stellen van budget op de gemeentebegroting mogelijk is.

Het voorgaande blijkt ook uit het collegevoorstel van 30 januari 2024, waarin staat:

“Al geruime tijd zijn het Stads theater en de gemeente Almelo met elkaar in gesprek over het verzoek van het Stads theater. In deze gesprekken zijn een aantal oplossingsrichtingen besproken, helaas hebben de gesprekken niet tot overeenstemming geleid. Vanwege de kaderstellende rol en het budgetrecht van de gemeenteraad legt het college drie scenario's voor en wordt er een besluit gevraagd aan de gemeenteraad. Het besluit zal de basis vormen voor het finale gesprek met het Stads theater.”

Alle drie de scenario's waren verkennend van aard en waren voorwaardelijk. Zo staat in elk scenario bijvoorbeeld beschreven dat nog beoordeeld moet worden of sprake zou zijn van ontoelaatbare staatssteun.

Met het collegevoorstel zijn nadrukkelijk geen formele subsidieaanvragen van het Stads theater aan de raad voorgelegd. Daarentegen moet het voorstel worden geplaatst in de staatsrechtelijke bevoegdheidsverdeling tussen raad en college, zoals dat volgt uit het stelsel van de Gemeentewet. De raad is immers wettelijk belast met controle van het college en het college is verantwoording verschuldigd aan de raad over het door het college gevoerde bestuur ex art. 169 van de Gemeentewet. De raad als democratisch gekozen orgaan geniet bovendien het primaat van de politiek en heeft de bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen op de gemeentebegroting, waarbij de raad beleidsmatige keuzes kan maken aangaande de vraag welke maatschappelijke effecten de raad wil bereiken, welke voorzieningen, op welk niveau en welke prioriteiten daarbij gelden. Dat is het budgetrecht van de raad ex art. 189 van de Gemeentewet.

In dat kader, en derhalve uitsluitend in die interne verhouding tussen het college en de raad, is het college – zoals dat te doen gebruikelijk is – in overleg getreden met de raad om te peilen welke eventuele oplossingsrichtingen aanvaardbaar zijn en voor welke eventuele oplossingen de raad bereid is financiële middelen beschikbaar te stellen op de gemeentebegroting. Daarbij heeft het college verkennend aldus drie scenario's aan de raad voorgelegd met steeds diverse bedragen, uitgangspunten en voorwaarden, zoals bijvoorbeeld het al dan niet verwerven van een eigendoms- dan wel zeggenschapspositie van minimaal 51% in het vastgoed van het Stads theater of juist daarvan afzien.

Op 27 februari 2024 heeft de raad vergaderd over dit onderwerp en op het voorstel van het college besloten. Gebruikmakend van zijn autonome bevoegdheid heeft de raad de voorgestelde scenario's afgewezen. Daarbij heeft de raad bij wijze van amendement besloten tot een vierde, van het collegevoorstel afwijkend, scenario. In dit scenario kiest de raad om geen (aanvullende) financiële middelen beschikbaar te stellen en dus geen middelen voor (a) een verhoogde budgetsubsidie over het jaar 2022, (b) een verhoogde budgetsubsidie over het jaar 2023, (c) een (extra) aanvullende incidentele subsidie ter overbrugging van het jaar 2024, (d) een incidentele subsidie ter overbrugging van het jaar 2025, (e) een investeringssubsidie ten behoeve van de renovatie en (f) het voor een theaterfunctie in de begroting een bedrag op te nemen (vanaf 2024) in een cultuurfonds ten behoeve van een nieuwe, toekomstige en nader te bepalen theaterfunctie.

Na de raadsvergadering van 27 februari 2024 heeft het Stads theater besloten om niet meer open te gaan, zoals het Stads theater al eerder had aangekondigd in het Meerjarenbeleidsplan (zie hiervoor). Bij brief van 28 maart 2024 heeft het college het Stads theater geïnformeerd dat

de raad heeft besloten om geen aanvullende financiële middelen beschikbaar te stellen op de begroting. Het college maakte daarin duidelijk dat nog besluiten op de subsidieaanvragen zullen worden genomen. Het college schreef daarover aan het Stadstheater het volgende:

“Voor wat betreft de besluiten inzake de budgetsubsidies zullen conform het reguliere proces van toekenning, verantwoording en vaststelling, de benodigde (vervolg)besluiten worden genomen. U ontvangt daarvan dus nog een aantal brieven van ons.”

Deze aangekondigde besluitvorming ontving het Stadstheater in het najaar. Op 22 oktober 2024 heeft het college aan het Stadstheater een voornemen tot afwijzing van de verzochte subsidies verzonden. In reactie daarop is door het Stadstheater op 10 december 2024 een zienswijze ingediend. Op 4 maart 2025 heeft het college de aanvragen van het Stadstheater afgewezen. Daartegen heeft het Stadstheater bezwaar gemaakt en na ongegrondverklaring daarvan, heeft het Stadstheater tegen die beslissing op bezwaar beroep ingesteld. Dit beroep is op dit moment nog aanhangig bij de rechtbank. Aan de afwijzingen heeft het college ten grondslag gelegd (kort weergegeven) dat de activiteiten waarvoor de subsidie is aangevraagd, namelijk exploiteren van een theater, duidelijk niet zullen worden verricht. Het Stadstheater had immers (zie hiervoor) zelf besloten te stoppen met de exploitatie. Bovendien is onvoldoende duidelijk geworden dat in dat geval geen sprake is van onaanvaardbare staatssteun.

Het Stadstheater had ondertussen ook bezwaar gemaakt tegen het raadsbesluit van 27 februari 2024. Dat bezwaar is op 18 december 2024 door de raad niet-ontvankelijk verklaard, nu geen sprake is van een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: ‘Awb’). Het Stadstheater heeft tegen die beslissing op bezwaar beroep ingesteld.

Bij de thans bestreden uitspraak heeft de rechtbank het beroep gegrond verklaard en daartegen is de raad bij Uw Afdeling opgekomen.

2. Omvang van het geschil in hoger beroep

De raad kan zich vinden in de rechtsoverwegingen 1, 3, 5, 9, 10, 12 en 17 van de bestreden uitspraak, zodat die overwegingen niet ter beoordeling voorliggen.

Waar de raad zich niet mee kan verenigen zijn alle overige overwegingen, die besloten liggen in rechtsoverwegingen 2, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 16, 18 tot en met 28, zodat het hoger beroep dan ook in het bijzonder tegen die overwegingen is gericht.

De raad zal zijn gronden van het hoger beroep in het navolgende verwoorden en toelichten. Nu in eerste aanleg bij de rechtbank al een uitvoerige uitwisseling van standpunten heeft plaatsgevonden, wordt niet alles herhaald, maar wordt geconcentreerd op de kern van de zaak.

3. Gronden van hoger beroep

De rechtbank overweegt (kort samengevat):

- (A) dat zij in de vraag of het Stadstheater een civiele vordering heeft jegens de raad aanleiding ziet om een procesbelang aan te nemen;

- (B) dat de raad bedoeld heeft op de subsidieaanvragen van het Stadstheater te besluiten zodat het raadsbesluit als een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb moet worden aangemerkt; en (in het verlengde hiervan);
- (C) dat de raad onbevoegd zou zijn om het raadsbesluit van 27 februari 2024 te nemen en om die reden het besluit zou moeten worden herroepen.

Door aldus te oordelen heeft de rechtbank ofwel blijk gegeven van een onjuiste lezing van de gedingstukken, nu deze niet de door de rechtbank getrokken conclusies toelaten, ofwel is de rechtbank ten onrechte voorbij gegaan aan de voorliggende feiten te dier zake.

Het oordeel van de rechtbank geeft bovendien blijk van een onjuiste rechtsopvatting, dan wel is het oordeel dienaangaande ondeugdelijk gemotiveerd. Dat geldt voor alle hiervoor genoemde onderdelen. In alle gevallen resulteert dat dan ook tot vernietiging van de bestreden uitspraak. Hierna wordt dit per onderdeel nader toegelicht.

A) Procesbelang Stadstheater ontbreekt

Anders dan de rechtbank heeft geoordeeld, heeft het Stadstheater geen, dan wel onvoldoende procesbelang bij het beroep tegen het raadsbesluit. De redenering daartoe van de rechtbank is onjuist. Zo overweegt de rechtbank:

“16. Alleen al in de vraag of het Stadstheater een civiele vordering heeft jegens de raad vanwege een onrechtmatig raadsbesluit ziet de rechtbank aanleiding om procesbelang bij het Stadstheater aan te nemen. Daarbij is van belang dat voor de vraag of het Stadstheater tegen de raad een vordering kan instellen voor de schade die is geleden als gevolg van een onbevoegd en daarom onrechtmatig genomen besluit op haar aanvragen, een inhoudelijke beoordeling van het raadsbesluit nodig is.”

Bij de vraag of er sprake is van een procesbelang hanteert uw Afdeling (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 19 juni 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2508) het volgende toetsings- en beoordelingskader:

“7. Procesbelang is het belang dat een appellant heeft bij de uitkomst van een procedure. Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling, bijvoorbeeld haar uitspraak van 29 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:291, heeft een partij procesbelang bij een oordeel over zijn (hoger) beroep als komt vast te staan dat die partij een reëel en actueel belang heeft bij het gelijk. Daarbij gaat het erom of het doel dat de appellant voor ogen staat, met het rechtsmiddel kan worden bereikt en voor de appellant van feitelijke betekenis is. In beginsel heeft de appellant die opkomt tegen een besluit, procesbelang bij een beoordeling van zijn bezwaar of beroep, tenzij vast komt te staan dat ieder belang bij de procedure ontbreekt of is komen te vervallen.”

Het doel dat de betrokkene voor ogen staat, moet aldus met het rechtsmiddel kunnen worden bereikt en moet van feitelijke betekenis zijn. Namens de raad is in beroep betoogd dat hiervan geen sprake is. Als het doel hervatting van de subsidie is, dan kan dat doel niet worden bereikt in deze procedure. Daarvoor dienen de rechtsmiddelen tegen de besluiten van het college waarbij de aanvragen zijn afgewezen.

Door de rechtbank is procesbelang aangenomen vanwege de mogelijke schadevergoeding die het Stadstheater zou kunnen verzoeken. Voor een dergelijk procesbelang hanteert uw

Afdeling (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 12 juni 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2397) het volgende toetsings- en beoordelingskader:

“9.1 Procesbelang kan bij een inhoudelijke beoordeling van het bezwaar bestaan als de bezwaarmaker stelt dat hij schade heeft geleden als gevolg van het bestreden besluit en hij tot op zekere hoogte aannemelijk maakt dat hij de schade daadwerkelijk en als gevolg van het besluit heeft geleden. Aan de vraag of er een causaal verband is, gaat de vraag vooraf of er sprake van schade is.”

Aan de hand van dit toetsings- en beoordelingskader is het onbegrijpelijk dat de rechtbank procesbelang heeft aangenomen. Dit wordt als volgt toegelicht:

- (1) In de eerste plaats heeft het Stads theater in het geheel niet aannemelijk gemaakt dát er schade is geleden en wat de hoogte van eventuele schade dan zou zijn.
- (2) Door het Stads theater is bovendien niet aannemelijk gemaakt dat eventuele schade is geleden ten gevolge van het besluit van de raad. Het procesdossier biedt daarentegen aanknopingspunten dat, áls er al schade zou zijn, die schade niet het rechtstreekse gevolg is van het raadsbesluit (maar daarvoor en los daarvan al is geleden). Zo heeft het Stads theater reeds in zijn Meerjarenbeleidsplan 2022-2034 van juli 2022 aan de gemeente laten weten dat de exploitatie van het theater al jaren verlieslatend is, dat “de koek op is” en dat het Stads theater heeft besloten om de exploitatie te stoppen en zijn deuren te sluiten, tenzij de gemeente bereid zou zijn substantiële investeringen te plegen. Het Stads theater produceerde dit Meerjarenbeleidsplan ruim vóór het raadsbesluit van 27 februari 2024.
- (3) Aan dit alles moet nog worden toegevoegd dat het Stads theater na het besluit van de raad zelf heeft aangegeven de activiteiten niet meer te gaan ontplooien. Het Stads theater heeft daarbij niet de besluitvorming van het college op zijn subsidieaanvragen afgewacht.
- (4) Met het besluit van de raad is de subsidieverlening niet gestaakt. Dat laatste is pas gebeurd met de besluiten die het college later heeft genomen op de aanvragen om subsidie van het Stads theater. Daarbij heeft het college de aanvragen zelfstandig beoordeeld op basis van de weigeringsgronden die uit de Awb en de subsidieverordening voortvloeien. Het college heeft uiteindelijk afwijzend besloten vanwege het feit dat het Stads theater de exploitatie zelf heeft gestaakt en de activiteiten niet meer worden verricht, zodat zich de weigeringsgrond van artikel 4:35 van de Awb voordoet.
- (5) Tot slot wordt opgemerkt dat, indien het Stads theater meent dat zij ten onrechte geen subsidie meer verleend krijgt, dit in de procedure tegen de besluiten van het college tot weigering van de aanvragen naar voren kan en moet worden gebracht (hetgeen het Stads theater overigens in die procedures ook heeft gedaan). Nu vaststaat dat het college op 4 maart 2025 formele besluiten heeft genomen waarmee de subsidieaanvragen zijn afgewezen, kan en moet het Stads theater de rechtmatigheid van die weigering in de procedure tegen die collegebesluiten aanvechten. Dat heeft het Stads theater ook gedaan en een procedure daarover loopt bij de rechtbank. Een oordeel van de bestuursrechter over een beweerdelijk (onbevoegde) raadsbesluit voegt dan ook niets toe aan de rechtspositie van het Stads theater. De rechtbank creëert met haar uitspraak een situatie waarin twee parallelle procedures worden gevoerd over feitelijk dezelfde kwestie.

De rechtbank heeft al het voorgaande miskend en heeft ten onrechte aangenomen dat er sprake is van procesbelang aan de zijde van het Stadstheater. De uitspraak kan reeds hierom niet in stand blijven.

B) Geen beslissing op subsidieaanvragen en daarom geen besluit ex artikel 1:3 Awb

In onder meer rechtsoverwegingen 21 en 24 oordeelt de rechtbank dat de raad heeft beslist c.q. beoogd te beslissen op de concrete subsidieaanvragen van het Stadstheater en dat de raad niet daartoe bevoegd was. Dit oordeel van de rechtbank is onjuist.

Zoals bij de achtergronden van deze zaak is uiteengezet, heeft het Stadstheater al in 2022 aan de gemeente laten weten dat de exploitatie niet langer kansrijk is en het Stadstheater de deuren zal (moeten) sluiten, tenzij de gemeente bereid zou zijn om substantiële investeringen te plegen (meer dan 10 miljoen euro). Vervolgens zijn daarover verkennende gesprekken gevoerd. In die gesprekken heeft het Stadstheater willen verkennen of er ruimte bestaat om onder andere de jaarlijkse (budget)subsidie te verhogen en het toekennen van een extra (incidentele) subsidie voor het vastgoed. Daarnaast zijn verkennende gesprekken gevoerd over diverse andere opties, zoals het al dan niet verstrekken van een (renteloze) geldlening aan Stadstheater en/of dat de gemeente als investeerder voor minimaal 51% eigenaar wordt van het vastgoed van het Stadstheater. Die gesprekken en oplossingsrichtingen hebben echter niet tot overeenstemming geleid.

Vervolgens heeft het college zich tot de raad gewend om politiek te verkennen in hoeverre het beschikbaar stellen van budget op de gemeentebegroting mogelijk is, omdat de raad een kaderstellende rol en budgetrecht heeft. Het college heeft verkennend drie scenario's aan de raad voorgelegd met steeds diverse bedragen, uitgangspunten en voorwaarden om te peilen welke eventuele oplossingsrichtingen aanvaardbaar zouden kunnen zijn en voor welke eventuele oplossingen de raad bereid is financiële middelen beschikbaar te stellen op de gemeentebegroting. Uitsluitend in die interne verhouding tussen college en raad is het raadsbesluit van 27 februari 2024 genomen. Een raad kan en mag in een dergelijke situatie een voorstel van het college afwijzen, zoals hier ook is gebeurd (vgl. ABRvS 24 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3486).

Voordat het college scenario's aan de raad voorlegde, waren er bij het college subsidieaanvragen ingediend door het Stadstheater. Maar dat betekent niet dat het college bedoeld heeft die concrete subsidieaanvragen aan de raad voor te leggen. En het betekent óók niet dat de raad heeft beoogd op die aanvragen een besluit te nemen.

Dat in het door de raad bij wijze van amendement gekozen vierde scenario over aanvragen van het Stadstheater wordt gesproken, doet hieraan niet af. Temeer niet nu die bewoordingen ook zijn gebruikt in het voorstel dat het college aan de raad heeft gedaan.

Reeds uit het voorgaande vloeit voort dat de rechtbank onjuiste conclusies heeft getrokken en dat daaruit een onjuist oordeel is voortgevloeid.

Bij haar oordeel dat er toch sprake is van een besluit ex artikel 1:3, eerste lid, van de Awb acht de rechtbank van belang dat (i) voor de rechtbank de gang van zaken niet te rijmen zou zijn met een raad die geen bevoegdheid pretendeerde te hebben (rechtsoverweging 20) en (ii) met het raadsbesluit beslist is over een concreet geval over de verstrekking van subsidie, hetgeen een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb oplevert (rechtsoverweging 21). Bij (i) overweegt de rechtbank verder nog dat bij de interpretatie van het raadsbesluit geen gewicht toekomt aan het voorstel van het college aan de raad en het verslag van de raadsvergadering (rechtsoverweging 22). Met geen van deze overwegingen kan de raad zich verenigen. Dat wordt hierna verder toegelicht.

Allereerst is het voorstel van het college aan de raad nog altijd essentieel, ook al heeft de raad op 27 februari 2024 voor een scenario gekozen dat daarin niet voorkwam. De rechtbank overweegt dat de raad het voorstel van het college naast zich heeft neergelegd. Dat de raad een ander scenario kiest dan aan de raad voorgelegd is, betekent echter niet (zoals uit de overweging van de rechtbank voortvloeit) dat geen betekenis toekomt aan het voorstel. Anders dan de rechtbank doet voorkomen, is het raadsbesluit niet hetzelfde als het amendement. Het raadsbesluit van 27 februari 2024 is 9 pagina's in omvang. Op de eerste pagina staat de tekst vermeld zoals door de rechtbank in rechtsoverweging 5 is overgenomen. De overige 8 pagina's betreffen het volledige voorstel zoals dat door het college aan de raad is voorgelegd. Als **bijlage 1** wordt een afschrift van het gepubliceerde raadsbesluit bijgevoegd. Door dit voorstel onderdeel te maken van het besluit, heeft de raad aangegeven dat het besluit van 27 februari 2024 samenhangt met het voorstel zoals gedaan door het college en dat dit voorstel onderdeel is van het genomen besluit.

Nu het raadsvoorstel onderdeel is van het raadsbesluit moet dit besluit worden gezien in de context van het raadsvoorstel, waarin aan de raad vanuit de kaderstellende rol en het budgetrecht om een beslissing werd gevraagd. Het raadsvoorstel hield nadrukkelijk niet in dat de raad werd gevraagd om te beslissen op de aanvragen van het Stadstheater. Dit blijkt niet alleen uit de eerder vermelde kaderstellende rol en het budgetrecht van de raad, maar blijkt ook nadrukkelijk uit onder meer het volgende:

- i. Elk scenario is vermeld onder het voorbehoud van – kort gezegd – staatssteun. Na een keuze van de raad voor een bepaald scenario, zou derhalve minimaal nog een toets hierop moeten worden verricht, voordat daarover besloten kon worden. Hieruit volgt dat de uitvoeringsbesluiten nog nodig waren.
- ii. Onder 'beoogd effect' staat vermeld dat met het raadsbesluit 'duidelijkheid kan worden geboden richting het Stadstheater over de diverse ingediende verzoeken' en 'een finaal gesprek' kan worden gevoerd.
- iii. Onder 'Argumenten voor' staat onder 1.1 vermeld dat het besluit voor een scenario 'de basis vormt voor een concrete uitwerking van een oplossing'.
- iv. Onder 'Kanttekeningen' staat onder 1.3 vermeld dat na het nemen van een besluit door de raad een oplossing nog niet klaar ligt.

- v. Onder 'Vervolg' staat vermeld dat het (gekozen) scenario dient te worden uitgewerkt en nog dient te worden bepaald op welke wijze de te maken afspraken kunnen worden vastgelegd. Definitieve besluitvorming volgt na het finale gesprek.

Uit deze passages blijkt duidelijk dat het college met het raadsvoorstel niet van de raad vroeg om te oordelen op de aanvragen voor subsidieverlening van Stadstheater. Er werd een richting van de raad gevraagd, géén rechtsgevolg.

De raad heeft met zijn besluit van 27 februari 2024 daarin ook geen verandering willen brengen, en heeft dus ook niet de bedoeling gehad om wél een rechtsgevolg tot stand te brengen. Dat blijkt ook nergens uit.

Door de rechtbank wordt in navolging van Stadstheater in dit kader veel waarde gehecht aan de letterlijke tekst van de eerste pagina van het raadsbesluit, maar daarmee miskent de rechtbank dat het besluit van de raad nog acht pagina's meer bevat die van belang zijn. Hieruit valt op geen enkele wijze af te leiden dat de raad een definitief besluit heeft willen nemen.

De passages uit de raadsvergadering die door Stadstheater naar voren zijn gebracht, maken dit niet anders. Sowieso betreffen dit transcripties van de mondelinge inbreng van individuele raadsleden. Dat betekent niet de opvatting van de meerderheid van de raad. Bovendien blijkt uit die passages op geen enkele manier dat de raad niet een richtinggevend besluit, maar een besluit met rechtsgevolg heeft willen geven. Daarnaast zijn er ook meerdere passages die juist op het tegendeel daarvan wijzen.

Uit het voorgaande volgt dat de rechtbank in rechtsoverweging 20 het raadsbesluit te beperkt in ogenschouw heeft genomen en de bedoeling van de raad (onjuist) heeft afgeleid uit slechts één pagina van het besluit van 27 februari 2024. Ook daarom kan de bestreden uitspraak niet in stand blijven.

De rechtbank gaat bovendien in rechtsoverweging 21 ten onrechte voorbij aan de mededeling van het college in de brief van 28 maart 2024 dat "de benodigde (vervolg)besluiten worden genomen". Ook dit laat zien dat het raadsbesluit voorbereidend en kaderstellend van aard was. Door het raadsbesluit gelijk te stellen aan de definitieve weigering, doorkruist de rechtbank de staatsrechtelijke verhoudingen binnen de gemeente. De rechtbank miskent het onderscheid tussen het budgetrecht van de raad (kaderstellend) en de bevoegdheid van het college tot subsidieverlening (uitvoerend). Ook hierom kan de bestreden uitspraak niet in stand blijven.

In rechtsoverwegingen 19 en 20 past de rechtbank de leer van de gepretendeerde bevoegdheid toe, onder verwijzing naar de uitspraak van uw Afdeling van 12 april 2006 (ECLI:NL:RVS:2006:AW1297). De rechtbank stelt dat de raad, hoewel onbevoegd, het rechtsgevolg wel heeft beoogd.

De rechtbank heeft deze jurisprudentie te ruim uitgelegd. Van een gepretendeerde bevoegdheid in de zin van voornoemde uitspraak van uw Afdeling is sprake wanneer een bestuursorgaan handelt *als ware het* het bevoegde orgaan. In casu heeft de raad niet gepretendeerd het college te zijn of de bevoegdheid van het college over te nemen. De raad heeft gehandeld in zijn eigen hoedanigheid als budgetautoriteit.

De raad heeft met de keuze voor Scenario D zijn eigen bevoegdheid uitgeoefend om financiële kaders te stellen. Dat de raad hierbij de term "besluit tot afwijzing" heeft gebruikt, moet in de context van de scenario-keuze worden gezien als het niet beschikbaar stellen van middelen. Een interne instructie of budgettaire weigering krijgt niet ineens extern rechtsgevolg enkel omdat de formulering die indruk zou kunnen wekken. De raad beoogde geen publiekrechtelijke rechtshandeling jegens het Stadstheater te verrichten, maar beoogde het college te binden aan een financieel kader. De rechtbank rekt het begrip 'gepretendeerde bevoegdheid' onaanvaardbaar op, waardoor elke budgettair besluit vatbaar zou worden voor bezwaar en beroep, terwijl vaste rechtspraak van uw Afdeling is dat dit niet mogelijk is.

De overweging van de rechtbank zoals weergegeven in rechtsoverweging 21 kan evenmin leiden tot het oordeel zoals de rechtbank dat heeft gegeven. De rechtbank verwijst naar de uitspraak van uw Afdeling van 20 april 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1151), maar past die uitspraak onjuist toe. In die zaak stelde uw Afdeling in rechtsoverweging 4.1. het volgende voorop:

"4.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (bijvoorbeeld in de uitspraken van 24 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3486, en 4 maart 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BH4670), is een beslissing van de gemeenteraad over het beschikbaar stellen van budget op de gemeentebegroting voor bepaalde posten in beginsel niet gericht op rechtsgevolg ten aanzien van mogelijke belanghebbenden bij die beschikbaarstelling. Daarmee is een dergelijke beslissing niet een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, zodat daartegen geen bezwaar kan worden gemaakt volgens de artikelen 8:1 en 7:1, eerste lid."

Vervolgens heeft uw Afdeling in diezelfde rechtsoverweging de volgende uitzondering hierop geformuleerd:

"4.1 (...) Alleen als bij die beslissing in een concreet geval over de verstrekking van subsidie wordt besloten, kan daarin aanleiding worden gevonden voor afwijking van dit uitgangspunt. In artikel 4:23, derde lid, aanhef en onder c, van de Awb is bepaald dat het vereiste van een wettelijke grondslag niet geldt als de subsidieverlening zijn basis vindt in een gerichte begrotingspost."

In voornoemde uitspraak was dus sprake van een begunstigende beschikking waarbij de raad subsidieverstrekking mogelijk maakte als bedoeld in art. 4:23, derde lid, aanhef en onder c, van de Awb (begrotingspost). Die situatie doet zich hier echter niet voor. De rechtbank miskent dan ook dat in dit geval niet tot verstrekking van subsidie is besloten.

Als de raad immers al een oordeel had, dan betrof dit het weigeren van budget. In ieder geval staat vast dat de raad geen aanvullende financiële middelen beschikbaar heeft willen stellen, laat staan dat daardoor subsidie zou kunnen worden verstrekt als bedoeld in art. 4:23, derde lid, aanhef en onder c, van de Awb. Dat maakt deze zaak wezenlijk anders dan de zaak die in voormelde uitspraak aan de orde was. Immers, met het niet beschikbaar stellen van middelen is (anders dan bij verstrekken, waar de door de rechtbank genoemde uitspraak op ziet) géén sprake van een gerichte begrotingspost. Uit de betreffende uitspraak van 20 april 2022 volgt dan ook dat het beschikbaar stellen van budget op de gemeentebegroting geen besluit is in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb. Ook dat heeft de rechtbank miskend.

Al het voorgaande voert tot de conclusie dat de raad geen besluit heeft genomen op de subsidieaanvragen van het Stadstheater, en ook niet de bedoeling heeft gehad dat te doen. De raad heeft gehandeld in zijn hoedanigheid als budgetautoriteit, niet meer en niet minder. De rechtbank is dan ook ten onrechte tot een ander oordeel gekomen en heeft ten onrechte geoordeeld dat het besluit van de raad is aan te merken als een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb. De uitspraak van de rechtbank kan ook om deze redenen niet in stand blijven.

C) Raad is bevoegd en besluit is ten onrechte herroepen

De raad neemt aan dat dit oordeel van de rechtbank samenhangt met haar oordeel dat de raad heeft beoogd op subsidieaanvragen te beslissen. Tot het beslissen op subsidieaanvragen is de raad inderdaad niet bevoegd.

De raad heeft evenwel, zoals hiervoor uitvoerig aan de orde is gesteld, niet beslist op aanvragen. Daarentegen heeft de raad (op voorstel van het college) gebruik gemaakt van zijn wettelijk budgetrecht ex artikel 189 van de Gemeentewet. De raad is bij uitstek daartoe bevoegd.

Zoals uit het collegevoorstel van 30 januari 2024 blijkt heeft het college vanwege de kaderstellende rol en het budgetrecht van de raad verkennend drie verschillende scenario's voorgelegd. Niet valt in te zien waarom de raad niet bevoegd zou zijn daarover te besluiten, terwijl artikel 189 van de Gemeentewet expliciet die bevoegdheid aan de raad wel geeft. De rechtbank heeft dat niet alleen miskend, maar heeft het raadsbesluit van 27 februari 2024 dan ook ten onrechte herroepen.

De implicatie van de bestreden uitspraak is dat het college en de raad in de toekomst niet langer vrijelijk met elkaar zouden kunnen debatteren en van gedachten wisselen over de vraag of financiële middelen voor een bepaald onderwerp beschikbaar moeten worden gesteld. Bovendien zou een eventueel door de raad genomen besluit ter zake herroepen kunnen worden op gronden die niet stroken met het geldende wettelijke kader.

De gevolgen van de bestreden uitspraak zijn daarmee niet alleen verstrekkend, maar raken ook de kern van het gemeentelijke bestuursstelsel. Zij staan haaks op het systeem van de Gemeentewet en de daarin verankerde staatsrechtelijke rolverdeling tussen college en raad.

Op grond van artikel 169 Gemeentewet rust op het college een verantwoordingsplicht jegens de raad. Daartegenover staat het budgetrecht van de raad, neergelegd in artikel 189 Gemeentewet. Dit budgetrecht vormt een essentieel instrument voor de raad om zijn kaderstellende en controlerende taak uit te oefenen.

Door de ruimte voor politieke en bestuurlijke afwegingen tussen college en raad in te perken, miskent de bestreden uitspraak deze wettelijke systematiek. In zoverre is de bestreden uitspraak in strijd met de wet.

4. Conclusie

Uit al het voorgaande volgt dat de bestreden uitspraak niet in stand kan blijven.

De raad concludeert dan ook tot vernietiging van de bestreden uitspraak van de rechtbank Overijssel van 10 december 2025 met zaaknummer ZWO 25 / 607.

De raad verzoekt uw Afdeling het bij de rechtbank ingestelde beroep alsnog niet-ontvankelijk dan wel ongegrond te verklaren.

Een afschrift van dit processtuk is gelijktijdig verzonden aan mr. H.A. Pasveer, gemachtigde van Stadstheater Almelo B.V.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wacht uw verdere berichten af.

Met vriendelijke groet,
BLenD Advocaten

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 januari 2024;

Besluit:

De gemeenteraad kiest voor Scenario D: het volledig afwijzen van de verzoeken van het stadstheater, inhoudende:

- a. afwijzing van het verzoek om een verhoogde budgetsubsidie, met terugwerkende kracht over het jaar 2022, ter hoogte van totaal € 838.000,-;
- b. afwijzing van het verzoek om een verhoogde budgetsubsidie, met terugwerkende kracht over het jaar 2023, ter hoogte van totaal € 879.000,-;
- c. afwijzing van een incidentele subsidie van € 1.283.000,- ter overbrugging van het jaar 2024 waarin geen programmering is vanwege een mogelijke verbouwing, maar een deel van de kosten doorlopen;
- d. afwijzing van een incidentele subsidie van € 899.000,- ter overbrugging van het jaar 2025 waarin geen programmering is vanwege een mogelijke verbouwing, maar een deel van de kosten doorlopen;
- e. afwijzing van om het even welke investeringssubsidie dan ook, ten behoeve van de verbouwing van het gebouw van het Stadstheater;
- f. het voor een theaterfunctie in de begroting opgenomen bedrag (zijnde € 1.050.000,-) wordt vanaf 2024 opgenomen in een cultuurfonds. Dit fonds kan worden aangewend voor een nieuwe, toekomstige en nader te bepalen theaterfunctie in de gemeente Almelo.

Om ten aanzien van de (toekomstige) subsidierelatie met het Stadstheater, te kiezen voor:

- ~~1. scenario A; of~~
- ~~2. scenario B; of~~
- ~~3. scenario C.~~

Gedaan in de openbare vergadering van 27 februari 2024,

de griffier,

de burgemeester,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Naam: M.I. Legtenberg/N.M. van Houten
Datum: 30 januari 2024
Team/teamonderdeel: Concernzaken/Stedelijke Ontwikkeling

Voorstel aan de raad

Onderwerp
Portefeuillehouder

Besluit toekomst Stadstheater
G.J. Overmeen-Bakhuis

Samenvatting raadsvoorstel

De culturele sector geeft kleur aan onze stad; de musea, ons erfgoed, bibliotheek, muziekschool, evenementen en ook zeker onze theaters. Kunst en cultuur, waaronder ook een theaterfunctie, zorgen voor een waardevolle verrijking van de beleavingswereld van vele inwoners en bezoekers. Daarom is het college bereid om de budgetsubsidie ten behoeve van de programmering van het Stadstheater te verhogen. Hiermee is ook al rekening gehouden in de programmabegroting 2024. Aanvullend heeft het Stadstheater gevraagd of de gemeente bereid is extra subsidie toe te kennen voor investeringen in het vastgoed van het Stadstheater. Deze investeringen zijn nodig om achterstallig onderhoud uit te voeren en de exploitatie te verbeteren. Het Stadstheater heeft dergelijke investeringen in de afgelopen jaren niet gedaan. Al geruime tijd zijn het Stadstheater en de gemeente Almelo met elkaar in gesprek over het verzoek van het Stadstheater. In deze gesprekken zijn een aantal oplossingsrichtingen besproken, helaas hebben de gesprekken niet tot overeenstemming geleid. Vanwege de kaderstellende rol en het budgetrecht van de gemeenteraad legt het college drie scenario's voor en wordt er een besluit gevraagd aan de gemeenteraad. Het besluit zal de basis vormen voor het finale gesprek met het Stadstheater.

Voorgesteld raadsbesluit

De gemeenteraad wordt voorgesteld een besluit te nemen over de navolgende drie scenario's, betrekking hebbende op de (toekomstige) subsidierelatie met het Stadstheater:

Scenario A: onder verkrijging door de gemeente van een eigendoms- dan wel zeggenschapspositie van minimaal 51% in het vastgoed van het Stadstheater, het honoreren van de verzoeken van het Stadstheater, inhoudende:

- a. toekenning van een verhoogde budgetsubsidie, met terugwerkende kracht over het jaar 2022, ter hoogte van totaal € 838.000,-;
- b. toekenning van een verhoogde budgetsubsidie, met terugwerkende kracht over het jaar 2023, ter hoogte van totaal € 879.000,-;
- c. toekenning van een incidentele subsidie van € 1.283.000,- ter overbrugging van het jaar 2024 waarin geen programmering is vanwege de verbouwing, maar een deel van de kosten doorlopen;
- d. toekenning van een incidentele subsidie van € 899.000,- ter overbrugging van het jaar 2025 waarin geen programmering is vanwege de verbouwing, maar een deel van de kosten doorlopen;
- e. toekenning van een budgetsubsidie voor de theaterprogrammering van € 1.050.000,- per jaar (jaarlijks te indexeren), ingaande op het moment dat er weer een programmering is;
- f. toekenning van een investeringssubsidie van € 18.023.000,-, uit te voeren in termijnen van € 1.201.533,- per jaar gedurende 15 jaren (geen indexatie), ten behoeve van de verbouwing van het gebouw van het Stadstheater (waarbij noodzakelijke ingrepen worden uitgevoerd en ingrepen gericht op exploitatieverbetering);
- g. de gemeente en het Stadstheater gaan gezamenlijk onderzoeken welke afspraken nodig zijn ter vastlegging van dit scenario en in welke vorm deze kunnen worden vastgelegd;

onder het voorbehoud dat uit de staatssteunrechtelijke beoordeling van dit scenario niet mag voortvloeien dat er sprake is van ontoelaatbare staatssteun.

Scenario B: het volledig honoreren van de verzoeken van het Stadstheater, inhoudende:

- a. toekenning van een verhoogde budgetsubsidie, met terugwerkende kracht over het jaar 2022, ter hoogte van totaal € 838.000,-;
- b. toekenning van een verhoogde budgetsubsidie, met terugwerkende kracht over het jaar 2023, ter hoogte van totaal € 879.000,-;
- c. toekenning van een incidentele subsidie van € 1.283.000,- ter overbrugging van het jaar 2024 waarin geen programmering is vanwege de verbouwing, maar een deel van de kosten doorlopen;
- d. toekenning van een incidentele subsidie van € 899.000,- ter overbrugging van het jaar 2025 waarin geen programmering is vanwege de verbouwing, maar een deel van de kosten doorlopen;
- e. toekenning van een budgetsubsidie voor de theaterprogrammering van € 1.050.000,- per jaar (jaarlijks te indexeren), ingaande op het moment dat er weer een programmering is;
- f. toekenning van een investeringssubsidie van € 18.023.000,-, uit te voeren in termijnen van € 1.201.533,- per jaar gedurende 15 jaren (geen indexatie), ten behoeve van de verbouwing van het gebouw van het Stadstheater (waarbij noodzakelijke ingrepen worden uitgevoerd en ingrepen gericht op exploitatieverbetering);
- g. de gemeente en het Stadstheater werken afspraken ter uitvoering van dit scenario uit in een dienstverleningsovereenkomst met een looptijd van minimaal 15 jaar;

onder het voorbehoud dat uit de staatssteunrechtelijke beoordeling van dit scenario niet mag voortvloeien dat er sprake is van ontoelaatbare staatssteun.

Scenario C: het gedeeltelijk honoreren en gedeeltelijk afwijzen van de verzoeken van het Stadstheater, inhoudende:

- a. afwijzing van het verzoek om een verhoogde budgetsubsidie, met terugwerkende kracht over het jaar 2022, ter hoogte van totaal € 838.000,-;
- b. afwijzing van het verzoek om een verhoogde budgetsubsidie, met terugwerkende kracht over het jaar 2023, ter hoogte van totaal € 879.000,-;
- c. toekenning van een incidentele subsidie van € 1.283.000,- ter overbrugging van het jaar 2024 waarin geen programmering is vanwege de verbouwing, maar een deel van de kosten doorlopen;
- d. toekenning van een incidentele subsidie van € 899.000,- ter overbrugging van het jaar 2025 waarin geen programmering is vanwege de verbouwing, maar een deel van de kosten doorlopen;
- e. toekenning van een budgetsubsidie voor de theaterprogrammering van € 1.050.000,- per jaar (jaarlijks te indexeren), ingaande op het moment dat er weer een programmering is;
- f. toekenning van een investeringssubsidie van € 6.000.000,-, uit te voeren in termijnen van € 600.000,- per jaar gedurende maximaal 10 jaren (geen indexatie), ten behoeve van de verbouwing van het gebouw van het Stadstheater (waarbij alleen noodzakelijke ingrepen worden uitgevoerd en geen ingrepen gericht op exploitatieverbetering);
- g. afbouw en stop van het Stadstheater in het Theaterhotel binnen maximaal 10 jaar, waarbij het Stadstheater in de afbouwperiode van 10 jaar op zoek gaat naar een nieuwe invulling en waar nodig een aanpassing van het omgevingsplan verzoekt;
- h. de gemeente en het Stadstheater gaan gezamenlijk onderzoeken welke afspraken nodig zijn ter vastlegging van dit scenario en in welke vorm deze kunnen worden vastgelegd;

onder het voorbehoud dat:

- a. uit de staatssteunrechtelijke beoordeling van dit scenario niet mag voortvloeien dat er sprake is van ontoelaatbare staatssteun.
- b. de gemeente niet (tevens) garant zal staan jegens de kredietverstrekker van het Stadstheater.

Inleiding

Historie

Het is ruim 36 jaar geleden dat het theater aan het Schouwburgplein werd geprivatiseerd. Destijds werd Cultureel Centrum De Hagen voor 1 gulden overgedragen aan Van der Valk. Waarom? Er was behoefte aan meer voorzieningen voor het bedrijfsleven, men zocht structuurversterking voor Almelo en de regio, het zou de werkloosheid terugdringen en bood een oplossing voor het hoge nadelige saldo dat niet kon worden opgelost met bezuinigingen.

Met Van der Valk werd overeenstemming bereikt over de overdracht. Daarbij werd onder andere afgesproken dat het cultureel programma in stand gehouden moest worden en dat Van der Valk de locatie zou verbouwen: er kwam een restaurant bij, een hotel en een bedrijfscontactcentrum, met bijbehorende parkeergelegenheid. Er werden ook financiële afspraken gemaakt, inhoudende dat de gemeente geld beschikbaar zou stellen aan Van der Valk. Dit zowel ten behoeve van de programmering als het vastgoed. Tussen 1988 en 2017 golden er diverse meerjarige contracten die een structurele geldstroom boden. Een samenvatting van die financiële afspraken is vindbaar in bijlage 2.

Per 1 januari 2017 eindigde de laatste meerjarige overeenkomst. Daarbij werd ook de programma-commissie opgeheven die was ingesteld ten behoeve van het theaterprogramma. Vanaf 2017 verzocht het Stadstheater jaarlijks om een subsidiebedrag, waarop een toekenning en vaststelling volgden (met daarbij een jaarlijkse uitvoeringsovereenkomst en verplichting tot verantwoording). Deze jaarlijkse subsidies zijn ook in bijlage 2 genoemd.

Gevoerde gesprekken

Een meerjarige overeenkomst met structurele geldstromen ten behoeve van het programma van het Stadstheater en bijbehorend vastgoed, is op dit moment weer een actueel thema. Het Stadstheater gaf in de zomer van 2022 het signaal af niet meer in staat te zijn de theaterfunctie in stand te houden. Het Stadstheater legde daarbij uit dat dit mede het gevolg is van noodzakelijke investeringen voor achterstallig onderhoud. Het Stadstheater verzocht de gemeente daarom extra gemeenschapsgeld beschikbaar te stellen voor continuering van de programmering, verbetering van de exploitatie en voor een daarvoor benodigde verbouwing.

Als gerespecteerde samenwerkingspartners past het om deze vraag zorgvuldig gezamenlijk te erkennen. Er hebben veel gesprekken, zowel ambtelijk als bestuurlijk, met het Stadstheater plaatsgevonden. Ook zijn er verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de financiële situatie van het Stadstheater, die de noodzaak tot renovatie en aanvullende subsidiering bevestigen (deze onderzoeken zijn beschikbaar als bijlagen bij dit voorstel).

De gesprekken zijn vanuit de zijde van de gemeente gevoerd met het uitgangspunt dat een theater(programma) van belang is voor Almelo. Dit staat niet ter discussie. Met de structurele verhoging van de budgetsubsidie ten behoeve van de programmering is zelfs al rekening gehouden in de programmabegroting 2024.

Het verzoek om met publieke gelden de verbouwing van het gebouw van het Stadstheater te bekostigen, brengt ons bij het principiële uitgangspunt dat een gemeente als overheidsinstelling geen gemeenschapsgeld dient te investeren in het vastgoed van een private partij. Ondanks dat het verzoek van het Stadstheater hier op gespannen voet mee staat, is er binnen dit uitgangspunt gezocht naar oplossingsrichtingen. Vragen die hierbij onder andere aan de orde kwamen zijn:

- welke financiële relatie kunnen we als gemeente aangaan als we een eigenaars- of zeggenschapspositie verkrijgen in het vastgoed van het Stadstheater?;
 - o en als dat onbegaanbaar is, in welke mate is een investering dan nog publiekelijk uitlegbaar?
- welke zekerheden dient de gemeente te verkrijgen in een dergelijke langdurige afspraak?
- in hoeverre ontstaat er bij (gedeeltelijke) honorering van de verzoeken van het Stadstheater een precedentwerking waardoor ook andere partijen hier aanspraak op kunnen maken?

Het Stadstheater en de gemeente hebben openlijk over dergelijke vraagstukken gesproken. Het Stadstheater is duidelijk geweest over wat zij wel of niet wenselijk acht. De gemeente heeft aangegeven waar haar zorgen zitten en welke zekerheden zij nodig heeft als overheidsinstantie.

Verzoek Stadstheater

De verzoeken van het Stadstheater zijn te vinden in bijlage 3 en bijlage 4. Deze verzoeken komen er samengevat op neer dat de gemeente wordt gevraagd afspraken te maken voor ten minste 15 jaar, waarbij de volgende gelden worden toegekend:

- met terugwerkende kracht een hogere budgetsubsidie voor de programmering:
 - o 2022: € 838.000,-;
 - o 2023: € 879.000,-;
- gedurende de verbouwing een bijdrage ter dekking van doorlopende reguliere kosten, zoals personeel, huisvesting, vaste lasten en algemene kosten:
 - o 2024: € 1.283.000,-
 - o 2025: € 899.000,-
- een investeringssubsidie van € 18.023.000,-, uit te voeren in termijnen van € 1.201.533,- per jaar gedurende 15 jaren, ingaande in 2024 en ten behoeve van de verbouwing van het gebouw van het Stadstheater. Met deze verbouwing worden zowel noodzakelijke ingrepen uitgevoerd als ingrepen gericht op exploitatieverbetering (bijvoorbeeld een vlakke vloer en uitbreiding van het aantal stoelen);
 - o in eerste instantie werd er verzocht om een investeringssubsidie van € 15.000.000,- (afrondding van € 14.632.825). Dat bedrag is in 2022 berekend en is zeer recent geïndexeerd. Op dit moment bedraagt de investeringssubsidie € 18.023.000, prijspeil 1 januari 2025 (bijlage 10).
- vanaf het moment dat de verbouwing gereed is en er weer een theaterprogrammering is, een budgetsubsidie voor de programmering van € 1.050.000,- per jaar (jaarlijks te indexeren).

Het Stadstheater stelt voor ter vastlegging van deze afspraken een dienstverleningsovereenkomst te sluiten, waarin ook ruimte is voor afspraken over een controlemechanisme voor de gemeente. Daarbij heeft het Stadstheater aangegeven dat een eigendomsoverdracht of zeggenschapsovername niet mogelijk is, vanwege de licentievoorwaarden van Van der Valk. Dit hebben wij niet kunnen verifiëren. Volgens het Stadstheater zou wel onderzocht kunnen worden of de gemeente een recht van hypotheek kan verkrijgen en/of een pandrecht op de inventaris van het Stadstheater.

Scenario's

In de gesprekken met het Stadstheater zijn een drietal oplossingsrichtingen aan de orde geweest. Deze zijn vertaald naar de scenario's A, B en C, die zijn vormgegeven in het dictum en uitgewerkt in bijlage 6. Ten aanzien van scenario B wordt aanvullend verwezen naar bijlage 3 waarin dit scenario door het Stadstheater uitgebreid is omschreven.

Scenario B heeft de voorkeur van het Stadstheater. De gemeente heeft, vanuit het uitgangspunt dat er geen gemeenschapsgeld dient te worden geïnvesteerd in het vastgoed van een private partij, scenario A en later scenario C voorgesteld (omdat het Stadstheater aangaf dat de eigendomsoverdracht die in scenario A is verwerkt voor haar onbegaanbaar is).

Het college geeft de voorkeur aan scenario C, omdat dit wordt beschouwd als de meest verantwoorde omgang met gemeenschapsgeld en omdat dit de meeste zekerheid biedt voor de gemeente. Zie ook bijlage 6. In scenario C wordt er voor maximaal 10 jaar een subsidierelatie met het Stadstheater aangegaan. Daaraan wordt een investeringssubsidie van € 6.000.000,- gekoppeld. Tot dit bedrag is gekomen op basis van de adviesrapportage van Q4U Bouwconsultants die is toegevoegd als bijlage 10. Het investeringsbedrag wordt in deze adviesrapportage geraamd op (afgerond) € 18.023.000, bestaande uit grofweg vier categorieën:

1. Bouwkundige aanpassingen
 - a. € 4.038.195,-
2. Inrichtingstechniek (de binnenkant van het theater)
 - a. € 3.884.601,- + € 1.504.290,-

3. Exploitatieverbetering door middel van een vernieuwde toneeltoren, het uitbreiden van het aantal stoelen en het afvlakken van de vloer
 - a. € 6.109.197,- + € 1.000.000,- (het bedrag van € 1.000.000,- is niet vermeld in de kostenraming, maar omschreven in de toelichting op de kostenraming)
4. Bijkomende kosten en risico verhogende kosten
 - a. € 225.728,- + € 1.260.961,-

Met inachtneming van het eerder vermelde gemeentelijke uitgangspunt is in scenario C tot de bijdrage van € 6.000.000,- in de investeringsbedrag gekomen. Hierbij is het standpunt ingenomen dat het Stadstheater, als eigenaar van het vastgoed, zelf de kosten draagt ten behoeve van de bouwkundige aanpassingen van haar eigen vastgoed. Dit geldt eveneens voor kosten die verband houden met exploitatieverbetering en ambities gericht op grootschalige producties: de kosten voor een dergelijke ambitie moeten worden gedragen door het Stadstheater als exploitant. De gemeente kan haar bijdrage relateren aan noodzakelijke aanpassingen die betrekking hebben op de binnenkant van het theater, de inrichtingstechniek. Daarbij is de gemeente ook bereid een bijdrage te doen in de bijkomende en risico verhogende kosten, naar rato van haar bijdrage in het investeringsbedrag. Dit resulteert in een bijdrage van € 5.904.562, afgerond € 6.000.000,-.

Voorstel

Helaas is er op basis van de gevoerde gesprekken geen overeenstemming bereikt tussen partijen. Dit doet echter niet af aan het uitgangspunt dat een theater belangrijk is voor Almelo en dat er bereidheid bestaat om daarin te investeren. Daarom wordt, om uit de huidige impasse te komen, voorgesteld drie scenario's ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad. De gemeenteraad zal met bijgevoegd raadsvoorstel (bijlage 1, Raad-8033) worden voorgesteld de scenario's in stemming te brengen. Hiermee neemt de raad een besluit dat de basis vormt voor het finale gesprek met het Stadstheater.

- Volledigheidshalve is aanvullend op dit voorstel een memo opgesteld waarmee wordt ingegaan op enkel expliciete vragen over de voorliggende kwestie (bijlage 5).

Beoogd effect

Een besluit vragen aan de gemeenteraad, zodat duidelijkheid kan worden geboden richting het Stadstheater over de diverse ingediende verzoeken en een finaal gesprek kan worden gevoerd met het Stadstheater.

Argumenten voor

1.1. Een besluit draagt bij aan het doorbreken van de impasse

Hoewel er meerdere oplossingsrichtingen met het Stadstheater zijn besproken, is er geen overeenstemming bereikt. Het benodigde besluit van uw raad, vanwege uw kaderstellende rol en budgetrecht, geeft duidelijkheid over welk scenario de basis vormt voor concrete uitwerking van een oplossing (met inachtneming van kanttekening 1.3).

1.2. De gemeenteraad kan haar kaderstellende rol uitoefenen

Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om haar kaderstellende rol uit te oefenen. Met onderhavig voorstel wordt uw raad daartoe in positie gebracht. Juist daarom is er voor gekozen drie scenario's voor te leggen. Dit doet niet alleen recht aan uw rol, maar ook aan de vele geluiden vanuit de samenleving inzake dit dossier.

1.3 Er ontstaat ruimte om cultuur breder te bekijken.

Voor Almelo is een theaterfunctie van belang. Maar wat past er nu eigenlijk bij Almelo en haar ambitieniveau? Samen met betrokken partners wordt er een traject doorlopen om een nieuwe cultuurvisie voor Almelo op te stellen. Deze ruimte om cultuur breder te bekijken, zal in alle scenario's en met inachtneming van het te nemen raadsbesluit worden aangegrepen.

1.4 Tijdens de verbouwing is er geen theaterprogrammering, maar zijn er wel kosten

In alle scenario's wordt voorgesteld het verzoek van het Stadstheater, om doorlopende kosten in 2024 en 2025 te dekken, toegewezen. Naar schatting zal er zeker 1,5 tot 2 jaar geen programmering zijn, maar bepaalde kosten lopen voor het Stadstheater door. De gevraagde bedragen zijn volgens toelichting van het Stadstheater bedoeld ter dekking van doorlopende kosten voor personeel, huisvesting, vaste lasten en algemene kosten. Het wordt van belang geacht aan dit verzoek tegemoet te komen ten behoeve van de continuïteit van het Stadstheater. Hiermee wordt zoveel als mogelijk voorkomen dat de programmering na de verbouwing alsnog niet kan herstarten, vanwege bijvoorbeeld gebrek aan personeel.

1.5 Er moet sowieso geïnvesteerd worden, dat kan en daartoe zijn we ook bereid

Als gemeente staan we voor een investering, daarover bestaat geen twijfel en de bereidheid daarvoor is ook aanwezig. De gemeente beschikt ook over instrumenten (subsidies) om de gevraagde geldstromen in te richten en kan een dergelijke investering dus doen (met inachtneming van regels over staatssteun).

1.6 Het volledig afwijzen van het verzoek van het Stadstheater is geen scenario

Het voorliggende vraagstuk kan ook een andere uitkomst krijgen, namelijk het volledig afwijzen van de verzoeken van het Stadstheater en de subsidierelatie op korte termijn afbouwen. Van een dergelijke oplossingsrichting is echter nimmer sprake geweest, dit vormde geen onderwerp van gesprek. Het voorstellen van een dergelijk scenario doet afbreuk aan het uitgangspunt dat een theater(programma) van belang is voor Almelo. Juist daarom, bevat het voorstel de drie scenario's zoals nu weergegeven.

Kanttekeningen

1.1 Mogelijk is er sprake van ontoelaatbare staatssteun

De gemeente wordt gevraagd publieke middelen te investeren in privaat vastgoed. Sterker nog, de gemeente betaalt de verbouwing van het vastgoed van het Stadstheater door daar jaarlijks een bedrag voor beschikbaar te stellen. Het is noodzakelijk te onderzoeken of er sprake is van staatssteun en zo ja, of deze al dan niet toelaatbaar is. Een kennisgeving of verzoek aan de Europese Commissie is dan ook een vervolgstap. Als bijlage 7 is een adviesmemo van een advocaat toegevoegd, waarin het aspect staatssteun voor scenario A, B en C wordt toegelicht.

1.2 (Ongewenste) precedentwerking

In het kader van het gelijkheidsbeginsel, moet zeer secuur omgegaan worden met de vraag waarom we het Stadstheater steun bieden voor huisvesting, die andere marktpartijen niet wordt geboden. Het is voor te stellen dat er meer partijen met een maatschappelijke of culturele functie in zwaar weer verkeren. Het risico op (ongewenste) precedentwerking speelt bij alle scenario's.

1.3 Het gevraagde besluit garandeert geen overeenstemming

Na het nemen van een besluit ligt een oplossing in relatie tot de verzoeken van het Stadstheater nog niet klaar. Het besluit vormt wel de basis voor een finaal gesprek tussen de gemeente en het Stadstheater over de verzoeken die zijn ingediend. Of daar overeenstemming uit volgt, is op voorhand niet te zeggen. Het is bijvoorbeeld niet zeker of het Stadstheater zich kan of wil conformeren aan het scenario waartoe wordt besloten. De intentie om er samen uit te komen, is er echter wel, zowel bij het Stadstheater als de gemeente.

1.4 Het structureel ten laste van het begrotingssaldo brengen van uitgaven staat op gespannen voet met de uitgangspunten in de perspectiefnota 2024-2027

Bij het vaststellen van de perspectiefnota 2024-2027 heeft uw raad besloten om de komende jaren terughoudend om te gaan met structurele beleidsintensiveringen. Het doel is om het tekort vanaf 2026 niet verder op te laten lopen. Dit betekent dat voor nieuw structureel beleid in beginsel geen ruimte is, tenzij dit beleid kan bijdragen aan een verbetering van het financiële meerjarenperspectief. In alle scenario's is er sprake van een verhoogde subsidiëring aan het Stadstheater. Dit resulteert in een verslechtering van het meerjarenperspectief en staat derhalve op gespannen voet met de in de perspectiefnota 2024-2027 opgenomen beleidslijn.

1.5 Op 12 december 2023 heeft het Stadstheater bezwaar ingediend tegen de subsidievaststelling 2022 (INK-117089, bijlage 8)

Dit is een formeel bezwaar naar aanleiding van een besluit, waarvoor de bezwaarprocedure geldt volgens de Algemene wet bestuursrecht. Afhankelijk van de uitkomsten van de raadsbehandeling zal worden bepaald of en hoe de bezwarenprocedure wordt voortgezet.

Kosten, opbrengsten en dekking

De structurele verhoging van de budgetsubsidie is al opgenomen in de begroting. Dat geldt niet voor de incidentele subsidie en de investeringssubsidie, met dien verstande dat de structurele budgetsubsidie in de jaren 2024 en 2025 ingezet kan worden voor de incidentele subsidie, omdat er in die jaren zonder programmering geen budgetsubsidie wordt verstrekt. Voor nu is echter nog niet duidelijk hoe hoog de kosten gaan zijn. Dat is afhankelijk van het besluit van uw raad en vervolgens de gedetailleerde uitwerking daarvan. Hierover zal aanvullend besluitvorming plaatsvinden door het college en uw raad.

Vervolg

Het besluit van uw raad vormt de basis voor een finaal gesprek tussen de gemeente en het Stadstheater over de verzoeken die zijn ingediend. Het scenario dient te worden uitgewerkt en er dient te worden bepaald op welke wijze de te maken afspraken kunnen worden vastgelegd. Definitieve besluitvorming daarover, ook over het financiële gevolg, volgt na het finale gesprek. Indien in het verdere proces een besluit van de uw raad benodigd is, zal dat middels een raadsvoorstel worden voorgelegd.

Bijlagen

Bijlage 1 - Raadsvoorstel (Raad-8033)

Bijlage 2 - Overzicht financiële afspraken Stadstheater (INT-89808)

In deze bijlage wordt verwezen naar:

- Overeenkomst 1987 (INT-89901)
- Overeenkomst 2003 (INT-89903)
- Raadsvoorstel met overeenkomst 2005 (INT-89904)
- Collegevoorstel en raadsvoorstel investeringen Stadstheater (B&W-1200484, Raad-1200123)
- Collegevoorstellen investeringen Stadstheater (B&W-1878, B&W-2981, B&W-4031)
- Collegevoorstel overbruggingskrediet 2015 (B&W-4237)
- Collegevoorstel opheffen programmacommissie (B&W-5463)

Bijlage 3 - Scenario B voorstel Stadstheater d.d. 28-8-2023, (INT-2389797)

Bijlage 4 - Verzoek Stadstheater dekking doorlopende kosten (E-mail-48233)

Bijlage 5 - Vraag en antwoord memo (INT-2490619)

Bijlage 6 - Overzicht kernpunten scenario's (INT-2490622)

Bijlage 7 - Advies Infense Advocaten inzake staatssteun (INT-2490631)

Bijlage 8 - Bezwaar Stadstheater subsidieverlening 2022 (INK-117089)

Bijlage 9 - Persbericht (INT-2490632)

Bijlage 10 - Adviesrapportage Q4U Bouwconsultants d.d. 25 januari 2024 (INT- 2490648)

Eveneens zijn bijgevoegd de volgende stukken, die ook onderdeel uitmaakten van de eerder geopenbaarde documenten:

- Onderzoek BMC subsidiëring theaters (INT-90595) met bijlage (INT-90596)
- Meerjarenplan 22-34 (INT-90609) met bijlage bouwkundig en theatertechnische onderbouwing (INT-90600)
- Quicksan nieuwe theatervoorziening (INT-90598)
- Stichtingskosten nieuwbouw theater (INT-90607)
- Memo BWDT (INT-90608)
- Advies staatssteun Infense (INT-90599)
- Toelichting Scenario's bij de doorrekening (INT-90597)
- Stadstheater Almelo begroting en prijspeilvergelijking (INT-90611)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
J.H. Dijkstra

de burgemeester,
M.M. van 't Veld

5.1.12e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 12, 14, 17, 18, 22
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	1, 2, 7, 14, 15, 16, 18, 19
Burgerlijk wetboek 6	Art. 6:230b BW	BTW-nummer	1

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:

De raad voor te stellen:

1. Het college de opdracht te geven:

De hoger beroepsprocedure tegen de uitspraak van de rechtbank over het Stadstheater Almelo B.V. bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voort te zetten.

Gedaan in de openbare vergadering

de griffier,

de burgemeester,

drs. J.W. Scherpenzeel

R.T.A. Korteland

Datum: 10 februari 2026

Team/teamonderdeel: Strategie, Bestuursadvies en Concernjuristen

Voorstel aan de raad

Onderwerp: Voortzetten hoger beroepsprocedure tegen uitspraak rechtbank inzake het Stadstheater
Portefeuillehouder: G.J. Overmeen-Bakhuis

Samenvatting raadsvoorstel

Op 10 december 2025 heeft de rechtbank Overijssel het beroep van Stadstheater Almelo B.V. tegen de beslissing op bezwaar van de gemeenteraad d.d. 18 december 2024 gegrond verklaard, waarbij eveneens het raadsbesluit van 27 februari 2024 is herroepen. Op 13 januari 2026 heeft het college besloten om tegen deze uitspraak op nader aan te voeren gronden (pro forma) hoger beroep in te stellen. De gemeenteraad is hierover met een raadsbrief geïnformeerd. Door het indienen van pro forma hoger beroep is de termijn voor het instellen van hoger beroep veilig gesteld en kunnen de nadere gronden van het hoger beroep later worden ingediend, zodat een gedegen hoger beroepschrift kan worden opgesteld. De gronden van het hoger beroepschrift dienen uiterlijk 17 februari 2026 ingediend te worden bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De raad wordt voorgesteld om het college de opdracht te geven de hoger beroepsprocedure tegen de uitspraak van de rechtbank over het Stadstheater Almelo B.V. bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voort te zetten.

Voorgesteld raadsbesluit

1. Het college de opdracht te geven:

De hoger beroepsprocedure tegen de uitspraak van de rechtbank over het Stadstheater Almelo B.V. bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voort te zetten.

Inleiding

De afgelopen periode heeft het dossier rond het Stadstheater veel aandacht gevraagd van zowel het college, uw raad als van het Stadstheater zelf. Op 27 februari 2024 heeft de raad het geamendeerde (kaderstellende) besluit genomen inzake het Stadstheater. Tegen dit raadsbesluit heeft het Stadstheater bezwaar gemaakt. Op 17 december 2024 heeft de raad beslist op het bezwaarschrift. Hiertegen heeft het Stadstheater beroep ingesteld. Wij begrijpen dat deze juridische procedure impact heeft op alle betrokken partijen. Besluiten over een voorziening die zo belangrijk is voor de stad, raken niet alleen aan beleid en regelgeving, maar ook aan ambities, belangen en verwachtingen.

Op 10 december 2025 heeft de rechtbank uitspraak gedaan. Dat vraagt om een aantal te nemen vervolgstappen. Wij vinden het belangrijk om zo transparant als mogelijk te zijn over de keuzes die het college, naar aanleiding van deze uitspraak, maakt en over wat dit betekent voor het vervolg.

Het instellen van pro forma hoger beroep is gedaan om zorgvuldig naar de uitspraak te kunnen kijken en voldoende tijd te hebben om de gronden voor het hoger beroep goed te formuleren. De gronden van het hoger beroepschrift dienen uiterlijk 17 februari 2026 ingediend te worden bij de Raad van State. Zoals eerder aangegeven willen wij u ook in deze fase duidelijk en tijdig betrekken.

Hoewel het ongebruikelijk is om processtukken integraal te delen, achten wij het in dit specifieke dossier belangrijk om u volledig mee te nemen in de juridische stappen die worden gezet. Tegelijkertijd blijven wij aandacht houden voor de privacy- en procesbelangen die in dergelijke procedures een rol spelen. Wij blijven ons inzetten voor een zorgvuldige en transparante aanpak, in het besef dat het onderwerp voor velen van grote waarde is. Uiteraard wordt uw raad op de hoogte gehouden van de verdere ontwikkelingen in de procedure.

Beoogd effect

Het voortzetten van de hoger beroepsprocedure door het college in lijn met het bestreden besluit dat is genomen door uw raad.

Argumenten voor

1.1 Er zijn voldoende gronden om in hoger beroep te gaan

In het ingediende hoger beroepschrift staan de gronden opgenomen om in hoger beroep te gaan. De belangrijkste gronden voor het indienen van hoger beroep zijn, dat het procesbelang van het Stadstheater ontbreekt en dat het raadsbesluit geen besluit betreft in de zin van artikel 1.3, eerste lid Awb omdat het niet op rechtsgevolg was gericht.

1.2 Het instellen van hoger beroep is in lijn met het raadsbesluit van 27 februari 2024 en het raadsbesluit inzake de beslissing op bezwaar d.d. 17 december 2024

De uitspraak van de rechtbank is nog niet onherroepelijk. Het instellen van hoger beroep door het college is in lijn met de eerder door de uw raad genomen besluiten. Door pro forma hoger beroep in te stellen is de termijn voor het instellen van hoger beroep veilig gesteld en was er gelegenheid om een gedegen beroepschrift op te stellen. In het hoger beroepschrift zijn de beroepsgronden opgenomen die tot de conclusie leiden dat het raadsbesluit van 27 februari 2024 niet vernietigd had dienen te worden en in stand kan blijven.

1.3 Op grond van de Gemeentewet artikel 160, lid 1, sub e is het college bevoegd om in hoger beroep te gaan tenzij de raad, voor zover het de raad aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist

In de Gemeentewet is bepaald dat het college het bevoegd orgaan is om in hoger beroep te gaan. Het college voert de hoger beroepsprocedure daarna ook uit, dat wil zeggen dat het college deze zelfstandig doorloopt. Uw raad kan evenwel aangeven zelf over een rechtsgeding te willen besluiten. Dit betekent dat uw raad zou kunnen besluiten om het hoger beroep niet voort te zetten. Met dit voorstel wordt uw raad die gelegenheid, conform de Gemeentewet, geboden.

1.4 Het is nog mogelijk om het hoger beroep in te trekken

Tot aan de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, is het mogelijk om het hoger beroep in te trekken. Zoals altijd in (hoger) beroepsprocedures staat het partijen vrij om met elkaar in overleg te treden.

Kanttekeningen

1.1 Het niet voortzetten van de hoger beroepsprocedure is niet in lijn met de toe nu genomen raadsbesluiten

De rechtbank heeft het beroep van het Stadstheater gegrond verklaard. Daarmee heeft de rechtbank geoordeeld dat het raadsbesluit van 27 februari 2024 gericht was op een rechtsgevolg en een beslissing was op de aanvragen voor subsidie door het Stadstheater. De lijn van uw raad is tot nu geweest dat het raadsbesluit van 27 februari 2024 niet gericht was op een rechtsgevolg. Om de uitspraak van de rechtbank te bestrijden is het instellen van hoger beroep noodzakelijk. Als uw raad nu beslist de procedure niet voort te zetten, komt de uitspraak van de rechtbank vast te staan. Daarmee wijkt uw raad af van het eerder ingenomen standpunt dat het raadsbesluit van 27 februari 2024 niet op enig rechtsgevolg was gericht. Een tweede gevolg is dat met het vaststaan van de uitspraak van de rechtbank, ook vaststaat dat het besluit van 27 februari 2024 onrechtmatig is geweest. Uw raad was immers niet bevoegd om te beslissen op de aanvragen voor subsidie door het Stadstheater en aldus rechtsgevolgen tot stand te brengen. Een onrechtmatig besluit levert in beginsel een schadetitel op voor het Stadstheater.

Kosten, opbrengsten en dekking

De advocaatkosten aan de zijde van de gemeente kunnen gedekt worden uit het budget 'algemene advieskosten' deelprojectnummer E6040151.

Vervolg

Als uw raad besluit de hoger beroepsprocedure voort te zetten, kan het college het (rechts)geding voeren met inachtneming van de belangen van de gemeente.

Bijlagen

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
J.H. Dijkstra

de burgemeester,
R.T.A. Korteland